

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po praznikih

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štov. 6.

„Ne z diktatom, ampak z iskrenim, poštenim sporazumom vseh, zdravo sožitje v tej državi“

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je v velikem govoru obrazložil osnove za pravilno rešitev „hrvatskega vprašanja“

„Hrvatska dobi formalno in stvarno enakopravnost v mejah te državne skupnosti“

Predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković je danes ob priliki obravnave preračuna notranjega ministrstva v narodni skupščini imel že dalje časa napovedani in z velikim zanimanjem doma in v tujini pričakovani govor o notranjih državnih vprašanjih. Predsednik vlade je uvodno razčlenil najvažnejše postavke preračuna notranjega ministrstva (ki jih je »Slovenec« že objavil ob priliki debate v finančnem odboru), razložil, čemu so bili izdatki notranjega ministrstva povečani, in pozval skupščino, naj preračun sprejme. Nato je prešel na drugo polovico svojega govora, ki ga je posvetil izključno velikim vprašanjem notranje politike, predvsem pa »hrvatskemu vprašanju«. Izvajal je dobesedno:

Govor predsednika vlade

V poročilu, ki sem ga dal v finančnem odboru narodne skupščine, sem obljubil, da bom na seji narodne skupščine seznanil narodne poslance tudi z onim delom svojega ministrstva, ki tako globoko posega v osnovne odnose naše notranje politike. V tem čisto političnem delu poročila se bom dotaknil nekaterih najbolj perečih vprašanj iz naše notranje politike.

Komunizem

„Proti uničujočemu delu komunizma skupni odpor vseh“

Načelo strogega izvajanja legaliziranega strankinega dela je danes podlaga vse delavnosti komunistične stranke v Jugoslaviji. Izvajajoč takšno taktiko in takšno delo komunisti najskrbneje prikrivajo vsako revolucionarno nagnjenje v svojem propagandnem delovanju ter se prizadevajo, da bi svoj sedanji strankin program prikazali kot boj za državljanske in politične svoboščine naroda in za demokracijo v splošnem kot boj proti fašizmu, imperializmu in vojski. Zaradi tega so se komunisti začeli v čedalje večji meri vpletati v politične, nacionalne in kulturne organizacije, v delavske ustanove in sodelujejo pri vseh javnih delih, ki jim po svoji vsebini in cilju omogočajo, da se politično predstavijo pred širokimi ljudskimi sloji. Dosedeno načelo prilagoditve političnim, socialnim in gospodarskim razmeram v posameznih pokrajinah naše države je osrednji odbor komunistične stranke Jugoslavije ustanovil tudi zasebno komunistično stranko za področje Slovenije in Hrvaške z nalogo, da njeni odborniki v okviru splošnega delovanja komunistične stranke Jugoslavije čim bolj prilagode svoje propagandno delo krajevnim razmeram in razpoloženju ljudskih množic v omenjenih krajih. Ker pa je delo komunistov v naši državi, kakor rečeno, zelo večje prikrito pod krinko nacionalizma, miroljubja in boja za demokracijo ter narodne svoboščine, je potrebno tesno sodelovanje vseh dobro mislečih zastopnikov političnega, kulturnega in gospodarskega življenja z oblastmi, da bi se temu uničujočemu delovanju komunistov dal skupni in močni odpor in bi se večje prikrito komunistično delovanje razkrinkalo in onemogočilo pred širokimi ljudskimi plastmi.

Svoboda zborovanj

„Opozicija je imela 6725 zborovanj...“

V preteklem letu 1938 se je družabno politično življenje razvijalo v znaku večje svobode zborovanj in posvetov kljub obstoječim zakonom, to pa zaradi liberalnejšega tolmačenja in izvajanja teh zakonov. Mi smo dolžni to ugotoviti, kajti če primerjamo družabno politično življenje z onimi časi, ko so bili objavljeni ti zakoni, potem je jasna velika razlika in preobrat na boljše ter tendence po ustvaritvi boljših pogojev za izmenjavo misli in za čisto novo usmeritev naše notranje politike. Ta svoboda je prišla do izraza v dveh smereh: v številu političnih zborovanj in prirediteljstvih in v številu odobrenih društev in združenj.

Splošna statistika kaže, da je bilo leta 1938 skupno 18.083 prirediteljstev, ki se jih je udeležilo 5.529.894 ljudi. Od tega skupnega števila prirediteljstev jih odpade na prireditelje JRZ 5084. Celotna opozicija (združena opozicija, SDK, HSS, samost. demokratska stranka, zemljoradniška stranka, radikalni Ace Stanojeviča, JNS, Jugosl. nar. stranka in delavska stranka Topaloviča) je imela skupno 6725 zborovanj, ki se jih je udeležilo 1.129.393 ljudi. Jugosl. narodno gibanje »Zbor« je imelo 325 zborovanj z 27.987 navzočimi. Raznih drugih

Zagrebska vrem. napoved: Oblačno.
Dunajska vrem. napoved: Brez bistvenih izprememb.

zborovanj, ki so jih priredila kulturna, humana, prosvetna, zabavna in druga društva, kakor tudi cerkvenih slav in drugih prirediteljstev je bilo skupaj 6019. Udeležilo se jih je 2.453.217 ljudi.

Iz te statistike sta razvidni dve stvari: da se je družabno življenje gibalo v smeri večje svobode in da je notranje ministrstvo za časa mojega prednika dr. Antona Korošca širokogrudno postopalo proti onim političnim skupinam, ki niso ravno v celoti izpolnjevale pogojev za svoj političen obstoj in za svojo politično delavnost.

Glede dela oblasti pri odobravanju pravil za društva in združenja, se more opravičeno reči, da so tudi v tem oziru šle oblasti na roko željam

ljudstva pri ustanavljanju društev in združenj. Leta 1938 je bilo ustanovljenih 1213 raznih društev in združenj. Prijav za ustanovitev novih političnih strank leta 1938 ni bilo.

Svoboda tiska

„V bodočnosti še svobodnejša izmenjava misli v tisku...“

Sedanji zakon o tisku, čeprav v svojem prvem členu poudarja, kako je tisk formalno svoboden, vsebuje zelo ostre in nejasne določbe, na podlagi katerih je bil uveden nenavadno strog tiskovni režim. Današnja vlada je glede liberalnega tolmačenja zakona o tisku šla čisto v drugo smer, tako da je danes kljub zelo strogim odredbam tiskovnega zakona v glavnem omogočena svobodna politična reportaža, kakor tudi nepristransko poročanje o raznih bistvenih državnih in nacionalnih vprašanjih. Kr. vlada se nadeja, da bo s pomočjo samih zastopnikov časopisja in javnosti pri izvajanju liberalnega tiskovnega režima mogla v najkrajšem času zagotoviti še popolnejšo in svobodnejšo izmenjavo misli glede vseh perečih vprašanj našega javnega življenja.

Predsednik vlade in notranji minister Cvetković

Hrvatsko vprašanje

„Rešitev, ki bo v okviru te države uresničila njihove težnje in omogočila zdravo skupno življenje“

Izjava kr. vlade je jasno obrazložila novo usmeritev naše notranje politike: odločno in hitro začetki z reševanjem vsega onega, kar danes obsega pojem hrvaško vprašanje. Kr. vlada poklanja temu vprašanju svojo posebno pozornost. To je eno izredno važnih vprašanj in je treba z reševanjem začetki z največjo resnostjo in vsi iskrenostjo. To je vprašanje, ki ga ni mogoče rešiti z eno potezo peresa, ni pa ga mogoče rešiti niti z enostranskim dejanjem, pač pa samo s skupnimi pogajanjimi. Pri proučevanju sedanjega položaja, v katerem je tudi to važno vprašanje, moremo — in mislim, da se s tem strinjajo tudi naši bratje Hrvatje — predvsem ugotoviti, da je v prvi vrsti potrebno ustvariti boljše medsebojne odnose in večje zaupanje. Velike napake so bile storjene zaradi napačnega pojmovanja tega vprašanja, in te napake se morajo popraviti. Ta poprava se mora izvesti čimprej. Ona mora zagotoviti, da se vzpostavi popolno prijateljsko ozračje, v katerem se bodo mogla pogajanja voditi mnogo lažje in z mnogo večjim upanjem na uspeh. S tem prihajamo do samega jedra tega vprašanja. Hočem na tem mestu pripomniti, da se z gotove strani slišijo očitki glede vladne izjave, češ da ni postavila podlage, na kateri bo rešeno hrvaško vprašanje. V zadnjih nekaj mesecih so se vse politične organizacije v državi, vse pomembnejše politične osebnosti in vsi pristojni činitelji izrazili, da se mora hrvaško vprašanje rešiti z iskrenim, lojalnim in poštenim sporazumom vseh zainteresiranih strani. Bilo bi čisto odveč že zdaj tu objavljati, kakšne bodo meje tega bodočega, željenega sporazuma. Pokazale se bodo same od sebe, ko se bodo pogajanja začela med merodajnimi činitelji. So stvari, ki so izven vsake razprave, so pa tudi stvari, ki morejo biti predmet razpravljanja. Tu zdaj ni kraj, a tudi čas še ni primeren, da bi razlagali vse podrobnosti. To bo storjeno v pravem času. Glavno je, da vam morem mirno reči — in jaz vas prosim, da to sprejmete z zaupanjem, vi, kakor tudi vsa država — da se kr. vlada hoče, ne da bi zoževala meje teh razgovorov, z vsemi silami prizadevati, da se vsa vprašanja, ki se dotikajo rešitve tega problema, rešijo. Pojmi in interesi vsakega se morajo jasno opredeliti. Kadar je govor o sporazumu, tedaj na noben način ne more biti govor o diktiranju kake volje. Ta predpogoj morata pošteno in lojalno izpolniti obe pogodbenici. Važno je za vse nas, da se enkrat za vselej ovržejo vsi predsodki iz preteklosti, da se računa s stvarnimi dejstvi in da se dela iskreno, odločno in hitro. Razum mora vladati nad čustvi.

Če so gotovi kraji naše domovine brez svoje krivde in volje bili v preteklosti zemljepisno in kulturno ločeni v taknem življenju, in so želeli svoje posebno narodno samobitno življenje, pa se po 20 letih skupnega življenja še danes tako počutijo, tedaj je treba računati s temi dejstvi in zahtevati takšno rešitev, ki bo v okviru te države uresničila njihove težnje in omogočila normalno skupno življenje. Rešitev mora biti v vsakem primeru takšna, da Hrvaška dobi formalno in stvarno enakopravnost v mejah te državne skupnosti, ki jo oni niti z enim svojim političnim aktom niso oporekali. Samo tako moremo okrepiiti Jugoslavijo, njeno notranjo moč, preko tega pa tudi njeno odprnost in ugled v mednarodnem življenju. Če do takšnega pojmovanja in uspehov po 20 letih našega skupnega življenja ne pride, bodo nosili moralno odgovornost pred narodom in zgodovino oni, ki s svojim ozkim in enostranskim pojmovanjem onemogočajo to veliko delo utrditve in notranjega miru.

Politični zakoni

Vlada si preusmeritev

notranje politike ne more

zamisliti brez novih poli-

tičnih zakonov

Vladni izjavi očitajo nazadnje tudi to, da niti cesar ne govori o načinu in času, kdaj dobimo politične zakone. Mi pa smo v izjavi jasno in od-

ločno povedali, da je treba prekiniti z metodami iz preteklosti in da mora politika stvarnega pojmovanja zamenjati politično taktiko in političnega preslepljevanja. Mnogo je bilo vladnih deklaracij v preteklosti, ki so med drugim naglašale tudi to, da bomo dobili politične zakone, pa je kljub vsem tem obljubam ostalo pri starem in zakonov še nimamo. Kr. vlada smatra, da se ta usmeritev naše notranje politike ne more zamisliti brez novih političnih zakonov, ki bi omogočili normalizacijo našega političnega življenja.

Volivna preganjanja

„da bi se v pomirljivem ozračju začela reševati državna vprašanja“

Glede volivnih preganjanj in njihovih reparacij je vlada določila stališče. Politika utrditve razmer zahteva popolno toleranco in pomirljivost na vse strani. V tej smeri gre delo z vso voljo in hitro. Če pa naletimo tu pa tam na gotove tehnične ovire, ne sme biti to razlog za to, da se ovirajo iskrena prizadevanja kr. vlade pri reševanju naših najvažnejših vprašanj, ovirajo z raznim strankarskim obračunavanjem in ozkim gledanjem posameznikov na to najvažnejše vprašanje našega notranjopolitičnega življenja. Zaradi tega repariranje volivnih preganjanj ni treba smatrati za neke vrste zadoščenje ali zadovoljitev, ki naj bi jih bila deležna nasprotna stran, pač pa kot iskreno težnjo kr. vlade, da se v pomirljivem ozračju začne reševati ona državna vprašanja, katerim je ta dom in vsa naša javnost priznala prvovrstno, da ne rečemo usodopolno važnost.

Notranji ministristvo kot najvažnejši organ vlade na področju njene notranje politike, se bo s skrajnimi napori zavzel za rešitev teh notranjih vprašanj ter se zavzel, da bodo pravično, pravilno in hitro rešena v duhu deklaracije kr. vlade in sporazumno z resničnimi zastopniki vseh članov naše državne skupnosti. Iz teh razlogov, prosim narodno skupščino, da proračunski predlog za notranje ministrstvo sprejme v takšni obliki, kot je bil predložen.

Važna seja narodne skupščine

Belgrad, 10. marca. m. Današnja seja je bila napovedana za 10 dopoldne. Zanj je v vseh tukajšnjih krogih vladalo veliko zanimanje ter so bile že predpoldne pograbljene vse vstopnice za prostore na galeriji. Ko so ob 10 dopoldne zabrneli skupščinski zvonci po prostorih narodne skupščine ter opozarjali poslance, ki so sedeli v svojih klubovih prostorih, na skorajšnji pričetek seje, so bile že vse galerije nabito polne občinstva ter ni bilo najti praznega mesta. Tudi častnikarska laža je bila popolnoma zasedena. To priča, kako veliko je bilo zanimanje v javnosti za govor predsednika vlade Cvetkoviča. Ker za vse domače in inozemske častnike ni bilo prostora ne v ložah, ne v zbornični dvorani, jih je veliko poslušala govor predsednika vlade in notranjega ministra po zvočniku v klubovih prostorih v skupščini. Do pol 11 so zavzeli svoje prostore v poslanskih klopeh tudi vsi poslanci, med katerimi se je opazilo

tudi več senatorjev. V vsej zbornici je vladalo napeto pričakovanje.

Predsedniku vlade prirejajo velike ovacije

Malo pred pol 11 je prišel v skupščinsko dvorano predsednik skupščine Milan Simonović s prvimi podpredsednikom Alojzjem Miheličem ter drugimi člani predsedništva. Nekaj trenutkov zatem pa je vstopil v dvorano predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković in vsi člani njegovega kabineta. Vladni poslanci so ob tej priliki priredili predsedniku vlade viharne ovacije, ki so trajale več minut.

Predsednik skupščine je pričel sejo. Zapisnik večerajnje seje je bil sprejet brez pripomb, nakar je tajnik prečital vsebino zahvalne brzojavke ro-

munekega predsednika vlade, ki se za izraženo sožalje ob priliki smrti romunskega patriarha Mirona iskreno zahvaljuje. Za tem je bilo branih več ostavk, ki so jih dali na položaje predsednika občine posamezni poslanci, nakar je skupščina prešla na dnevni red, na razpravo o preračunskem predlogu za notranje ministarstvo.

Predsednik skupščine Milan Simonovič je takoj podal besedo predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviču, ki je zopet prisrčno pozdravljen od ogromne večine vladnih poslancev šel na govorniški oder ter tam imel avoj veliki govor, ki ga prinašamo na prvem mestu.

Izvajanja predsednika vlade Dragiša Cvetkoviča so poslanci večkrat prekinili z viharim plo-

skanjem. Ko je predsednik vlade začel govoriti o političnem delu svojega poročila, je zavladala v zbornici mrtvaška tišina, ki jo je od časa do časa prelomilo samo odobravanje vladnih poslancev. Najvažnejša mesta je v svojem poročilu predsednik vlade izrekel s povzdignjenim glasom in z močnimi poudarki.

Za predsednikom vlade in notranjim ministrom Dragišo Cvetkovičem je dobil besedo kot prvi govornik opozicijski poslanec dr. Miloš Tupanjanin. Na neupravičene napade na dr. Korošca so mu slovenski poslanci vpadali v besedo: »Pusti dr. Korošca pri miru, govori rajši o svojem zavezniku Zivkaviču!«

Drugi govor predsednika vlade

Zaradi izvajanja poslanca Tupanjanina je takoj vstal predsednik vlade g. Cvetkovič ter takoj odgovoril na Tupanjaninove napade:

Gospodje poslanci! Jaz sem že tukaj s tega mesta ugotovil: **Zelimo ustvariti ozračje vzajemnega posredovanja** priti takoj in da mora odgovor takoj slediti, da skupščina niti za trenutek ne ostane pod vplisom izvajanj, ki so netočna. Nočem reči, da so bila namenoma netočna podana, toda večkrat so izvajanja netočna zaradi slabe infirmitarosti ali pa iz drugih razlogov.

Gospodje poslanci! Jaz se mže tukaj s tega mesta ugotovil: **želimo ustvariti ozračje vzajemnega zaupanja, ozračje strpnosti, skupnega dela** (glasovi z desne strani »Tako je!«). To so, gospodje poslanci, tisti predpogoji, o katerih sem govoril, ker brez tega ni dela, ne more biti rešitve in ni sporazuma v tem velikem delu.

Gospodje poslanci! Ko sem o tem govoril, sem mislil na malo daljšo preteklost. Nisem se samo oziral in dotikal preteklih treh let dela predhodne vlade. Nisem se oziral na 3-letno delo prejšnje narodne skupščine. Mislil sem na našo preteklost, ki je težkih 20 let obsega naše politično življenje, katerega posledice se čutijo in katere moramo izkoreniniti in ozdraviti (odobravanje in vzkljanje: Tako je!).

Če hočemo pošteno misliti in če hočemo iskreno pristopiti k sodelovanju in če hočemo o vseh teh napakah preteklosti govoriti, bi bilo čisto upravičeno pregledati na delo preteklosti zadnjih 20 let ter ugotoviti, da mnoge težave izvirajo tudi iz te najdaljše preteklosti (viharno ploskanje).

Nočem se podajati na to pot in ne želimo, da bi tudi skupščina ter naše politično življenje šlo po tej poti. Kadar se, gospodje, hočejo ustvariti velika dela, tedaj se mora izogibati brskanje po vsem onem, kar je bilo, kar nas oddaljuje, kar je bilo usodno tudi za naše politično življenje in za naše narodno življenje (burno ploskanje in odobravanje).

Mislim, da to lahko prepustimo preteklosti. Tu je zgodovina, ki bo vsakogar postavila na svoje mesto in ki bo pravično in pošteno o vsakem političnem delu izrekla svojo sodbo (navdušeno odobravanje). Zato vas, gospodje poslanci, prosim tudi vas na tej strani — predsednik vlade kaže na levo, na kateri sede opozicijski poslanci — vzemite na znanje: v to delo vstopam s polno ljubeznijo in s polno iskrenostjo ter bom ostal v njem vse dotlej, dokler me bo držala ljubezen iskrenost in dokler se bo moja vest sama strinjala (burno odobravanje in ploskanje).

Gospodje poslanci! Jaz sem razlagal svoje politično poročilo, ki temelji na onih podatkih, ki so mi jih dale uradne ustanove. Nisem šel na razstavo, da bi dobil številčne podatke o številnih shodih, kateri so bili prirejeni, temveč sem iz uradnega oddelka notranjega ministarstva prišel do teh podatkov, v katere moram verjeti kot resorni minister, ker težko bi bilo, gospodje poslanci, če bi šli tako daleč, da bi mogli misliti, da bi nam pristojni najodgovornejši čimtelji pošiljali falzifikate. Ko sem te podatke dobil, sem govoril o novem obrazu novega političnega življenja zadnjih treh let. Govoril sem o volitvah ter o tem, kar sem sam videl in sam občutil. Priznal sem vse naše napake ter sem še posebno poudaril: Tisti, ki hoče ustvarjati ozračje vzajemnega sodelovanja, mora prvi priznati svoj greh in mora biti iskren in pravičen. Gospodje poslanci! Trije trenotki so se tu poudarili. Ne želim, da bi skupščina ostala pod vplisi predhodnega govornika.

Prvi moment — šel sem mimo tega — to so one nesrečne številke, naj bodo točne ali netočne. Te številke niso glavne, v vsej tej debati.

O visokem državnem funkcionarju se bo izreкло sodišče

Drugi moment: Očitki vladi glede visokega državnega funkcionarja. Če bi bil tovariš in prijatelj g. Tupanjanin, s katerim sem v preteklosti mnogokrat politično sodeloval, prišel k meni po informacije o tem vprašanju, tedaj bi mu absolutno ne bilo treba o tem vprašanju govoriti na govorniškem odru (ploskanje). Gospodje poslanci! Hočem v interesu resnice izjaviti:

Glejte, če je kdo pokrenil to vprašanje, ga je pokrenil oni član vlade, na katerega se je g. Tupanjanin skliceval: G. minister Spaho, ki sedi tukaj, je zahteval, da se to vprašanje reši (burno odobravanje).

Gospodje poslanci! Obsodba je bila izrečena, to je dejstvo, proti odgovornemu državnemu funkcionarju. Ta obsodba je iz onih časov in nima nobene zveze z volitvami. Obsodba je bila sicer izrečena, toda še ni postala pravomočna. Tova-

riši in prijatelji, vedeti morate, da dokler obsodba ne postane pravomočna, ne more biti predmet razgovorov in kritike v javnosti, in če ta obsodba ni bila objavljena v sarajevskem časopisu, nima nobene zveze s cenzuro, tem več z moralnim principom, ki jasno prepoveduje, da dokler se o kakem človeku končnovaljavno ne razsodi, se tudi ne sme o njegovi krivdi govoriti (burno odobravanje). Zaradi tega, gospodje poslanci, ne moremo govoriti s tega mesta o gotovih državnih aktih, ki postanejo za javnost pristopni, ko se izvrše gotove formalnosti, ki so že na poti.

Predsednik vlade je z gornjimi besedami odgovoril na kritiko poslanca Tupanjanina glede postopanja nekoga višjega državnega uradnika, ki ga je napadel poslanec Tupanjanin.

Za tem je predsednik vlade svoj govor nadaljeval:

Gospodje poslanci! Slučaj tega finančnega funkcionarja nima nobenih zvez z volitvami. Ta slučaj je še iz prejšnjih davnih časov. Vidite, to je **veliko zadovoljstvo za naše pravosodje**. To dejstvo dovolj jasno kaže, da vendar v naši državi, če so se gotove stvari omajale, imamo še sodišče in pravosodje, ki v vsakem primeru izreče svojo besedo.

Predsednik vlade o dr. Korošču

Gospodje poslanci! Tretji moment je najvažnejši. Ne sme mi uiti niti en trenutek, da bi pustil svojega sodelavca in prijatelja, ki nima možnosti, da bi se tukaj branil, da ne bi o njem izrekel nekaj besed. Tiče se to g. dr. Korošca. Pri teh besedah se je v dvorani sprožil val navdušenja in klici dr. Korošču kar niso ponehali. Ko se je navdušenje malo poleglo, je predsednik vlade nadaljeval:

Gospodje poslanci! Jaz sem osebno sodeloval z dr. Koroščem že iz davnih časov, še tedaj, ko sem bil dijak. Ze tedaj sem ga spoznal, ko se je delal ženevski sporazum, ko se je ustvarjala naša država. Moram reči, da je njegova preteklost iz onih časov sijajna, spomin nanj, na vse njegovo delovanje je bil in ostane sijajen. Gospodje! Spominjam se onih trenutkov: »Pri ustvarjanju te države je minister dr. Korošec igral vedno veliko in vidno vlogo!« (Burno odobravanje in živio vzkliki dr. Korošču.)

Gospodje poslanci! O zadnjih volitvah se lahko govori kar se hoče. Vse volitve se vodijo z uporabo, ali če hočemo biti iskreni, čestokrat tudi z zlorabo državne oblasti. Dostikrat smo videli v našem političnem življenju tudi tiste, ki so sedaj na levi, in tiste, ki so sedaj na desni. Gospodje, jaz ne mislim na vse tiste, ki trenutno danes sede na levi, ker nekateri od njih niso bili na oblasti. Na koncu bodimo odkriti in čisto iskreni: kaj je cilj kake politike in v čem je njen izraz? Prevzem oblasti in ne sedenje v opoziciji (smeh v dvorani). Zakaj? Zaradi izvajanja svojega programa, zaradi izvajanja svojega dela in tedaj nastane trenutek, ko človek ostane človek, nastane trenutek, ko se najdejo ljudje, ki mnogokrat zlorablja-jo oblast.

Ugotoviti moram: od vseh strani se je govorilo, da so bile pretekle volitve svobodne v toliko, da državna oblast kot taka ni napravila nikakega strahnega in velikega pritiska za časa volitev. Vsekakor je bilo zlorabljanje oblasti; to priznam. Toda, da ni bilo težkih trenutkov, da ni bilo spopadov v onem vulkanskem terenu, kjer bi moglo priti do spopadov, to vemo in moramo se za-

hvaliti razumni taktiki in dobrim živcem tedanjega notranjega ministra dr. Korošca. (Vladni poslanci vzklikajo: »Živio dr. Korošec!«)

Imel sem priliko, da sem v teh trenutkih sodeloval z njim. Odkrito priznam to, kar je resnica: V teh trenutkih je bil dr. Korošec tisti, ki je ohranil ravnotežje, ki je preprečeval vse trenutne uporabe orožja, oborožene spopade, ki je storil vse, da se ne bi ustvarilo po volitvah ozračje, ki bi nas še bolj oddaljilo in ustvarilo še večji prepad. Dr. Korošec je bil tisti, ki je preprečeval ter se trudil, da do teh spopadov ni prišlo (navdušeni vzkliki in burno odobravanje).

»Jaz se ne mislim dogovarjati več let!«

Vidite, zamerja se vladni deklaraciji, torej nam, da hodimo preveč počasi. Naj

vam, tovariši in prijatelji, z opozicijske levice odgovorim: Vi se že leta razgovarjate, mi se ne mislimo, vsaj jaz ne mislim, da bi se razgovarjal več let. Mislimo so kratko in odločno razgovoriti, ker dosti je bilo v tej državi razgovorov, dosti političnega nadmodrovanja, dosti se je govorilo o politiki, dosti je bilo razgovorov med Belgradom in Zagrebom, kakor tudi naprezanja, kdo bo mogel komu več podvaliti. Dosti je bilo protokolov s posredniki in dekretov in vseh teh stvari ter je potrebno, da se enkrat pogleda stvar v oči, takim, kakršne so. To govorim iskreno, ker mislim tako tudi delati. Tu je pa čas, ki bo pokazal, ali moja dela soglašajo z mojimi besedami.«

Izvajanja predsednika vlade in notranjega ministra Dragiša Cvetkoviča so poslanci z velikim odobravanjem in ploskanjem vzeli na znanje.

Po govoru predsednika vlade je dobil besedo gradbeni minister dr. Miha K r e k ter je izvajanja dr. Tupanjanina pobil s tem, da je enostavno prebral oni del zadnjega govora dr. Korošca, ki se nanaša na notranjo politiko.

Za njim je govoril poslanec Marko Krajc.

Važen govor poslanca Marka Kranjca: Gospodarska in politična samouprava je že sedaj mogoča

Vladna izjava 16. februarja je bila od vseh strani enodušno pozdravljena. Vsi želimo, da bi vlada čimprej dovršila svoje posebno nalogo, ki je pripraviti podlago za ureditev naših notranjih razmer. Tudi Slovenci težko čakamo sporazuma, ker vemo, da se bo le v sporazumno urejeni državi dalo izvesti tudi tisto, kar je tudi v programu JRZ: široka samouprava — self-government. Samouprava je v tem, da določeni deli upravnih poslov izvršujejo uprave posameznih pokrajin, okrožij in občin. Ti izvajajo vse tiste zadeve, ki so posamezni deli države pri njih najbolj interesirani. Ta dela opravljajo samoupravni in ne državni organi, kajpada pod nadzorstvom državnih oblasti.

Važnost samouprave

Mi Slovenci smo vzgojeni v delovanju v širokih samoupravah ter jih zato visoko cenimo. Pred vojno so te deželne samouprave mnogo storile v pogledu materialne kulture, v socialnem oziru ter so slovenski narod tudi duhovno in kulturno dvigale, ker so ga vzgajale v državljanskih in socialnih čednostih, brez katerih sploh ni družabnega življenja. V prvi vrsti so ga vzgajale k poštenosti, smislu za skupnost, k strpnosti in nesebičnosti. Ko bi bilo danes povsod pri nas dovolj teh kreposti, bi lažje dosegli zaželjeni sporazum. Kdor zna upravljati v samoupravi svojo ožjo domovino, ta bo tudi sposoben za delo za državo. Slovenci smo v samoupravah, bodisi deželnih, bodisi občinskih ali okrožnih, ohranili svojo narodnost ter naši narodni državi tako ohranili njen najbolj severni del.

Kako je drugod

Kolikor večje pa so samouprave, toliko močnejša je vez z državo. Široke samouprave še nikdar niso razdirale države, pač pa so jo le krepile. Zato Angleži tako ponosno kažejo svoj self-government, kjer ljudstvo svoje krajevne oblasti samo voli. Tam v krajevnih in pokrajinskih zadevah država nima nič dela, ker vse opravljajo samoupravne oblasti s svojimi organi. Država zgolj nadzoruje. Tako nikdar ni nikakih nesoglasij med samoupravno in državno oblastjo. Tudi Švica je dežela z najširšimi samoupravami: ima 22 kantono, pa je sila močno povezana med seboj, kar se je pokazalo v svetovni vojni. In Švica ni narodnostno enotna država, pač pa je v njej 70% Nemcev, 22% Francozov in 7% Italijanov. In tam ni nikakega separatizma, ki bi hotel razkrojiti državo. In ti dve državi, Anglija in Švica, kažeta še nekaj drugega: kako so samouprave najkrepkejša zaslomba demokracije. Demokracije so zato, ker narod ima pravo in resnično samoupravo, kar je tudi za nas velike važnosti. Celo današnja Nemčija ima tudi pokrajinska ministarstva. Takih vzgledov je še mnogo! Mnogo več kot centralističnih držav je na svetu takih, ki so zgrajene na decentralistični, celo na federalistični podlagi, kakor na primer Združene države Severne Amerike ter vsi angleški dominijoni. In od take ureditve državna sila ne trpi nobene škode.

Kaj pa pri nas pravi sedanja ustava

Brez ozira na to, kakšen bo sporazum, ki naj se sklene, imamo pa že sedaj možnost izvesti široke samouprave, kajpada v okviru sedanje ustave od 3. septembra leta 1931.

Naša sedanja ustava določa organizacijo banovine kot samoupravnega telesa takole: Banovinski svet kot sklepajoč organ, banovinski odbor kot izvršujoč organ, volitve teh samoupravnih organov, imenovanje banovinskih uradnikov, državno nadzorstvo nad samoupravami, izvajanje banovinskih uredb, sklepov ter banovinskega preračuna. Niti z eno besedo pa ustavodajalec današnje ustave ni omejil upravne in samoupravne pristojnosti banovin. Njegov namen je bil, v tem pogledu pustiti docela proste roke zakonodajalni oblasti. S tem je zakonodajalec dana možnost, banovinam zagotoviti najširše upravno in samoupravno področje ter tako zadostiti opravičenim željam posameznih delov države.

Gospodarska in politična samouprava nujna potreba

Kakšen obseg bi po sedanji ustavi mogla imeti banovinska samouprava? Najmanj, kar je mogoče, mora pripasti banovinski samoupravi gospodarska samouprava: podpiranje javnih interesov, ki se nanašajo na banovinsko enoto: kmetijstvo, gozdarstvo, rudarstvo, obrt, trgovina, industrija, javna dela, narodno zdravje, socialna politika, prosveta, vere in tako dalje! Vse te zadeve, ki so za banovino važne, more z večjim zanimanjem upravljati banovinska samouprava, kakor pa država sama.

Toda v naši državi, kjer so posamezni deli države tako izrazito zgodovinsko-politično sami svoji, bi taka zgolj gospodarska samouprava nikakor ne zadovoljevala! Naša ustava pa daje možnost tudi za široko samoupravo, za politično samoupravo, ki bi v njej poleg omenjenih zadev bila na banovinsko samoupravo prenesena tudi skoraj vsa notranja uprava. Tako bi država v banovini sploh ne imela svojega upravnega aparata za notranjo ali splošno upravo.

Od srednje oblasti postavljeni državni predstavniki, ban, bi izvrševal zgolj državno nadzorstvo nad poslovanjem banovinske samouprave. — Člen 98 ustave določa, da ima v izvrševanju te nadzorne oblasti ban ali pa po zakonu podrejeni državni organ pravico ustaviti vse sklepe banovinskega sveta in banovinskega odbora, ki so zoper ustavo, zakone in uredbe. More ustaviti tudi tiste sklepe in izjave, ki so škodljive splošnim državnim koristim.«

Taka politična banovinska samouprava je opravljena, ker so banovinski činilci močneje zvezani z usodo banovine ter bodo z večjim zanimanjem in ljubeznijo izvrševali zaupane jim zadeve, kakor pa državni činilci ter uradniki.

To naj bo važna etapa v končnem urejanju države

Da pa banovinska samouprava mora za izvrševanje svojih zadev v gospodarski in politični samoupravi imeti na razpolago dovolj svojih finančnih sredstev, je samo po sebi razumljivo. Zaradi financ, ki naj bi se prenesle na banovinske samouprave, je že tovariš dr. Lavrič rekel v splošni debati: »Ne bojte se samouprav, ker bo večji del državnih izdatkov tako ali drugače še ostal v rokah osrednje oblasti! Za prenos na samouprave ne preseže 25% državnega preračuna! Na banovinske samouprave se nikakor ne bodo mogle prenesti te zadeve: vrhovna državna uprava, pokojnine, invalidnine, državni dolгови, ministarstvo vojske in mornarice, zunanje ministarstvo ter finančno ministarstvo. Za nje pa izdatki znašajo okoli 70% vsega preračuna. Pa tudi od drugih rešorov bo še kaj ostalo centralni.«

Govor dr. Laze Markoviča

Naslednji govornik je bil radikal dr. Laza Markovič. Uvodoma se zavzema za potrebo svobodnih shodov in posvetovanj. Prav tako se zavzema za tiskovno svobodo ter pravi, da veruje v dobro voljo predsednika vlade. Predlaga nov politični zakon ter samo želi, da bi se izjava predsednika vlade, katero smatra za zelo resno in dobronamerno, čimprej izvedla. Zavzema se za čimprejšnje izdajanje zakona o volitvah. Izdal naj bi se tudi zakon o shodih in posvetovanjih, da bi se lahko formirale politične stranke. Prav tako naj se izda tiskovni zakon, ki naj bi bil zelo strog, samo uvede naj se kontrola sodnih organov.

Dalje se peča z izvajanjem predsednika vlade ter pravi, da o tem političnem delu govori v imenu radikalov ter poudarja, da izjava predsednika vlade ni namenjena samo poslancem, temveč tudi Hrvatom in vsemu narodu. Ta izjava jasno in odločno kaže, da je stavljeno v program veliko delo nove notranje politike, ki je nastopila istočasno, ko je bil sestavljen kabinet Dragiša Cvetkoviča, ki je dejal, da želi to politiko izvesti pod gotovimi predhodnimi pogoji. Kar se opozicije tiče, se go-spod Cvetkovič po izjavi govornika najmanj more pritoževati. Opozicija bo sprejela o tem vprašanju vsako razpravo. Govornik pravi, da predsednik vlade čisto pravilno ravna, da ta trenutek ne navaja bližnjih podrobnosti o reševanju tega vprašanja. Priznava, da je predsednik vlade Cvetkovič šel v svojem govoru korak dalje, ko je dejal, da morajo Srbi upoštevati gotovo stvarnost ter da se mora na osnovi teh stvarnosti pristopiti k reševanju hrvaškega vprašanja. Dr. Markovič pozdravlja izjavo Dragiša Cvetkoviča ter pravi, da se bo po taki poti prišlo do sporazuma.

V nadaljnjih izjavanjih se je govornik obširno bavil z opozicijskim sporazumom ter pravi, da ta sporazum poudarja principe, da do sporazuma ne more priti, če ena stran želi diktiranja. Tako misel je izrekel tudi predsednik vlade na drug način v svojem govoru. Kar se tiče Hrvatov, poroča govornik, da oni ne žele diktiranja, temveč resničnega dogovora in samo tak sporazum, ki bi ga lahko sprejela večina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Govornik omenja za tem tudi besede predsednik vlade, ko je dejal, da je več nespornih vprašanj, da je pa tudi več takih vprašanj, o katerih bi bilo treba govoriti. Dr. Laza Markovič pravi, da so Hrvati poudarjali, da so za njih nesporna vprašanja skupna država in monarhija ter dinastija Karadjordjevičev. Za tem je doktor Markovič govoril o poti, po kateri bi se lahko najprej prišlo do sporazuma, ter se je zavzemal za to, da se čimprej izda politični zakon, nato pa razpiše svobodne volitve.

Za njim je govoril poslanec JRZ, Rada Longulov, za njim pa Tripko Zuglić, ki je kot pristav bivše demokratske stranke izjavil ostati napram izvajanjem predsednika vlade še nadalje v rezervi ter bo čakal še dejani.

Na popoldanski seji narodne skupščine se je razprava o preračunskem predlogu za notranje ministarstvo v podrobnostih nadaljevala ob nezmanjanem zanimanju poslancev in občinstva. Govorilo (Nadaljevanje na 3. strani.)

Zahvala

Ob bridki izgubi naše predobre soproge, mame, stare mame, tašče, gospe

Marije Herzmansky roj. Strubelj

izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so jo obsuli s cvetjem in spremili rajnico do poslednega doma, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli blažili srčno bol ob preteški izgubi.

Maša zadušnica bo brana dne 13. t. m. v farni cerkvi na Viču.

Ljubljana, dne 11. marca 1939.

Žalujoča rodbina

Hudourje nad Češko-Slovaško

Slovaška vlada odstavljena

Ker je dovolila propagando za odcepitev Slovaške od skupne države

Praga, 10. marca. AA. Predsednik republike dr. Hacha je razrešil dolžnosti predsednika slovaške vlade dr. Josipa Tiso, ministra za narodno gospodarstvo Pružinskega ter ministra za promet in javna dela Ferdinanda Durčanskega. Za predsednika nove slovaške vlade je imenovan Josip Sivak, pomočnik predsednika češko-slovaške vlade Berana.

V novi slovaški vladi ostane minister brez listnice Sidor še nadalje podpredsednik slovaške vlade ter član osrednje zvezne vlade v Pragi.

V političnih krogih trdijo, da so bile spremembe v vodstvu Slovaške potrebne zaradi tega, ker so nekateri politiki začeli med ljudstvom delovanje proti skupni državi. Temu delovanju, ki je imelo namen, da se odcepi Slovaška, se neki člani vlade niso uprli, kakor so to v Pragi pričakovali. Sprememba slovaške vlade je bila potrebna zaradi ohranitve češko-slovaške državne skupnosti. S spremembo vlade ni prizadeta slovaška samouprava, ker je bila izvedena po sporazumu med Čehi in Slovaki.

Vtis v Bratislavi

Bratislava, 10. marca. b. Snoči pozno ponoči so se pokazali prvi znaki, da se pogajanja med Čehi in Slovaki v Pragi ne bližajo nobeni sporazumni rešitvi in da se odnosi vedno bolj zaostrojujejo.

Orožništvo in policija v Bratislavi sta bili znatno okrepjeni pa tudi vojaštvo je bilo stalno v pripravljenosti. Telefonska zveza je bila že v zgodnjih popoldanskih urah povsem prekinjena. Z Zilino in Pieštanjem sploh ni bilo mogoče govoriti. Vojaštvo je zasedlo vse javne zgradbe, predvsem pa pošto. Tudi danes ves dan krožijo po mestu močne orožniške patrole, ki pazijo na red in mir.

Novi predsednik slovaške vlade Sivak je star politik in je bil dalj časa podpredsednik praške vlade. Novi ministrski predsednik združuje v svoji roki, lahko se reče, vse ministrske listnice. Teplanski ostane še naprej v resoru finančnega ministrstva. Teplanski uživa v slovaškem političnem življenju velik ugled in je znan kot odlični finančni strokovnjak.

Davi so sporočili po bratislavskem radiu, da so monakovski sklepi in pozneje dunajski sklepi bili zamišljeni tako, da bo ostala Slovaška v okviru skupne češko-slovaške države in da je dolžnost osrednje vlade, da skrbi za ohranitev tega stanja.

Na zunaj vlada v Bratislavi in po vsej Slovaški popoln mir. Demonstracij ni bilo. Le snoči pozno ponoči so korakali skozi mesto oddelki Hlinkove garde in peli slovaške rodoljubne pesmi. Res je, da je ukrep predsednika Hache Bratislavo zelo iznenadil. Vsa javna poslopja je zasedlo vojaštvo. »Slovak« in »Slovaška pravda« danes sploh nista izšla.

Tuka in Mach aretirana Hlinkova garda razorožena

Bratislava, 10. marca. AA. DNB: Vsa javna poslopja je zasedlo orožništvo in vojska, prostore razstave proti kominterni, ki bi morala biti danes odprta, pa je zasedla policija. Nemški prostovoljci in Hlinkova garda so bili razoroženi, v kolikor se je to dalo izvesti.

Profesor Tuka, znan kot pobornik za samostojnost Slovaške, je bil aretiran, prav tako pa tudi šef slovaške propagande dr. Mach. Govore, da se bivši ministrski predsednik Tiso mudi v nekem samostanu. Delavci v Bratislavi so objavili, da bodo imeli jutri demonstracije. Vse mesto je obkoljeno z vojsko. Prav tako so bili izdani vojaški ukrepi tudi v drugih pokrajinah Slovaške. V Pieštanju in po drugih krajih je bil proglašen nagil sod. Podrobnosti še niso znane.

Delavci so proglašili generalno stavko. Češke vojaške patrole se vozijo po ulicah z oklopnimi avtomobili. Vojaški in orožniški oddelki, ki so zasedli Bratislavo, stoji pod poveljstvom generala Beneša. Aretirane osebe so internirane v nekem samostanu. Semkaj so prispеле še nepotrjene vesti, da je bil v Pragi aretiran minister Sidor.

Tanki v Bratislavi

Bratislava, 10. marca. AA. DNB. Profesorja Tuka, ki so ga, kakor je znano, aretirali, so danes odpremili v neki kraj na Češkem. V Bratislavi še vedno trajajo demonstracije študentov in delavcev. Ob 10 so se pred študentskim domom pojavili tanki in oklopi avtomobili. Vojski se je posrečilo vdreti v študentski dom. V domu Hlinkove garde so aretirali okoli 60 ljudi. Politični šef Hlinkove garde, Murgas, je izginil. Oblast je za njim izdala tiralice. Prav tako policija ni mogla najti bivšega ministra Durčanskega, ki ga mora aretirati.

(Nadalejevanje z 2. strani.)

je več govornikov, med njimi Ilija Mihajlovič, dr. Mehmed Efendič, Branko Avramovič, Ačim Popovič, Abdul Ibrahim Pašič, Dragoslav Pantovič in drugi.

Od slovenskih poslancev pa je na popoldanski seji govoril poslanec za brežiški okraj Josip Tratnik. Ob času, ko to poročamo, razprava o preračunskem predlogu za notranje ministrstvo še traja.

Na nocojšnji seji bo tudi preračun za to ministrstvo sprejel, nakar bo skupščina vzela v pretres preračunski predlog za kmetijsko ministrstvo. — Razprava bo trajala predvidoma do jutranjih ur, ker se je za debato prijavilo 41 govornikov.

Nočna seja

Belgrad, 10. marca. m. Razprava o preračunskem predlogu za ministrstvo za trgovino in industrijo ter za ministrstvo za gozdove in rudnike se je nadaljevala pozno v noč ter je bila zaključena davi ob pol 3.

Od slovenskih ministrov sta pri razpravi preračunskega predloga za trgovinsko ministrstvo govorila še poslanec dr. Kocelj in Franc Bajlec.

Pri razpravi preračunskega predloga za ministrstvo za gozdove in rudnike pa sta od Slovencev dobila besedo poslanca Mirko Bitenc in Karel Gajšek.

Obsedno stanje v Bratislavi

CSR: Obsedno stanje Bratislava, 9. marca. c. Poveljstvo češko-slovaške vojske je v Bratislavi proglašilo obsedno stanje.

Tekom noči je bila razorožena Hlinkova garda in bo danes tudi najbrž že razpuščena. Ponoči pa so bili po vsej Slovaški oboroženi vsi Čehi, ki so dopoldne v Bratislavi tudi pomagali policiji spoditi člane Hlinkove garde iz vladnih poslopj, ki so jih bili zasedli, ter vpili »Mi hočemo svobodno Slovaško!« Popoldne je bilo v Bratislavi zopet vse mirno in ob 11.30 je bila tudi radijska postaja v Bratislavi že priključena na radijsko postajo v Pragi.

Bratislava, 9. marca. c. Poročajo, da se je bivši predsednik slovaške vlade dr. Tiso sklenil umakniti iz politike ter bo odšel v samostan.

Proglas na Slovake

»Samo skupno s Čehi«

Praga, 10. marca. AA. Havas: Češko-slovaški radio je danes prenašal proglas slovaškemu narodu in napovedal novo slovaško vlado. Proglas pravi med drugim: Predsednik republike je po pravu, ki mu ga daje sedanja ustava, odstranil iz vlade moške, ki niso znali uresničiti plemenite dediščine našega spoštovanega očeta Hlinka in prekršile prisego o zvestem sodelovanju, ki jo je Slovaška prisegla predsedniku republike. Tako je predsednik republike ročil naš slovaški narod velike nevarnosti in bratomornih bojev. V položaju Slovaške se ni nič spremenilo, vendar javno in slavnostno izjavljamo, da je obstoj Slovaške možen samo v zvestem edinstvu s Čehi.

Proglas pravi dalje, da so to zajamčile vesile v Monakovem in na Dunaju, potem pa nadaljuje: Kdor trdi, da Nemčija želi odtrgati Slovaško od CSR, je pustolovec in lažnivec. Gre za bitji ali nebiti slovaškega naroda. Nova vlada se bo pri svojem delu zvesto ravnala po načelu: Slovaška pripada predvsem Slovakom. Nova vlada nikakor ne bo posegala v pravice drugih narodnosti, posebno pa želi sodelovati z uglednim in discipliniranim nemškim prebivalstvom radi splošne pomiritve, h kateri streme sicer tudi prizadevanja velikega Führerja nemškega naroda. Živela svobodna Slovaška! Živela Češko-slovaška republika!

Govor slovaškega ministra

Bratislava, 10. marca. AA. ČTK: V svojem govoru, ki ga je imel v bratislavskem radiu ob 12.30 je slovaški minister Teplanski izjavil med drugim:

Predsednik republike je naložil prosvetnemu ministru Jožefu Sivaku, da vodi do sestave nove vlade slovaške zadeve. Minister Sivak se je odpravil v Rim, kjer bo zastopal naš narod pri slavnostnem kronanju novega papeža. Pri tej priložnosti mi je naložil predsednik republike, da zastopam predsednika vlade v vseh pravicah in vseh dolžnostih. Prevzel sem to težko in odgovornostopolno nalogo iz ljubezni in čuta dolžnosti do svojega naroda. Ne moremo dovoliti, da bi neprijatelj lahkomišelnost ogrožal tako drago pridobljeno svobodo, zato bomo ostali zvesti geslu Hlinkove garde: Pozor! vse dotle, dokler ne bo imenovana nova slovaška vlada, kar se bo kmalu zgodilo. Zagotavljam vam, dragi bratje in sestre, in vam, dragi nemški, madžarski in rusinski sodržavljanji, da nam ne od znotraj in ne od zunaj ne bo ovire, če bomo te odgovornostpolne dni vedeli, da bosta blagostanje in bodočnost našega naroda zajamčeni z disciplino, mirom, redom in marljivim delom. Ker so podtalni in narodu sovražni elementi skušali povzročiti pri nas nemire, smo varnostne organe pomnožili, da obvarujejo mir, z oddelki vojske, orožništva in policije. Ne glejte v tem dejstvu intervencije, ki bi mogla ogroziti našo svobodo. To so začasni ukrepi, ki jih bomo postopno preklicali, ko dobimo novo vlado. Svoboda naroda pa nalogo sestaviti novo vlado.

Praški radio razlaga: o dogodkih na Slovaškem

Praga, 10. marca. AA. ČTK: Češko-slovaški radio v Pragi je objavil vest o spremembi slovaške vlade in pri tem igral domoljubne pesmi »Tko ka praudu hodit in slovaško himno »Hej Slovaci«. V zvezi s tem je bil izdan komentar, ki v glavnem pravi: Češko-slovaški ustavni zakon o avtonomiji Slovaške, sporazum sklenjen 6 okt. 1938 med različnimi slovaškimi strankami v Zilini, in ki ga je sprejela tudi osrednja vlada, kakor tudi pittsburški sporazum, na katerega se Slovaki opirajo pri svojih zahtevah za avtonomijo, pravijo,

da Češka, Moravska in Slovaška tvorijo enotno zvezno državo. Proti tej tezi sta nastopila na Slovaškem prof. Tuka in šef odseka za propagando pri slovaški vladi Mach, ki sta se opirala na dvoobrazne elemente in izkoristila slabost in neodločnost predsednika vlade Tisa in nekaterih drugih ministrov. Propaganda proti državnemu edinstvu je v zadnjih dneh zavzela tolikšen razmah, da sta predsednik republike in predsednik osrednje vlade smatrala potrebno, da posredujejo, da bi na ta način ohranila veljavnost ustavnih zakonov o avtonomiji Slovaške.

Poleg tega so se začeli množiti na Slovaškem neredi zaradi slabosti slovaške vlade. Zaradi tega je predsednik republike v četrtek zvečer razrešil dolžnosti predsednika vlade Tisa, ministra za gospodarstvo Pružinskega, prometnega ministra in ministra za javna dela Durčanskega ter pravosodnega ministra Vanka. Člana slovaške vlade sta še nadalje ostala Sivak, ki je bil dozdaj podpredsednik slovaške vlade, a je zdaj postal predsednik ministrskega sveta, ter Teplanski, ki je obdržal resor finančnega ministrstva. Te spremembe niso doletele Karla Sidorja, ministra brez listnice v slovaški vladi in člana osrednje vlade v Pragi. Prav tako ni bilo nikake spremembe pri delegatih v skupnih resorih. Ta ukrep je bil storjen edino zaradi tega, da bi se preprečilo delo proti češko-slovaškemu edinstvu in da bi se okrepila red in mir. Ti ukrepi niso prizadeli niti slovaškega sporazuma v Zilini, to tembolj, ker so v vladi ostali trije ministri, znani kot iskreni slovaški avtonomisti. Novi predsednik slovaške vlade Sivak je bivši glavni urednik osrednjega organa slovaške ljudske stranke. Minister Sidor je sedanji glavni urednik tega lista.

Poročilo službene francoske agencije o dogodkih na Slovaškem

Praga, 10. marca. AA. (Havas) Msgr. Tiso je bil odstranjen s prejšnjega mesta zaradi tega, ker ni mogel dati potrebnih jamstev za nadaljevanje

Francoski parlament je obračunal z morilcem Martyjem

Poslanec Marty je namreč v Španiji lastnoročno streljal Francoze

Pariz, 9. marca. c. Danes popoldne ob 15 se je v francoskem parlamentu začela podrobna razprava o tem; kaj naj Francija stori s tistimi begunci, ki so sedaj zatekli na francosko ozemlje. Francosko javno mnenje je posebno vznemirjeno zaradi tega, ker je sedaj v južni Franciji več mednarodnih brigad, ki so kar v celoti pribezale iz Katalonije in Francijo in ki jih večino celo njihove lastne države nočejo nazaj ali pa so ti člani mednarodnih brigad že od poprej tako obremenjeni, da ne upajo stopiti pred domačo oblastva.

Parlament je bil danes popoldne zelo poln, ko se je začela razprava in na predsedniško tribuno je prišel celo sam predsednik Herriot. Kajti razprava je obetala biti silno ostra in razburljiva, ker je danes prvič prišel zopet v francoski parlament na sejo znani komunistični poslanec Marty, ki je znan po svojih strašnih krvoločnostih v Španiji, posebno pa v Albaceti, kjer je kot vodja mednarodnih brigad kar sam postrelil mnogo Francozov, ki so se hoteli vrniti domov.

Prvi je dobil besedo znani francoski baskovski poslanec Ybarnegaray in član Doriotove poslanske skupine v parlamentu. Takoj po uvodnih besedah se je med silno napetostjo v vsej zbornici obrnil proti komunističnim klopem, kjer je sedel Marty, obdan in zastražen od svojih tovarišev. Med naravnost mrtvaškim molkom je poslanec Ybarnegaray začel:

Gospod Marty! Vrnili ste se v Perthu na čelu mednarodnih brigad iz Španije. Pravijo, da ste še na našem ozemlju zadnjič pregledali te čete, ki so nato opravile mimohod mimo vas!

Molk je postal še strahotnejši, ko je poslanec nadaljeval:

Toda Vi Marty ste opravljali v Španiji posebne naloge in mislim, da zahteva čast te zbornice, da se o tem Vašem poslanstvu v Španiji pogovorimo!

Molk se stopnjuje, dokler poslanec ne sproži problema z besedami, da bo zahteval za to, ali je Marty še vreden biti član francoskega parlamenta, anketo, ki naj sklene, da se Marty za

skupnega življenja Čehov in Slovakov v okviru sedanje države. Kakor znano, določa Pittsburski sporazum kakor tudi sporazum v Zilini, da bodo Češka, Slovaška in Moravska tvorile enotno zavezniško državo. Ekstremisti so ovrgli idejo o zvezni državi in zahtevali ustanovitev samostojne države. Slovaška vlada v Bratislavi ni posredovala. Propaganda, ki sta jo vodila ekstremista Bela Tuka in Sano Mach je bila nasprotna politični oporoki msgr. Hlinke. Razburjenje je zajelo Hlinkovo gardo ter je prišlo do neredov, ki jih Bratislava ni mogla preprečiti. Sprememba vlade je bila torej potrebna zaradi tega, da se je obrnilo spoštovanje ustave in da se obdrži javni red v državi. V uradnih krogih poudarjajo, da ti ukrepi niso prizadeli niti slovaške avtonomije niti sklenjenih sporazumov, pač pa je bil ta korak storjen zaradi tega, da bi se vse to zaščitilo. Sicer pa so trije ministri, ki tvorijo novo vlado: Karl Sidor, Paul Teplanski in Jože Sivak znani kot prepričani avtonomisti.

Slovaška je sprejela to vest mirno. Nikjer ni nobenih neredov. Ne bi pa bilo čudno, če bi ekstremisti, posebno dijaki, ki so v glavnem radikali, priredili kake manifestacije. Zaradi tega je bilo storjeno vse potrebno, da se obdrži red v vsakem primeru. Novi predsednik vlade Jože Sivak je bil do zdaj minister za narodno prosveto in podpredsednik slovaške vlade. Pred Sidorjem je bil glavni urednik »Slovak«, uradnega glasila ljudske stranke pokojnega msgr. Hlinke. Nova vlada ima začasni značaj, ker se sestoji vsega iz treh namesto sedmih članov. Verjetno bo že danes izpopolnjena.

»Nevaren trenutek za CSR«

Rim, 10. marca. Tukajšnji merodajni krogi presojajo notranji položaj v CSR zelo resno. O sporu med praško in slovaško vlado je italijansko zunanje ministrstvo informirano v tem smislu:

Slovaška vlada msgr. Tisa je zahtevala 1) udeležbo slovaških uradnikov v vseh skupnih državnih resorih v izmeri 25%; 2) slovaško armado; 3) popolno enakopravnost v vseh skupnih državnih zadevah. Praška vlada odklanja načeloma slovaško armado, v drugih točkah pa je pripravljena do koncesij. Zahteva pa slovesne izjave slovaškega parlamenta, da se Slovaška v nobenem primeru ne loči od skupne države. V tem primeru je Praga pripravljena prispevati k pokritju slovaškega deficita.

Zdaj so pogajanja razbita in slovaška vlada od predsednika republike odstavljena. V Rimu so zelo v skrbeh glede posledic tega spora, ki spričo interesa, katerega imajo Nemčija, Poljska in Madžarska na položaju v CSR, ne bi mogel ostati brez zunanjih komplikacij.

zmeraj izključi iz francoskega narodnega predstavnštva. Marty se še zmeraj ni premaknil in tudi ni izrekel niti besedice v odgovor.

Tedaj pa skočijo na dnevni pokonci poslanec Vallat, ki vzklikne:

Včeraj je na kongresu socialistov bivši socialistični notranji minister in senator Dormoy pred tisoči delegatov rekel, da je Marty navaden morilec in da je v Španiji sam postrelil več sto Francozov.

Sele sedaj se je zamajala iz klopi ogromna Martyjeva glava s tistimi značilnimi gorkijejskimi brki in Marty je hitro skušal zaustaviti plaz, ki se je poslej sprožil. Vsa desnica je začela vpiti »Martyja na vislice, Marty morilec« in le redko je hrup mogel prevpiti Vallat ali pa Ybarnegaray, ki sta zavračala nekaj nejasnih stavkov, s katerimi se je hotel Marty izmuzniti strašni napetosti, ki vlada v zbornici.

Nemir je bil tak, da nikdo ni mogel izpregovoriti niti besedice, samo poslanci so v zboru vzklikali »Marty je morilec, Marty je morilec!« Socialisti so ostali sicer mirni, vendar pa se za Martyja in njegove tovariše na svoji levici niso niti zmenili. Dasi je vtiparje v zboru proti Martyju trajalo več minut, je Herriot vendarle obsedel na svojem visokem predsedniškem sedežu, kar je nekaj izrednega, ker je navada, da že pri najmanjšem neredu sejo takoj prekinejo.

Tako kakor je danes francoski parlament javno obračunal z Martyjem, še ni bil moralno obglavljen noben poslanec v dobi tretje republike. Ybarnegaray je ostal na tribuni, dasi ni mogel govoriti. Ker pa je vsebino govora že izbrpala ta prva obsodba in javni seji, je Ybarnegaray odšel s tribune, samo da je še ponovil zahtevo, da naj se izvoli anketa komisija, ki naj Martyja proglašja za nevrednega, da bi še lahko sedel v parlamentu.

Kronanje Pija XII. bo prenašal vatikanski radio

Vatikan, 10. marca. AA. Stefani. Ves potek slavnostnega kronanja papeža Pija XII. bo prenašal vatikanski radio in 11 mikrofonov, postavljenih na raznih točkah v notranjščini bazilike svetega Petra in Pod Arkadami. Pripravljeno je tudi vse potrebno, da se bodo prenosili vršili v raznih jezikih.

Truplo patriarha Mirona peljejo danes skozi Jugoslavijo

Rim, 10. marca. b. Davi je bilo pripeljano v Milan truplo pokojnega romunskega patriarha in predsednika vlade Mirona Christea. Na kolodvoru je bila žalna slovesnost in ob 12.12 je vlak odpeljal proti jugoslovanski meji. Japonska

Beck povabljen v Anglijo

Varšava, 10. marca. AA. Ilustrovani Codzicnik poroča iz zasebnega vira, da je Beck dobil več povabil, naj obišče London. Ta obisk bo verjetno prve dni meseca aprila pred veliko nočjo, ne bo pa imel uradnega značaja. Na ta način bodo imeli državniki več priložnosti, da se posvete razpravi o posameznih prečih vprašanjih, posebno o vprašanju splošnega političnega položaja v Evropi, o vprašanju surovin, o judovskem vprašanju itd. O Gdanskem se ne bodo razgovarjali. Isti list pripominja, da se minister Beck nazaj grede iz London ne bo ustavlil v Parizu.

Pred splošno Francovo ofenzivo General Miaja je v Madridu ukrotil komuniste

Burgos, 10. marca. b. Snoči je bila seja pod predsedstvom generala Franca, ki je trajala štiri ure. Vlada se danes ponovno sestane, da prouči splošen položaj v Evropi in počaka na ugoden trenutek za splošno ofenzivo proti republikanski Španiji, ki se bo pričela obenem na vseh frontah na kopnem, prav tako pa tudi iz zraka.

Burgos, 10. marca. b. Vest nekega londonškega lista, da bo general Franco na poziv generala Miaje s svojimi četami vkorakal v Madrid, da pomaga streti odpor komunistov, so po poročilih italijanskih listov iz Burgosa španski nacionalistični krogi sprejeli z največjim iznenadenjem. Takšna možnost je izključena.

Burgos, 10. marca. b. Kaos v republikanski Španiji raste vedno bolj. General Miaja je za sedaj sicer ukrotil komuniste v Madridu, v ostalih delih republikanske Španije pa je stvar težja. V teku večerajšnjega dne so tako republikanci kot tudi komunisti dobili močne okrepitve in se hočejo eni in drugi polastiti glavnega mesta. V Madridu je za sedaj popoln gospodar general Miaja. Nekateri republikanski oddelki so prešli na stran komunistov, drugi pa so spet najprej ujeli cele oddelke komunistov, nato pa pristopili s svojimi jetniki na komunistično stran. En in drug tabor umikata z bojišča svoje čete za borbo v notranjščini dežele. V nekaterih krajih fronte sploh ni več vojaštva, vendar pa so nacionalisti še vedno pripravljani na svojih mestih in čakajo na ukaz na splošen napad, ki se lahko zgodi vsak trenutek. Preteklo noč so slišali v Madridu spet močno streljanje. Zlatsi strojnice so bile zelo glasne, nakar so se slišale eksplozije številnih granat. Proti jutru se je streljanje ponovno pričelo v severnem delu mesta. V nočnih borbah je bilo zelo veliko žrtev. Begunci, ki neprestano prihajajo v nacionalistično Španijo, poročajo, da je v zadnjih borbah v Madridu bilo na tisoče mrtvih in ranjenih. General Miaja je danes gospodar le v središču mesta, v vseh ostalih delih pa vlada popolna anarhija. Radio Almeria je sporočil, da je vstaja v mestu končno zatrta in je ostalo v rokah madridske vlade. Tudi v Almeriji je bilo mnogo žrtev.

Proti črni borzi

Ljubljana, 10. marca 1939.

Iz Beograda prihajajo vesti, da se pripravljajo strogi ukrepi proti nelegalni devizni in valutni trgovini v naši državi. Narodna banka je v sporazumu s finančnim ministrom izdelala načrt uredbe za kaznovanje vseh poizkusov trgovanja z devizami in valutami proti obstoječim predpisom. Ukrepi bodo baje zelo strogi, zlasti proti onim, ki se pečejo s takimi posli, pa sploh niso naši državljani.

To je pravilno, zlasti ker so se dosedanje sankcije po deviznem pravilniku izkazale za prešle, da bi preprečile zlorabe in bo treba poseči po ostrejših ukrepih, da se zatre nelegalno trgovanje, kar bo pozdravila vsa poštena gospodarska javnost.

Naša govedoreja

Slovenija ima že po naravi sami največ pogojev za uspešen razvoj živinoreje. Za uspevanje živinoreje pridejo v poštev predvsem travniki in pašniki in teh je v Sloveniji preko 54% vse kmetijske površine. Kljub tem naravnim pogojem za ugodni napredek živinoreje današnje stanje govedoreje ni povsem povoljno niti kakovostno niti številčno. Naša govedoreja ni še na oni stopnji, kakor je pri naših severnih alpskih sosedih in tudi deloma na Hrvaškem, zlasti v Podravini. Dobro živino redimo le v manjših okoliših (otokih), in sicer tam, kjer je predvsem dovolj dobre krme. Številčno stanje naše govedoreje zaznamuje v zadnjih letih mali padec, zlasti od leta 1930. do l. 1935., to je v dobi najhujše gospodarske krize. V letu 1936. pa zaznamujemo zopet porast za ca 11.000 glav. Po kmetijskih statističnih podatkih smo našli:

leta 1930	396.390	glav goveje	živine
" 1931	393.360	"	"
" 1932	365.258	"	"
" 1933	362.192	"	"
" 1934	367.569	"	"
" 1935	359.716	"	"
" 1936	371.023	"	"

V naslednjem pa navajamo številčno stanje naše goveje živine po največjem številu, in sicer po okrajih, v oklepajih pa navajamo število bikov.

okraj Brežice	10.614	glav	(55)	bikov
" Celje okraj	16.072	"	(111)	"
mesto Celje	1.164	"	(10)	"
okraj Črnomelj	13.865	"	(27)	"
" Ljubljana-okraj	25.520	"	(182)	"
mesto Ljubljana	2.635	"	(22)	"
okraj Gornji grad	6.474	"	(60)	"
" Kranj	12.163	"	(106)	"
" Slov. Konjice	8.120	"	(36)	"
" Krško	16.461	"	(53)	"
" Kočevje	15.158	"	(81)	"
" Lendava	16.385	"	(351)	"
" Laško	7.399	"	(46)	"
" Litija	17.742	"	(96)	"
" Logatec	10.925	"	(49)	"
" Ljutomer	19.351	"	(239)	"
" Maribor-desni breg	13.578	"	(109)	"
" Maribor-levi breg	13.578	"	(109)	"
" Maribor-mesto	149	"	(2)	"
" Murska Sobota	21.970	"	(412)	"
" Novo mesto	18.441	"	(91)	"
" Ptuj	31.289	"	(261)	"
mesto Ptuj	719	"	(11)	"
okraj Slov. Gradec	10.558	"	(80)	"
" Skofja Loka	12.029	"	(92)	"
" Šmarje pri Jelšah	14.605	"	(93)	"
" Radovljica	11.519	"	(95)	"
" Kamnik	15.787	"	(113)	"
" Dravograd	11.302	"	(126)	"

Skupaj: 381.728 glav (3160) bikov

Bilance

Hranilnica in posojilnica v Kamniku (Sušna). Iz poročil, podanih na občnem zboru dne 8. marca 1939, je lansko leto poteklo v znaku normalnega poslovanja, razen v septembrskih dneh. Na nove knjžnice je bilo lani vloženih 1.55 milij. din, na prejšnje knjžnice pa je bilo novih vlog 0,73 milij. din. Lani je dala zadruga 0,67 milij. din posojil za izboljšanje kmečkih gospodarstev in delavcem za nakup lastnih hiš. Skupno je imela zadruga na koncu lanskega leta 10,47 milij. din vlog pri bilančni vsoti 10,6 milij. din, naložbe in terjatve so znašale 3,8. posojila in krediti 5,64 milij. din.

Bosanska industrijska in trgovska banka v Belgradu. Pri glavnici 4 milij. din in vlogah ter upnikih 17 (14,46) ter reeskontu 1,76 (2,16) milij. din je znašal bruttodobiček 2,2 (2,3) milij. din, izguba za 1938 pa 0,06 (0,016) milij. din, tako da je skupna izguba narasla na 0,105 milij. din in se prenese na nov račun.

Premogovniki v Aleksincu, sedež v Bruslju. Poslovno leto 1937-1938 (zaključeno 30. septembra 1938) je prineslo v poslovanju družbe pri glavnici 15, bilančni vsoti 34 (34,5) in bruttodonosu 4,4 (4,2) milij. (brez prenosa) čistega dobička družbi 3,87 (2,8) milij. frankov. Poleg investicij 15,8 (16) milij. frankov izkazuje družba gotovine in naložbe v bankah 10,1 (8,45) milij. belgijskih frankov. Primerno je zvišana tudi dividenda družbe.

Zivnostenska banka v Pragi izkazuje v lanskem letu zmanjšanje vlog za 294,55 na 2179,9 upniki pa so se zvišali za 344,3 na 82.380,3 milij. kron. Čisti dobiček se je zmanjšal od 20,24 na 16,05 milij. kron in bo zaradi tega dividenda znižana od 7,5 na 6% brutto.

Kontrola uvoza melase. Finančni minister je odredil, da se ne more uvažati melasa iz neklerinskih držav niti ne ocarinirni, če uvoznik ne razpolaga s predhodnim pooblastilom.

Izvozna potrdila po odobritvi Narodne banke. V seznam predmetov, za katere se izvozna potrdila lahko izdajajo samo proti predhodni odobritvi Narodne banke, se vnesejo vse vrste drobnih evrovih kož, melasa, rezanci sladkorne pese in odpadki konoplje.

Pravilnik o izpremembi razmejitve gradbenih obrtov. Minister trgovine in industrije je izpremenil pravilnik o obsegu in razmejitvi gradbenih del z dne 16. marca 1936 tako, da odpade odstavek: izvedbi dela na izdelovanju in popravilu predmetov iz cementa in umetnega kamna (fasade, stopnišča itd.), katere morejo pooblaščen inženirji in arhitekti sami izvršiti na stavbah, katere grade.

Popularni alpinist — tvorec najlepših planinskih filmov

LUIS TRENKER no dotgem času zopet v filmu in to v svojem edinem in najboljšem filmu

Zakaj si bo ta film ogledal vsak ljubljčan? Ker je to edini Trenkerjev zimskošportni alpinisti film v letošnji sezoni in ker ravno ta film združi v sebi vse, kar si želimo pri dobrem filmu: krasne posnetke zimskih planin, lepote belega športa, mladost, sonce, humor, bravurozne zimake ture v visoke Alpe, zapletljive, zanimive in zabavne vsebine — kratka odlična film

Gospodarstvo

Naša trgovina s švico

Te dni je bil v Curihi občni zbor Društva za jugoslovansko-švicarski trgovinski promet. Zbor je vodil g. Hartmann Müller. Ugotovil je, da je švicarski izvoz v Jugoslavijo narasel od 1937—1938 od 18.521 na 22.448 met. stolov, po vrednosti od 10,4 na 10,86 milij. frankov, dočim je istočasno švicarski uvoz iz Jugoslavije padel od 253.524 na 183.672 et in po vrednosti od 13,94 na 11,13 milij. frankov. To zmanjšanje je v prvi vrsti pripisovati izpadu naših dobav živine in žita. Laneka izprememba v plačilnem sistemu je povzročila zlasti mnogo težav pri likvidaciji starega klirinškega salda. Za likvidacijo starih terjatev, ki so nastale v dobi od 1. januarja do 14. julija 1934, je bilo dogovorjeno, da jih prevzame naša Narodna banka po želji švicarskih upnikov po tečaju 8,20 frankov za 100 dinarjev. Tako so se terjatve znižale do konca lanskega leta na 0,78 milijonov frankov. Plačilni promet leta 1938 je izkazoval vplačil švicarskih dolžnikov v Švici 10,63 milij. fr.

Izvoz v Nemčijo. Narodna banka opozarja, da je bilo v zadnjem času ugotovljeno, da jugoslovanske trdke ne morejo kupovati onega nemškega blaga, katerega so prej kupovali iz Nemčije, Avstrije in sudetskih krajev, iz razloga, ker nemški dobavitelji izjavljajo, da naročenega blaga sploh ne morejo dobaviti ali pa zahtevajo preveč dolgo dobavne roke. Nemške oblasti so nam obljubile, da bodo intervenirale v tej smeri, da bodo jugoslovanske trdke lahko še nadalje kupovale blago pri svojih dobaviteljih vsaj v prejšnjih količinah. V kolikor obstajajo konkretni primeri, da nemške trdke ne morejo dobaviti blaga ali pa so dobavni roki predolgi, naj zainteresirani vsak primer dostavi Narodni banki z označbo nemške trdke, za katero gre, in seveda s potrebnimi podatki, da lahko podvzamemo pri nemških oblasteh potrebne korake.

Bivši finančni minister g. Dušan Letica, dosejal min. na r., je v pokojen z ukazom kr. namestnikov z dne 23. februarja.

Gospodarsko tekmovanje. Lani osnovalo Jugoslovansko združenje za zaščito industrijske lastnine in pobijanje neljalnega tekmovanja je začelo izdajati svoj list, katerega ureja dr. Janko Suman, pomočnika sta pa Ljubomir Mirkovič in dr. Marko Supič Revija bo izhajala tri do štirikrat letno in prinaša v prvi številki na uvodnem mestu članek g. Rad. Cukavca, predsednika uprave za zaščito industrijske lastnine o delu Zdrženja v zvezi s pomenom zaščite industrijske lastnine, nadalje članek tajnika Zdrženja g. dr. Marka Supiča o poti k postopenemu gospodarskemu tekmovanju, g. dr. Janka Sumana v razsodiščih pri gospodarskih zbornicah, g. dr. Branka Krnica o škodljivosti premijskega poslovanja za gospodarstvo itd. Slovenski članek je prispeval g. dr. Ferdinand Majaron iz Ljubljane pod naslovom: Zaščita imena in firme. Revija prinaša tudi pravila Zdrženja, seznam članov uprave (podpredsednik je med drugimi tudi g. Ivan Jeladin iz Ljubljane, član uprave pa g. dr. Ferdinand Majaron, odvetnik v Ljubljani), zlasti praktičnega pomena pa je judikatura tega področja.

Bolniška blagajna zagrebškega Merkurja je imela lani povprečno zavarovanih 23.128 članov (1937 10.838). Primerjava stanja članstva na koncu leta kaže od 1937 na 1938 povečanje števila članstva od 21.989 na 23.840. — Občni zbor Merkurja, društva trgovskih in zasebnih nameštencev Jugoslavije v Zagrebu bo 6. in 7. maja. Društvo ima v Sloveniji tole članstvo: Maribor 501, Celje 261, Sevnica 13, Dolnja Lendava 28 in Ljubljana 180, skupno torej 963 članov.

Novna delniška družba. V Belgradu je bila osnovana delniška družba Jova T. Markovič, za trgovino in industrijo. Glavnica znaša pol milijona din. Člani uprave so: Jovan T. Markovič, Vujica Mihajlovič, Radomir Dingarac, Vasa Markovič in Stojan Petkovič.

Zvišanje glavnice Bora. Že lansko leto oktobra je upravni svet Bora sklenil poklicati delničarje, naj plačajo triletni povišani delniške glavnice. Sedaj je sklenil upravni svet zvišati glavnice tako, da bodo delničarji plačali 75 frankov na delnice od 1. do 20. aprila. Glavna skupščina delničarjev je sklicana za 19. maj 1939.

Bor se zanima za bolgarske rudnike. V Parizu je bila ustanovljena delniška družba Compagnie Francaise des Mines de Loude-Yana z glavnico 8 milij. frankov, ki se lahko zviša na 80 milij. din. Poleg tega ima družba 8000 ustanovitvenih deležev, od katerih dobi vsak delničar po 1. Svrha družbe je izkoriščanje rudnih bogastev v Bolgariji, sedež družbe je pa v Parizu 6, rue de La Rochefoucauld. — Družba je ustanovitelj borskega rudnika bakra, kajti izmed 7 članov uprave so 3 člani uprave borskega rudnika bakra, med njimi glavni ravnatelj Bora. Ti člani so: Marcel Champin, Pierre Mirabaud in glavni direktor Bora Georges Fay. Poleg teh so vsi pravi še Albert Bellanger, Jacques Salmanowitz, Philippe de Tristan in Henri Vulzari.

Produkcija Bora in Trepče. Produkcija bakra je znašala v Boru meseca februarja 1939 4024 ton v primeri s 3192 tonami v januarju. V prvih dveh mesecih letos je znašala produkcija 7789 ton, v prvih dveh mesecih lani pa 6511 ton. — Produkcija Trepče je v februarju dosegla 57.329 (januarja 1939 57.791) ton rude, ki je dala 6085 (6277) ton svinčnih koncentratov s 79,39 (79,51) % svinca in 29 (28,40) unč srebra, nadalje 5210 (5285) ton cinkovih koncentratov s 50,44 (49,89) % cinka.

Odlog plačil je dovolilo kmetijsko ministertvo Kmetijski hranilnici in posojilnici v Srednji vasi pri Bohinju za 6 let od 31. avgusta 1938 dalje, velja za dolgove, nastale do 3. decembra 1937, obrestna mera 2% od 6. decembra 1937 dalje.

ali 95,5% vsega švicarskega uvoza iz Jugoslavije, izplačil švicarskim upnikom je bilo lani v kliringu 6,03 milij. frankov, v novem prometu od 1. avgusta 1938 dalje pa 1,92, skupno torej 7,96 milij. fr. Švicarske terjatve na račun A (klirinški saldo) so znašale 2,72 milij., odprte terjatve za švicarsko blago in postranske stroške od 1. avgusta dalje pa 5,7 milij. frankov, skupno torej 8,42 milij. Če prštejem še prejšnje zaostanke, dobimo veoto 9,2 milijonov frankov kot švicarski saldo, pri katerem pa niso upoštevani tudi tranzitni stroški. Poročilo smatra, da plačilni sporazum z Jugoslavijo ni izpolnil švicarskih upov. Zato se tudi nekateri v Švici zavzemajo, da bi se vrnil nazaj v kliring. Pojavilo se je tudi mnenje, da stanje v primeri s prejšnjimi leti ni tako slabo. Društvo šteje 172 izvoznikov (društvo se kratko imenuje Vish: Vereinigung für den jugoslawisch-schweizerischen Handelsverkehr).

Poljsko-jugoslovanska zbornica v Belgradu. Ta teden je bila v Belgradu seja poljsko-jugoslovanske gospodarskega odbora, ki je bil osnovan leta 1931. Ta odbor se je v prejšnjih letih bavil tudi s kompenzacijskimi posli, sedaj pa je njegova delavnost v glavnem propagandnega pomena. Na omenjeni zadnji seji tega odbora je bilo sklenjeno, da se odbor izpremeni v Jugoslovansko-poljsko gospodarsko zbornico.

Občni zbori: Ljubljanska kreditna banka 1. aprila ob 15 (bilanca, nadomestna volitev v upravni svet, volitev nadzorstva), Trgovsko industrijska deln. dr. Merkur, d. d. v Ljubljani 22. marca ob 12 v Hranilnici dravske banovine (računski zaključek za 1938, dopolnilne volite v upravni svet, volitev nadzorstva).

Mestna hranilnica v Splitu izplačuje od 3. marca 1939 dalje vloge od 2000—5000 din, za ostale vloge pa plačuje obresti za drugo polovico leta.

Tečaj za ličarje in pleskarje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Ljubljani priredi strokovni tečaj za marmoriranje in imitacijo lesa za pleskarske in ličarske pomočnike. Tečaj bo v Ljubljani in se prične 13. marca t. l., trajal bo okroglo tri tedne celodnevno. Poučeval bo posebni strokovnjaki, ki ga je dal na razpolago Zavod za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Pragi, kjer poučuje na takih tečajih že dolgo vrsto let. Vabimo mojstre in pomočnike pleskarske in ličarske stroke, da se udeležijo tega tečaja. Prijavo s točnim naslovom je poslati Zavodu za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Ljubljani najkasneje do 9. marca t. l. Prijavniki dobijo podrobna pojasnila o pogojih za sprejem v tečaj, v zborničnem uradu med uradnimi urami v Beethovnovi ulici 10, II. nadstropje, šoba št. 27.

Nemčija dobi del češkoslovaškega zlatega zaklada. Poročali smo že, da je Nemčija zahtevala od Češkoslovaške, da ji odstopi del svojega zlatega zaklada, kar je v zvezi z odstopom sudetskoneških ozemelj. Sedaj je prišlo do končnega sporazuma, po katerem dobi Nemčija eno šestino češkoslovaškega zlatega zaklada, t. j. za 390 milij. kron, tako da se bo češkoslovaški zlati zaklad zmanjšal na 1,970 milij. kron (doslej je znašal 2,360 milijonov kron). Teh 390 milij. kron je 12,172 kg. kar da v nemških markah okoli 42 milij. mark. Na ta način se bo zlati zaklad Reichsbanke povečal od 71 na 113 milij. mark. Pomniti pa je, da s prevzemom Avstrije pridobljeni zaklad ni bil izkazan v zlatem zakladu Reichsbanke. — Za Nemci se bodo pojavili s svojimi zahtevami po češkem zlatu gotovo tudi Madžari in Poljaki.

Češkoslovaška vrača kredite. Maja 1937 je najela praška Poštna hranilnica pri dveh švicarskih velebankah (Švicarska bančna družba in Švicarski kreditni zavod) kredit v znesku 50 milij. frankov. 28. februarja letos je morala češkoslovaška Poštna hranilnica vrniti ta kredit. Poštna hranilnica je kredit v celoti povrnila in transferirala v Švico. To je dokaz, da se češkoslovaško gospodarsko in finančno stanje tako hitro popravlja, da Češkoslovaška lahko izpolnjuje vse svoje obveznosti v redu.

Obiskovalci dunajskega velesejma lahko dobe izplačila od bank in ostalih plačilnih mest vsakokrat 4 dni poprej, če se legitimirajo z velesejmskim izkaznico. Razen tega se sme izplačati obiskovalcem velesejma do 100 mark dnevno.

Naša zemlja v številkah

Več kakor polovica človeštva živi v Aziji

Ljudska štetja, izvedena v posameznih delih našega sveta v zadnjih letih, so pokazala, da živi na naši zemlji okrog 2139 milijonov ljudi. Vsa površinska zemlje meri kakih 510 milijonov kvadratnih kilometrov, od tega pa je samo 29,2% ali 149 milij. kv. km trdnih tal, 361 milij. kv. km pa odpade na celinske vode in morja. Po tem računju živi povprečno na 1 kv. km kakih 16 ljudi — torej prostora še dovolj!

Več kot polovica človeštva živi v Aziji. V Evropi je ena četrtina človeštva, v Ameriki celo samo ena osmina. Najbolj pa je človeštvo naseljeno v Evropi, namreč 48 na kv. km, je pa nekaj več kot desetkrat večja kot Afrika, kjer živi na kv. km ravno 4,6 ljudi. Po površini največje ozemlje je Azija, ki meri 54 milij. kv. km in kjer živi na kv. km 28 ljudi. Zelo redko je človeštvo naseljeno v Ameriki, kjer živi na kv. km povprečno po 5 ljudi, v južni Ameriki sami celo samo 4, v severni Ameriki sami pa 6,5 ljudi. Rekord v

KINO UNION, tel. 22-21. Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Danes premiera!

LAVINA LJUBEZNI

(Liebesbriefe aus dem Engadin)

Borze

Dne 10. marca 1939.

Svetovne efektne borze

PARIZ: tedenska naravna in vzdržna. London: pomemben napredek glavnih državnih papirjev. AMSTERDAM: dobro razpoloženje. NEW YORK: začetek je bil negotov, toda pozneje se je razvoj utrdil.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13,80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236,10—239,90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13,70—13,90.

Grški bonji so beležili v Zagrebu 33,25 blago, v Belgradu 33 blago.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.213.130 dinarjev, v Belgradu 3.130.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 903.000 din.

Ljubljana — Tečajski primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2317,20—2355,20
Berlin 100 mark	1756,12—1773,88
Bruselj 100 belg.	733,75—745,75
Curih 100 frankov	995,00—1005,—
London 1 funt	204,67—207,87
Newyork 100 dolarjev	4346,12—4406,12
Pariz 100 frankov	115,45—117,75
Praga 100 kron	149,65—151,15
Trst 100 lir	229,75—232,85

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.6625, London 20.63125, Newyork 439.875, Bruselj 73.975, Amsterdam 233,62, Berlin 176,50, Stockholm 106,20, Oslo 103,65, Kopenhagen 92,10, Praga 15,04, Varšava 83, Budimpešta 87,25, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,37, Helsingfors 9,095, Buenos Aires 101,625, Sofija 5,40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 477—479

v Zagrebu 480—481

v Belgradu 477—477,50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 102,25 do 103,25, agrarji 82,50—83,50, voj. škoda promp. 477—479, begl. obv. 92—93, dalm. agr. 91,75 do 92,75, 8% Bler. pos. 102,50—103,50, 7% Bler. pos. 95,50—96,50, 7% pos. Drž. hip. banke 101,25 do 102,25, 7% stab. pos. 99—100, — Delnice: Nar. banka 7,625—7,700, Trboveljska 195—205.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 103—104, agrarji 81,75—82,75, voj. šk. promptna 480—481 (480), begl. obv. 92,25—92,50 (92,50), dalm. agr. 91,25—91,50 (91,25), 4% sev. agr. 82,50 denar, 8% Bler. pos. 102—104, 7% Bler. pos. 96—96,50, 7% pos. Drž. hip. banke 101 denar, 7% stab. pos. 99 denar. — Delnice: Nar. banka 7,550—7,750 (7,700), Priv. agr. banka 231 denar, Trboveljska 198—202 (200), Gutmann 35—40, Osj. sladk. tov. 85 denar, Osj. liv. 165 denar, Isis 50 blago, Jadranska plovba 350 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 103—104 (103,50), agrarji 80,25 denar, voj. šk. promptna 477—477,50 (477,50), za konec aprila 476—477 (476), begl. obv. 91,75—92, dalm. agr. 91—91,75, 4% sev. agr. 63—64, 8% Bler. pos. 102—103 (103), 7% Bler. pos. 95,75—96,50, 7% pos. Drž. hip. banke (103). — Delnice: Nar. banka 7,700 denar (7720), Priv. agr. banka 233 denar (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen: bač., srem. 155—160. Otrbi: bač., srem., ban., juta večje 98—103.

Sombor. Koruza: bač., prompt. 94—96, bač., prompt., sušena 106—108. Tendenca neizpremenjena, Promet 47 vagonov.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Novem mestu, dne 6. marca 1939. Na sejem je bilo prignanih 252 volov, 110 krav, 28 juncev, 20 junic, 1 tele, 308 pršutnikov in 430 mladih pujskov. Prodanih je bilo: 82 volov, 45 krav, 9 juncev, 6 junic, 208 pršutnikov in 315 pujskov. Cene naslednje: krave od 2 do 4 din, junci in junice od 4 do 5 din in pršutniki od 5 din do 7 din za kg žive teže. Mladi pujski od 200 din do 400 din za par.

najmanjši naseljenosti prebivalstva pa nosi Avstralija, kjer živi na kv. km točno po en človek. Avstralija je desetkrat manjša kot Evropa, prebivalstva ima pa petdesetkrat manj.

Največje mesto na svetu je po najnovejših podatkih svet Newyork. Za njim se vrste London, Tokio, Berlin, Pariz, Moskva, Chicago in Sanga. Skupno je na zemlji kakih 38 milijonov mest, ki imajo vsa skupaj okrog 90 milijonov prebivalcev: torej samo v teh 38 mestih živi okrog 4% vsega človeštva — gneča, ki gospodarsko ne učinkuje dobro.

Največji del zemlje je Azija, ki nosi prvenstvo glede najvišje, pa tudi glede srednje višine. Najvišji vrh na azijski celini se dviga 8882 m nad morje, srednja višina pa znaša 950 m. Evropa ima srednje višine samo 300 m in je v tem oziru najnižje položena celina. Njeni najvišji vrhovi segajo v višino 4810 m nad morjem in so precej nižji kot najvišji vrhovi Avstralije (5000 m) in Afrike (6010 m) in Amerike (7035 m). Torej ima Evropa, ki je tako na glasu kot za tujski promet primerna celina, najnižje gore!

Vzroki za tako različno gostoto v naseljenosti prebivalstva so različni, ne v najmanjši meri pa je to odvisno od podnebja, lastnosti tal, rodovitnosti zemlje itd. Prebivalstvo je navadno tem bolj gosto naseljeno, čim več je bilo možnosti, da se je razvila industrija in trgovina. Prebivalstvo Evrope je od leta 1800 naraslo od 188 milijonov na 470 milijonov!

Delo slovenskega Rdečega križa

Prilodnje dni bo redna skupščina slovenskega Rdečega križa ali kakor je njegov uradni naslov »Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa«. Društvo Rdeči križ zasluži vso pozornost, ker je njegovo delo v vsej državi najbolj razširjeno v Sloveniji in ker je to delo nad vse koristno širokim slojem prebivalstva. Najvišji zaščitnik Rdečega križa v Jugoslaviji je Nj. Vel. kralj Peter II., pokroviteljica je Nj. Vel. kraljica Marija, predsednik pa Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Banovinskemu odboru predseduje dr. Viljem Krejči, odvetnik v Ljubljani, člani odbora pa so razne ugledne ljubljanske osebnosti. Rdeči križ je izdal o svojem delu v preteklem letu obširno poročilo, iz katerega posnemamo nekaj podatkov, važnih za javnost.

Organizacija Rdečega križa

Rdeči križ se zlasti trudi, da bi se pri tej človekoljubni ustanovi učlanili in sodelovali zlasti zdravniki in učitelji. Najbolj agilni je bil ljubljanski pododbor, ki ima kar pet odsekov. O delu ljubljanskega Rdečega križa smo poročali ob priliki zadnjega občnega zbora. Okraj Ljubljana-okolica ima 13 občinskih odborov in 8 poverjeništev Rdečega križa, 7 občin pa ni organiziranih. Vzorne so zlasti občinske organizacije na Ježici, na Borovnici, na Grosupljem in v St. Vidu. V okraju Brežice je okrajni odbor, 5 občinskih odborov in 12 poverjeništev, tako da so v tem okraju zastopane vse občine. V okraju Celje je okrajni odbor, 5 občinskih odborov in 7 poverjeništev, 10 občin pa ni organiziranih. V okraju Črnomelj so trije občinski odbori, 4 poverjeništa in 3 neorganizirane občine. V okraju Dravograd je okrajni odbor, 4 občinski odbori, 3 poverjeništa in 4 neorganizirane občine. V okraju Gornji grad je okrajni odbor, 1 občinski odbor, 6 poverjeništev in 1 neorganizirana občina. V okraju Kamnik je okrajni odbor, 1 občinski odbor, 6 poverjeništev in 12 neorganiziranih občin. V okraju Kočevje je okrajni odbor, 7 občinskih odborov, 3 poverjeništa in 2 neorganizirani občini. V okraju Kranj je okrajni odbor, 2 občinska odbora, 8 poverjeništev in 6 neorganiziranih občin. V okraju Krško je okrajni odbor, 5 občinskih odborov, 11 poverjeništev in nobene neorganizirane občine. V okraju Laško je okrajni odbor, 6 občinskih odborov, tako da so vse občine organizirane. V okraju Lendava je okrajni odbor, 5 občinskih odborov in 4 poverjeništa, neorganizirana pa je samo ena občina. Na splošno razpoloženje in na razvoj organizacije je zelo dobro vplivala podpora, ki jo je prejel prebivalstvo tega okraja ob lanskim povodnji od RK, namreč 14.000 din. V okraju Ljutomer je okrajni odbor, 6 občinskih odborov, 2 poverjeništa, neorganizirane pa so tri občine. Tudi v tem okraju je Rdeči križ razvijal zelo živahno delo, zlasti pa ob lanskim povodnji, ko je razdelil 5000 din podpore. V okraju Logatec je okrajni odbor, 3 občinski odbori in 6 poverjeništev, ne-

organizirani sta dve občini. V okraju Maribor desni breg je okrajni odbor za oba mariborska okraja, 7 občinskih odborov, 7 poverjeništev in 6 neorganiziranih občin. V okraju Maribor levi breg je 5 občinskih odborov, 11 poverjeništev in 6 neorganiziranih občin. V okraju Murska Sobota je okrajni odbor, 7 občinskih odborov in 9 poverjeništev, neorganizirane občine ni nobene; RK je ob priliki lanske povodnji razdelil 15.000 din podpore. V okraju Novo mesto je okrajni odbor, 5 občinskih odborov, 11 poverjeništev in 5 neorganiziranih občin. V okraju Ptuj je okrajni odbor, 2 občinska odbora, 19 poverjeništev in 10 neorganiziranih občin. V okraju Radovljica je okrajni odbor, 10 občinskih odborov, 4 poverjeništa in 3 neorganizirane občine. Okrajni odbor v Radovljici je organiziral dobro obiskano samarijanski tečaj. Pripravila pa se nov samarijanski tečaj v Kropi. Okraj Slovenj Gradec ima okrajni odbor, 4 občinske odbore, 5 poverjeništev in 3 neorganizirane občine. V okraju Slovenske Konjice je okrajni odbor, 2 občinska odbora in 3 poverjeništa. V okraju Škofja Loka je okrajni odbor, 1 občinski odbor, 6 poverjeništev in 3 občine, ki niso organizirane. V okraju Šmarje pri Jelšah je okrajno poverjenišstvo, 2 občinska odbora in 12 občinskih poverjeništev, neorganizirane so 4 občine.

V Sloveniji je sedaj 23 okrajnih odborov, 115 občinskih odborov, 1 okrajno poverjenišstvo, 170 občinskih poverjeništev in le 100 občin je brez organizacije društva Rdečega križa.

Število članstva

Konec l. 1938. je bilo v Sloveniji 60 tako imenovanih višjih članov, 5300 rednih in 8552 podpornih članov. Skupno 13.912 članov. Društvo je v teku enega leta naraslo za 1607 članov. Zanimivo je, da je med člani največ trgovcev, obrtnikov, zasebnih nameščencev in po vrsti dalje kmetovalcev, delavcev, zdravnikov, duhovnikov, zasebnih nameščencev, banovinskih in občinskih nameščencev itd. Največ je državnih nameščencev, namreč 621 rednih in 2878 podpornih.

Rdeči križ hiti na pomoč

Poročilo navaja predvsem, da je Rdeči križ lani zlasti pomagal poplavljenecem ob priliki povodnji v okrajih Murska Sobota in Lendava ter v ljutomerskem okraju.

Lani je Rdeči križ tudi pričel pripravljati dela za izdelavo propagandnega filma, ki bi nazorno pokazal delo društva. Stroški za ta film so določeni z zneskom 100.000 din. Ko bodo nabavljene projekcijski aparati in bodo na razpolago primerni filmi in diapozitivi, se jih bodo mogla društva v propagandne namene posluževati.

Društvo je pričelo akcijo za zidavo lastnega doma v Ljubljani, vendar pa zaenkrat še ni moglo doseči pomembnega uspeha, glavni odbor v Bel-

gradu pa je že sprejel načelni sklep, da bo prispeval tretjino stroškov k gradbenim stroškom Doma Rdečega križa v Ljubljani, kakor povsod drugod.

Odbor je tudi mnogo skrbel za obnovo skladišča na Ljubljanskem polju. Predvsem so bili obnovljeni zglavniki in garniture žimnic. Rdeči križ v Sloveniji je v preteklem letu imel veliko število predavanj, prireditev, koncertov in predstav. Zelo uspel je tudi teden Rdečega križa v Sloveniji. Mnogo pozornosti je Rdeči križ posvetil obrambi proti zračnim napadom.

Po nekaterih krajih so bili prirejeni samarijanski tečaji, drugod zopet bolničarski, tako osnovni kakor višji.

Mladina Rdečega križa

V Sloveniji je bilo konec lanskega šolskega leta organiziranih v Rdečem križu 357 šol, med temi 20 srednjih, tri strokovne, 43 meščanskih in 292 ljudskih šol.

Društvo je priredilo tudi razne higienske tečaje. Samo v dveh ljubljanskih gimnazij se je priglasilo kar 150 dijakov za tečaje za nego otrok. Na ta način je bilo možno prirediti štiri higienske tečaje, ki jih je z znano spretnostjo in izkušnostjo vodil primarni državni zavoda za zdravstveno zaščito mater in otrok v Ljubljani gospod dr. Bogoljub Dragaš v Ljubljani.

Velika skrb za mladino

Med najvažnejše naloge Rdečega križa spada gotovo prirejanje počitniških kolonij, zlasti ker se v teh kolonijah o počitnicah, pa naj bodo ob morju ali v planinskih krajih, mladina najbolj okrepji. Rdeči križ in njegova društva so priredila lani štiri kolonije ob Jadranu, druga društva pa več kolonij v planinskih krajih. Rdeči križ je lani organiziral tudi več šolskih lekaren, ki jih je sedaj na šolah 139. Šolske kuhinje so lani po-

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle, predsednik Rdečega križa

slovale na 53 šolah in je prejelo hrano v teh kuhinjah 3625 učencev. Lani je Rdeči križ vzdrževal 54 kopalnic in 153 igrišč za šolarje. Organizirano je tudi človekoljubno delo članov Rdečega križa v pomoč revnim tovarišem. Prav tako je mladina Rdečega križa organizirala veliko število tečajev za ročno delo, za delo na šolskem vrtu, za nabiranje zdravilnih rastlin, skrb učencev za domače živali, razne razstave in proslave. Mladina Rdečega križa je organizirala naročanje na časopise in knjige, ki jih izdaja sama, prav tako je organiziral medšolsko dopisovanje s svojimi šolskimi tovariši v državi in v inozemstvu. Rdeči križ sme s ponosom zreti na svoje lastno delo kakor na delo svojega naraščaja.

Priprave za papeževo kronanje

V veliki cerkvi sv. Petra v Rimu je v teh dneh vse živo. Pod velikimi svodi odmevajo zamolki glasovi kladiv, ob vseh stenah so prislonjene lestve, ljudje z najrazličnejšim orodjem in okrasilnim blagom hite sem in tja — pravo mravljišče, kjer vse hiti, ker še danes je čas, danes se lahko kaj naredi, jutri se ne bo moglo več — jutri je že slovesnost papeževega kronanja, kakršnega Vatikan še zlepa ni videl.

Tribune, ki so bile postavljene po cerkvi za žalne slovesnosti po umrlem papežu Piju XI., za slovesnosti ob kronanju njegovega naslednika Pija XII. ne bi zastavovale, zato so zgradili še dve novi vrsti daleč notri v notranjost cerkve.

Povpraševanje za vslopnice — za tako priliko je treba posebnih vstopnic, sicer bi nastala smrtno nevarna gneča — je tolikšno, da je prostorov že zdavnaj zmanjkalo. Nad 150.000 ljudi je iskalo prostora, naj bo kjerkoli, samo da se bo »kaj videlo«, in papežev »maestro di camera« msgr. Mella, di Sant'Elia je po »Osservatore Romano« razglasil, da so vsaka nadaljnja povpraševanja zaman, ker še do sedanjim ne bo mogoče ustreči. Razočarani Rimljani in tuje »Osservatore Romano« tolaži, da bodo pravi obredi kronanja v ložah cerkve sv. Petra in jih bo torej mogoče lepo opazovati z velikega trga pred cerkvijo. Jutri se bo na tem veličastnem trgu, na sosednem trgu Rusticucci in na široki »Via della Conciliazione« tja do bregov Tibere zbralo na stotisoče ljudi, ki bodo pozdravljali novega papeža. Vrata lož bodo na široko odprta in optikiarji po Rimu so razprodali že vse daljnogledne gledalce, ki bodo v teh trgov prisostvovali obredom.

Zadnji papež, ki je bil kronan v teh ložah, je bil Pij IX. Ko je v znanem sporu z italijansko državo papeštvo izgubilo svojo državo, sta bila dva naslednja papeža, Leon XIII. in Benedikt XV., kronana v Sikstinski kapeli, papeža Pij X., in Pij XI. pa sta se dala kronati v cerkvi sv. Petra, ki je že nekoliko bolj dostopna javnosti. S kronanjem papeža Pija XII. se prvič, odkar je bila dosežena sprava med Vatikanom in Italijo, obnavlja tradicija javnega kronanja.

V cerkvi sv. Petra slavni Sampietrini spet opravljajo svoje vratolomno delo. Po vrhah plezajo pod vrhove mogočnih stebrov in obešajo težke preproge iz damasta z ozkimi zlatimi robovi, ki segajo od robov pod stropom do tal. Drugi nihajo na koncih vitkih lestev in obešajo členovite svetilke iz brušenega stekla, ki bodo jutri razkošno razsvetljevale prostor. Največja krščanska

cerkev bo na ta dan pokazala ves svoj sijaj, vse veličastno skladje njenih barv in plemenito skladnost oblik. In tisočem in tisočem iz vseh delov zemlje bo ta zgodovinski dan ostal trajno v spominu.

Papež Pij XII. „binkoštni govornik“

Msgr. Pio Rognigni, ki je bil devet let tajnik nekdanjega kardinala Pacellija, sedanjega papeža Pija XII., in ga je spremljal skoro na vseh njegovih polovanjih, je dopisniku nizozemskega dnevnika »Tijde« dovolil razgovor, v katerem mu je pripovedoval o marsikateri značilni lastnosti sedanjega papeža. Zlasti je poudarjal njegovo globoko pobožnost in njegov čudoviti spomin.

Nekoč bi moral kardinal Pacelli imeti v Lurdu velik govor, ki mu je pripisoval veliko važnost in ga je prav zato prej vsega do besede napisal. Še preden pa ga je govoril, ga je dal nekemu časnika, da se vnaprej natisne in bi bil list z njegovim govorom čimprej po končani slovesnosti »zunaj«. Toda ko bi moral kardinal začeti, ni bilo ne rokopisa ne odtisa. In kardinal je, ne da bi bil kaj nevoljen ali neraven, govoril popolnoma prosto in ko so pozneje brali natisnjen govor, so vsi videli, da je govoril dobesedno tako, kakor je bilo pisano v njegovem rokopisu, ki je bil medtem ari nekje v tiskarni ali v žepu nesrečnega časnika.

Papež Pij XII. gladko govori sedem jezikov: italijansko, nemško, francosko, špansko, portugalsko, angleško in latinsko. Ko je bila v Vatikanu svetovna razstava tiska, je nagovoril katoliške časnike iz vseh delov sveta v vseh teh jezikih. Papež Pij XI. je ob tej priliki dejal o svojem državnem tajniku, da je »orator pentecostale« — binkoštni govornik, ki govori kakor apostoli, v mnogoterih jezikih.

Pij XII. goji otroško češčenje do Matere božje. Njegova sestra Joseppina je pripovedovala, da je v svoji mladosti zlasti rad molil pred »Madono dela Stradac« v cerkvi oo. jezuitov v Rimu.

— Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

London se pripravlja na obisk predsednika francoske republike

Japonci že od nekdaj radi gledajo, ob vsakem zanimivem dogodku se jih zbere na tisoče in tisoče. Ker se med drugimi športi zlasti smučanje zelo hitro širi, so v stadionu v Tokiju zgradili skakalnico. Ob vsakih poskusih se v stadionu zbere na stotisoče gledalcev — slika potrjuje, da je res tako

C I S T E K

J. Jørgensen:

Laž in resnica življenja

18.

In če si potem poizkušamo jasno predočiti pomen krščanstva, vidimo celo, da se njegov temelj duševnega življenja sklada z biološkimi zakoni o organskem razvoju. Zakaj to, kar je Kristus učil ljudi in jih naučil, je bila sama o z a t a j a. Samozataja je naravnemu človeku že zato nemogoča, ker mu je zoperna in se mu zdi grda. Kristus pa jo je podelil onim, ki vanj verujejo in s tem ustvarjajo nadnaravno življenje v svojih srcih. To nadnaravno življenje, ki ga nosi milost in ki temelji v veri in ki mu je pomen ljubezen, pa sestoji in živi iz odgovedi in uničenja naših samopašnih značajev.

A je ta potek kaj drugega, kakor je oni, ko nastane kako živeče bitje? Rastlina ne more rasti, ne da bi porkala in vnovič pretvorila svojih neurganskih snovi. Žival more živeti le tedaj, če uživa rastline. In tako je odvisno vse višje življenje od uničenja nižjih oblik.

A človeško življenje duha, ono večno življenje, ki ga je Kristus podelil človeškemu duhu — ne more rasti drugače, kakor da umrje pozemsko življenje. Narava je rodovitna zemlja, ki jo moramo verkatiti in prenoviti za cvetlični okras Kristus. Stari Adam je hrana, ki jo novi človek v nas umori in zavzije.

In tako vidiš, dragi prijatelj, kako ea mi pripomogli moj »darwinizem« in moji biološki predpogoji do tega, da sem mogel razumeti in obdržati v sebi poglavito krščansko resnico, da se je pustil Kristus za nas križati in je umrl za nas. Da je ves

to bilo zato, da moremo z njim vred vstati v krasoti tudi mi, če smo z njim vred križani in umrje mo v njem.

19.

In tako, ljubi prijatelj, ki so tudi tebi dani ti predpogoji, zakaj, zakaj si še nadalje pogojen? Zavaljo resnice? Pa saj niti nočeš poiskati resnice.

Zavaljo sreče? Pa saj ni še nikogar osrečilo oboževanje svoje lastne osebnosti.

Zavaljo znanosti? Pa saj smo pravkar videli, da je to nepotrebnost.

Zakaj torej? Da, zato, ker ti je dovolj to pozemsko življenje, ker (kakor sam pišeš) ni treba nikomer drugih bogov razen teh dveh: svoje osebnosti, svoje duše...

In to je edini vzrok, ki drži. In vedno je bilo tako, je bilo tako od paradiza, ko je poizkušala kača Adama in Evo, rekoč: »Bogu bosta enaka«.

Gotovo je vredno, da poizkusimo — to, kar je dejala kača Evi. Vendar tega ne dosežemo z oboževanjem samega sebe — ta pot ni prava, to je pot upora in greha. Pridemo pa do tega le po poti Kristusovega trpljenja, to je Via crucis. Smoter pozemskega življenja pa je v tem, da volimo med tema dvema potoma, da vidimo pot do sebe in do sveta in vidimo pot do Kristusa in Boga... In kakor izberemo, izberemo za večnost. Ta, ki si je izvolil Boga, najde Boga in bo po smrti večno gledal Večnega in ga vseboval. Oni, ki si je izbral sebe, bo vso večnost prepuščen samotni in praznoti svoje duše. V vsem tem ni krivice. Bog podeli vsakemu človeku, kar hoče, po čemer hrepeni in kar si izbere.

20.

Leta 1870. je nastalo neko gibanje, ki je obljubovalo resnico in srečo. Pa so se počasi omejevali le na resnico. Dejali so: »Sreča se je morala žrtvovati resnici«. Ker pa človek srečo zahteva, jo je pričel iskati na svojo pest a tem, da

je razgalil svojo osebnost in je na vsa moč in sirovno jel uživati življenje. A po tej omotičnosti nas je pričela boleti glava, in prišla je doba brezupnih rodov. Tedaj je ostalo le še to, »da bi olajšali trpljenje, ki je življenje...«

A v opiju in morfiju ni veliko resnice. Pravzaprav pa nam resnice ni bilo dosti mar. Zahotelo se nam je čudovitih sanj, fantastičnih prizkazi; zaželeli smo si pijanosti in omatice: »Enivrez-vous toujours!«

In nekega lepega dne je dejal Henrik Ibsen: Do sreče pridemo le potom življenjske laži. Tedaj je bila mera polna. Zaigrali smo si resnico v blaziranem ekepticizmu, uničili srečo s propalo samopašnostjo. In vse to se je zgodilo, ker smo verovali od vsega početka lažni vcu, verovali onemu, ki je oseleparil Evo in njen zarod, onemu, ki se je bahal na gori izkušnjave z obljubo vse krasote vsega sveta, onemu, ki nas vse zapečuje z zlatimi sanjami o sreči in luči; verovali smo onemu, ki je v resnici revnejši in bednejši mimo najrevnejšega, najbednejšega berača, onemu, ki je njegov paradiz le Fata morgana nad nerodovitno, oamelo puščavo.

21.

Vendar še ni bilo nikdar na svetu tega, da bi bilo za svoje življenje potrebovalo kakor bitje laži. Vsaka rastlina, vsaka žival, vse, ki živi in diha življenje pod nebom, vse živi in je srečno zaradi resnice. Če bi bil naogn najmanje živalce usmerjen za nečem, česar ni; če se ne bi strogo in natančno držalo najneznačajnejše bitje nečesa, kar zares biva, kar je dejstvo — tedaj bi bilo ta bitje obojeno na smrt in bi moralo kmalu poginiti.

Le človeku je treba laži, da more živeti? Ne verjamem. Sodim, da potrebujemo resnice. Da ne moremo živeti brez resnice, da ne moremo biti srečni brez resnice.

In če me vprašaš s Pilatom: »Kaj je resnica?« Potem poznaš odgovor: »To je resnica, da ne bo nihče pogubljen, ki veruje Vanj, temveč bo živel večno.« (Dansko: J. Jørgensen.)

Drobne novice

Koledar

Sobota, 11. marca: Sofronij, škof; Krištof Milanski.
Nedelja, 12. marca 8. postna nedelja; Gregorij Veliki, papež. Zadnji kraec ob 22.37. Herschel napoveduje lepo vreme.

Novi grobovi

† Na gradu Turjak je umrla v visoki starosti 75 let soproga bivšega lastnika gradu Velenje Karla pl. Adamoviča in stara mati Hervarda grofa Auersperga s Turjaka, gospa Gizela pl. Adamovič. Pokojnica je bila visoko naobražena dama in kot grajska gospa na gradu Velenje znana med ljudstvom kot izredno ljudomila žena. Ljudstvo jo je zaradi njenega blagega značaja visoko spoštovalo. Njena smrt je vzbudila zlasti med starejšimi okoličani Velenja, ki so blagopokojnico poznali, odkritosrčno žalovanje. — Naj v miru počiva!

Vedno večje zanimanje za loterijska žrebanja v Sloveniji

Državna razredna loterija, ustanovljena v pomoč narodnemu gospodarstvu in zaradi regulacije loterijskih žrebanj sploh, je zavzela mogočen razmah s svojo uspešno organizacijo. Po svojem sodobnem načrtu žrebanja spada med največje ustanove te vrste v Evropi. Zanimanje igralcev za to koristno igro raste iz dneva v dan po vsej državi, celo v Sloveniji.

Zanimive podatke o tem nam je dal znani belgrajski kolektor, Slovenec g. Milan Lavrič, ki je uspel, da je otvoril veliko kolektorsko trgovino, ki je med vodilnimi v naši državi. To je obenem tudi največja slovenska kolektura.

»Naši Slovenci so realisti,« je rekel g. Lavrič. »Težko se odločijo za poste, ki so vezani tudi z majhnim odstotkom sumnje. Zaradi tega je tudi igra Državne razredne loterije kaj težavno prodirala v Slovenijo. Tako je bilo v začetku. Danes pa je v Sloveniji veliko število igralcev, in sicer stalnih. Končno so tudi tam uvideli, da je to zelo koristna ustanova, ki daje velike in številne dobitke svojim igralcem. Jaz sem imel sam priložnost, da večkrat izplačati premije in velike dobitke v Sloveniji ter sem spoznal, da se zanimanje za loterijo stalno veča in zavzema širši obseg tudi v vrstah najsiromašnejšega meščanstva, zlasti odkar se je uvedla navada, da se žrebanje zadnjih 10 dni vrši v banovinskih centrih, kjer so se mnogi lahko osebno prepričali o neoporečnosti te ustanove ob priliki žrebanja v Ljubljani. Tako se je doslej vršilo že v Zagrebu, Ljubljani, Skoplju, Sarajevu; prihodnjic pa se bo vršilo v sedežu Primorske banovine, v Splitu.

To zanimanje je seveda veliko tudi v drugih krajih naše države, tako da misli loterija povečati število srečk, da bi mogla zadovoljiti vedno večje število odjemalcev. Karakteristično je, da so za prihodnje kolo prodajalci prevzeli že sedaj vse loterijske srečke, kar so doslej še ni zgodilo.

Končno naj omenim, da bo loterija kmalu proslavila 50 letnico, odkar se je ustanovila prva državna loterijska ustanova v Srbiji,« je zaključil g. Lavrič.

OVEN milo
Ponos Slovenk
je čisto in duhteče perilo.
Perite z »Oven« terpentinovim milom in zadovoljni boste! Domači izdelki!

— 384 kinematografov v državi. Državna filmska centrala v Beogradu je izdala poročilo o filmih, ki so bili pri njej registrirani leta 1928. V preteklem letu je centrala registrirala 987 filmov, od teh 63 domačih in 924 inozemskih. Pri inozemskih filmih je na prvem mestu Amerika s 582 filmi, nato Nemčija z 207, Francija z 80, Anglija s 14, Češkoslovaška s 13, Madžarska s 15, Italija s 5, Švica s 4, Švedska s 3, Rusija z 1 filmom. Od predloženih filmov je bilo devet prepovedanih, in sicer dva francoska, trije nemški, trije ameriški in en ruski film. V državi je 384 kinematografov, od teh jih predvaja 27 še neme filme. Na belgrajskem mestnem ozemlju je 24 kinematografov, in sicer v Beogradu 18, v Zemunu 3 in v Pančevu 3. Po posameznih banovinah je kinematografov: donavska banovina 104, savska 76 (od tega v Zagrebu 16), dravska 58 (Ljubljana 8), moravska 25, vardarska 23, drinska 18, primorska 16, vrbska 14 in zetska banovina 12 kinematografov.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franzosef« grenčice.

Kaj pravite?

Gospod urednik, ali se kaj sprehajate po ljubljanskih ulicah? Ali niso lepe in zanimive? Izložbe, reklamni kioski, nekatere so prav umetniške in okusne. Saj se razumete na umetnost, kaj ne? Kaj pravite, gospod urednik, ali so vse reklame za Elida krema »okusne« in »umetniške«? Ali je nujna potreba, da sedajni plakat in lepih, živih barvah predstavlja mlado ženo, komaj za največjo silo odeto. Ob teh slikah se pasejo radovedne oči naše mladine in jo po nepotrebnem vlečejo v nižine. Ali ni naša mladina že dovolj otežkočena borba za lepo moralno visokostojete življenje? Kako pridemo Slovenci do tega, da nam tujerodec zastuplja cvet našega naroda? Kaj pravite, gospod urednik, ali ne obstoja paragraf, ki prepoveduje moralno slabe slike, literaturo itd. Kje so neki čuvarki teh paragrafov, da že prav vsak po mili volji sme mazati lepe duše naših otrok? Ni to prelirana ozkostrnost! Če vidite 11 do 12 letnega fantička zifati v to sliko in siliti »spazke, ki niso za taka otroška usta. Kaj pravite, gospod urednik, ali ne bi bila nujno potrebna cenzura naših reklam, cenzura naših izložb (le pogledite modne trgovine in trgovine s bandadžami), cenzura po trafikah in papirnicah glede šunda. In končno: res cenzura našega filma, ki nam neovirano sme servirati neverjetno slabe stvari. Zdravimo se že vendar in energično zajezimo veletok ganilobe in ljudstva, ki ga vsiljuje inozemski špekulant našemu ljudstvu. Ohranimo si mladino čisto!

— Nesreča pri cirkulariki. Z Jesenic je včeraj prišel v ljubljansko bolnišnico 29-letni delavec Franc Razpet, uslužben pri Andreju Cutarju. Med delom mu je cirkularika odtrgala prste na desni roki.

— Dve nesreči v Kranju. V četrtek popoldne okrog petih se je peljal po Blejski cesti v Kranju s kolesom g. Aldheim Jurij v spremetvu nekoga drugega kolesarja. Pri tovarni Prešeren sta srečala kolesarja voznika, pa se je zaradi nepravilnega križanja Aldheim zvrnil v občestni jarek. Pri padcu je dobil natranje poškodbe in lažjo po-

škodbo na nogi. Ponesrečenca so preneali k zdravniku dr. Bežeku, nato pa ga je reševalni avtomobil prepeljal v domačo osterbo. Kolo, s katerim se je Aldheim vozil, je razbito. — Kmalu po tej nesreči so pripeljali iz tovarne »Semperit« k istemu zdravniku drugega ponesrečenca: kurjača Gaserja Andreja. Ta je v tovarni popravil ventil in se pri tem delu precej hudo poparil s paro. Zdravnik je ponesrečenca nudil prvo pomoč in ga nato izročil domačim osterbi.

— Samo še 11. marca sprejemamo v vseh biletarnah Putnika prijave za izlet v Trst ali Gorico ali Idrijo v dneh od 18.—19. t. m.

— Od doma je pobegnila. Oblasti iščejo neko 27 letno Marijo Kotarjevo iz St. Ruperta na Dolenskem. Ta je pred dnevi pobegnila od svojega moža in pustila doma 6 mesecev starega otroka. Pri sebi ima poselsko knjižico, ki se glasi na njeno deklško ime Marija Krnec. Kaj je mlado ženo dovedlo do tega bega od hiše, še ni znano.

Zato sem tu, da Vam varujem kožo!

Prepustite odslej mirne duše meni skrb za nego svoje kože! Edino, kar morate storiti, je to, da redno mažete kožo z Niveo. Zakaj samo Nivea vsebuje Eucerit, najboljšo okrepevalno sredstvo za kožo. Z njim vpliva Nivea blagodejno na kožno stanje. Nivea Vam ohranja kožo mladostno in krepko, celo ostro vreme ji ne more škoditi. Zato si kupite še danes Niveo; bolj je namreč bolezen preprečiti kakor se zdraviti!

Po državi

• Slabe prehranjevalne razmere v Hercegovini. V Hercegovini živi nad 800.000 prebivalcev. Šest sedmin prebivalstva pripada kmetškemu stanu, ena sedmina pa meščanstvu. Dobra polovica prebivalstva goji tobak, ki je glavni pridelek hercegovskih kmetov. V vzhodni Hercegovini pa se prebivalstvo bavi z živinorejo, vinogradništvom, sadjarstvom, vrtnarstvom itd. Kmet v Hercegovini stanuje v kamniti koči, pokriti s slamo; koča ima samo en prostor, v katerem živi po 15 zadrugarjev. Zvečine so ti prostori silno vlažni, ker zelo škodljivo vpliva na zdravje družine, posebno otrok. Prebivalstvo se hrani večinoma s koruzo ali krompirjem. Koruzne žgance jedo z mlekom, koruzni kruh s čebulo. Velik del siromašnih kmetov živi po njihovih neko zeliščih, ga drobno razseče in vrže v vrelo vodo, v katero je prej vsul malo koruzne moke; to je njegova hrana. Včasih po več dni ne pokusi koruznega kruha, ker nima koruze. Pri tej slabi hrani pa mora kmet naravnost garati, da izbjije iz zemlje nekaj pridelkov. Velik del prebivalstva ne kupuje navadne kuhinjske soli, marveč rdečo živinsko, ki je veliko cenejša. Slaba prehrana ima svoje posledice: lica teh ljudi so rmena, skoro brez krvi. Posebno se to opaža na otrokih, ki uprav zaradi slabe prehrane v velikem številu umirajo. Ugotovljeno je, da znaše umrljivost med muslimanskimi otroki 23%, med pravoslavniimi 19, med katoliškimi pa 15 in pol%. V nekaterih krajih pa znaša umrljivost gotovo 50%. Hercegovsko kmečko prebivalstvo porabi letno okrog 9000 vagonov koruze, kar velja okrog 140 do 160 milijonov dinarjev. Dohodki od tobaka, živinoreje, vinogradništva, sadjarstva in vrtnarstva pa dačič ne dosegajo te vsote.

• Huda nesreča. Iz Siska poročajo: V gozdu pri Lekeniku je zgorela delavska baraka. Pri požaru so je en delavec smrtno ponesrečil, dva sta bila po hudo opečena. Izmed teh dveh je eden umrl v bolnišnici, drugi se pa še bori s smrtjo. Orožniki so ugotovili, da je požar nastal po nesreči. V vasi pa spravljajo požar v zvezo z nekimi gozdnimi čuvajem, ki je na dan nesreče izginil in ga še niso izsledili.

• Tudi Dalmacija zahteva več tobačnih sadik. Banski svet v Splitu je končal svoje delo. Med drugimi je bila sprejeta tudi resolucija, ki zahteva, da se dovoli saditev tobaka tudi v onih krajih, kjer so sadili do leta 1923, in pa da se zviša število sadik za primorsko banovino povsaj najmanj na 250 milijonov. Odkupna cena naj ne bo nižja od 18 do 20 dinarjev za kilogram.

• Lepe pridobitve Splita. Na zadnji seji ministrskega sveta so bili sprejeti trije amandmani. Na podlagi teh amandmanov je za leto 1930-40 dovoljena podpora 700.000 dinarjev za ustanovitev in delovanje stalnega gledališča v Splitu. Dalje je prosvetni minister pooblaščen, da najame posojilo 2 milijona dinarjev za dovršitev zgradbe Oceanskega zavoda na rtu Marjana. V tretjem amandmanu pa je dano pooblastilo pravosodnemu ministru, da porabi 2.300.000 dinarjev za zgraditev sodne palače v Splitu in v ta namen poleg tega najame še posojilo v višini 6 milijonov dinarjev.

• Za ceste v Bosni. Gradbeno ministrstvo je bankski upravi v Banja Luki odobrilo 20 milijonov dinarjev za gradnjo ceste od Doi. Vakufa do Banja Luke, 15 milijonov za popravilo ceste Banja Luka—Bihać in 180 milijonov za ureditev cest skozi mesta in vasi.

• 500 let stara bratovščina. V Splitu bodo letoš 5. maja proslavili 500 letnico ustanovitve bratovščine sv. Križa. Uprava bratovščine je imela sestanek, katerega so se poleg članov bratovščine udeležili tudi poslanec Kaliterna, predsednik Jadranske stražar dr. Ivo Tartaglia, konservator dr. Lj. Karaman in drugi. Sklenjeno je bilo, da bodo jubilej proslavili slovesno. Bratovščina sv. Križa v Splitu je najstarejša in deluje nepretrgano skozi 500 let.

• Prihod nemških izletnikov na Jadran. Iz Splita poročajo: Zadnje dni se opaža lep dotok nemških izletnikov na Jadran. Skoro vsaki dan pride v Split kakšna skupina nemških turistov. Pričakujejo, da bo letošnja sezona ena najboljših, kar jih je bilo doslej.

• Muslimani ne smejo krajšati svojih imen. Sarajevski ulem medžlis je poslal vsem imamom na svojem področju naredbu, da se v matoco rojenih v bodoče ne smejo več vpisovati imena novorojenih otrok, ki niso v skladu z islamom. V

Ljubljana, 11. marca

Gledališče

Drama. Sobota, 11. marca, ob 15: »Hlapci«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Žene na Niska-vuoriju. Izven. Znižane cene. — Nedelja, 12. marca, ob 15: »Hollywood«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Upniki, na plan!« Izven. Znižane cene. Opera. Sobota, 11. marca: »Jesenski manevri«. Red A. — Nedelja, 12. marca, ob 15: »Ero z onega svetca. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Aňčak«. Izven. Znižane cene.

Radio Ljubljana

Sobota, 11. marca: 12 Plošče izbrane so v venček nabrane, da vsakemu svoje zvočnik zapoje — 12.45 Poročila — 18 Napovedi — 18.20 Radijski šramel — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgeresen popotoval z divjimi gosli. Povest v nadaljevanjih. b) Gašperček je bolan (člani radij. igral. družine) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust. igra Radijski orkester — 18.40 Presoja kandidatov za službo (g. dr. Vlado Schmidt) — 19 Napovedi. poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar) — 20 O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Vesel živalski krog. Zdaj, ko vladajo nam ribe, spet iz zvezd bomo razbrali, kakšne so tvoje hibe in iz sanj modroci podali. Pester večer. Besedilo sestavi Fran Milčinski. Izvajajo člani rad. igral. družine. Sodelujeta Jožek in Ježek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za dober konec, igra Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 11. marca: Belgrad: 20 Nar. pesmi — 21 Zab. konc. — 22.15 Plesna glasba — Zagreb: 20 Igra — 20.80 Vok. konc. — 21 Zab. konc. — 22.20 Plesna glasba — Praga: 19.25 Ork. konc. — 20.30 Zab. spored — 22.30 Plesna gl. — Sofija: 18.45 Beethovnovske skladbe — 19.30 Trio — 20 Vokalni konc. — Varšava: 19 Ork. konc. — 21 Ork. zbor in solisti — 23.15 Plesna gl. — Budimpešta: 19.20 Arije — 20.20 Igra — 22 Plesna gl. — 23 Ork. konc. — Trst-Milan: 21 Igra — Rim-Bari: 21 Opereta — Dunaj: 20.10 O sodobnih stvarih — Beriin: 20.10 Vojaški večer — Königsberg: 20.10 Zbor — Frankfurt: 20.15 Straussova opereta »Nepot« — Monakovo: 20.10 Plesni večer — Strassbourg: 19.30 Nar. pesmi — 20.30 Ork. koncert.

Prireditve in zabave

• Konec potič je naslov Sherriffove vojne drame v šestih slikah v prevedbi Otona Zupančiča, katero vprizori Františkanska prosveta M. O. v Ljubljani na svojem XLII. prosvetnem večeru drevi ob 8 v Františkanskih dvorani. Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji v pisarni Pax et bonum.

V počastitev režiserja Milana Skrbinška ob priliki njegove 50. režije dramskih predstav na odru Františkanske prosvete M. O., se uprizori v nedeljo, 12. t. m. ob 5 popoldne v františkanskih dvorani Max Halbejeva drama v treh dejanjih »Reka«, ki jo bo režiral jubilan sam. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax et bonum od 3 do 10 din. Člani popust!

Pri Španeh je med vsemi instrumenti skoro najbolj priljubljena kitara: 3 kitaro v roki pojo umetniki in narod svoje lepe pesmi in španske serenade si brez kitare skoro misliti ne moremo. Zato je v literaturi celo vrsta skladb, ki so napisane za kitaro pod naslovom »Španska serenada«. Eno izmed teh del bo igral g. Stanko Prek na svojem kitarištem solističnem večeru v ponedeljek 13. t. m. ob 20 v mali filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Koncert. V petek 17. t. m. ob 20 bo v veliki filharmonični dvorani koncert pod naslovom »Skladateljski večer Pavla Sivca«. Koncertni spored prinaša izključno le dela skladatelja Sivca. — Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

Sestanki

Odbor pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice prosi vse članstvo, da se udeleži drevi točno ob pol 7 važne pevске vaje mešanega zbora. Ker je to zadnja vaja pred nastopom v Celju, rabi tajnik zbora nekakere podatke, katere mu morajo sporočiti vsi člani vsaj do 20 danes zvečer.

Cerkveni vestnik

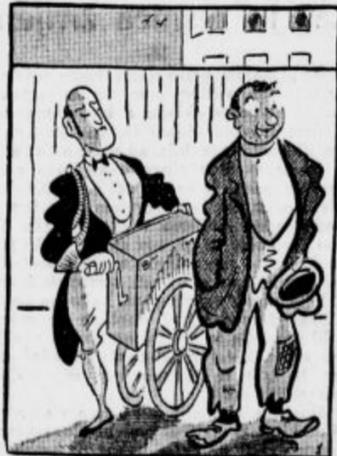
Članice vseh stolnih kongregacij obveščamo, da bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 7 v stolnici skupna sv. maša. Udeležba z znaki.

Kino

Zvočni kino Viš predvaja drevi ob pol 9 najlepši film sezone »Gospodarij valov in viharj«. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarji: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočvar, Cetovska cesta 62, in mr. Gartus, Moste.

Lajnar, ki je zadel velik dobiček v loteriji.

Naše osrednje ostrišče: »Slovenski dom« naloga letošnjega leta!

Lovorjev venec

Konj-dirkač se je pasel na travniku. Mimo pride osel, se obrne h konju in mu pravi: »Tebi gre dobro. Rojeja si za dobro življenje in brezdolje. Živiš kakor v raj. V raj ni treba nič delati.« »Ljubi prijatelj,« mu odgovori konj, »kako se motiš, če mi očitaj udobno življenje in lenobo. Vse moje življenje je trud in boj. Sele včeraj sem izvojeval zmago. Ali misliš, da se zmaga delijo kakor jagode? Bil sem že na tem, da se zrušim, ampak — zmagal sem! Dobil sem lorvorjev venec.« »Lovorjev venec?« je dejal osel, »lorvorjev venec? Ali dobro tekne...?«

Grace Moor, slavna primadona new-yorške Metropolitan opere poje najlepše arije klasičnih kompozicij Trav'ate, Marie, Madame Butterfly in Manon v prekrasnem ljubavnem filmu

Sen o sreči
Premiera danes! - KINO SLOGA, Tel. 27-37

Ljubljana

Zadnje pojasnilo pred občnim zborom Električne zadruga v Šiški

Na naša stvarna izvajanja, ki smo jih objavili v četrtak, je včerajšnje »Jutro« prineslo vsaj v splošnem prav razveseljiv odgovor, ki priča o znatnem pomirjenju duhov, hkrati pa obeta tudi pripravljenost za pametno razčiščenje dolgotrajne zadeve.

Prav vse članstvo brez razlike se je res že naveličalo razpravljanja o stvareh, ki jih nikakor več ni mogoče izpimentiti. Za abstraktno akademsko razpravljanje, če je bil ta ali oni ukrep in ta ali oni korak upravičen ali ne ter temu všeč, o ne mu pa ne, pametni ljudje v sedanjih časih pač nimajo več veselja, ker vedo, da z brezplodnim in nikomur koristnim preklanjem samo zapravljajo čas, delo in denar. Obe struji sta danes prepričani, kakor dokazuje petkov članek »Jutra«, da je pravilno sklenjena pogodba z mestno občino pravomočna, popolnoma veljavna ter neizpovedljiva.

Glede očitka, zakaj je skupna seja sklenila pogodbo z mestno občino, pa moramo spet poudariti, da pač na zahtevo in po naročilu občnega zbora leta 1937. Če v svojem četrtkovem članku smo podčrtali, da je zadruga občni zbor leta 1937 naročil upravi zadruga, da uprava do konca leta 1937 mora skleniti pogodbo z mestno občino ljubljansko. Če bi pa uprava tedaj ne bi bila poslušala sklepa občnega zbora in ne bi bila sklenila pogodbe, bi bilo članstvo popolnoma upravičeno, da zato pokliče upravo na odgovor.

Vse članstvo je pa prav zadovoljno, da je opozicija še pred občnim zborom objavila, kaj hoče zahtevati na občnem zboru. Zadruga naj bi torej še nadalje obstajala, četudi z omejenim delokrogom. Zadruga naj bi tudi v bodoče preskrbovala članstvo z električnimi predmeti, želi opozicija.

Na to zahtevo pa spet lahko vsak kolikor toliko poučen član že danes odgovori, da bi bila trgovina z električnimi predmeti gotovo pasivna. Zadruga knjige dokazujejo, da je zadruga prodala na leto za 15.000 do 20.000 din raznih pred-

metov. Recimo, da je pri tem prometu 2000 din čistega dobička s temi 2000 din je treba plačati lokal, uslužbenca in vsa druga rečija za vse leto. Prav vljudno prosimo predlagatelja, naj nam predloži proračun, kako je vse to mogoče plačati z 2000 din. Kar se pa eventualnih montaž in instalacij tiče, je pa stvar taka, da zadruga nima več koncepcije. V skrajnem primeru bi bil potreben dobro plačan delovodja, ki bi moral z uspehom obvladati konkurenco. A to je sila tvegana stvar, gotova pri tem je pa edino nezadovoljnost koncesioniranih obrtnikov in tvrdki, ki se že sedaj pritožujejo, da zaradi premočne konkurence ne morejo shajati.

Naposled bi radi popravili napako »Jutrovega« članka glede trditve, da je uprava zabila v omrežje od leta 1934 dalje 150.000 din. Knjige navajajo vsoto 61.498 din. Zaradi neprestanih pogajanj so bila naravno narejena le najnujnejša in neizogibno potrebna dela. Celotno sodišče ni bilo popolnoma zadovoljno s takim varčevanjem z združenim denarjem, pač je pa mestna občina priznala, da je uprava vzdrževala omrežje po načelih dobrega gospodarja.

Kar se pa tiče zavetišča, je pa stvar po vsej svoji vsebini taka, da bi bilo zavetišče po pogodbi z mestno občino iz leta 1934 last mestne občine ljubljanske. Ta bi seveda z denarjem zadruga in mestne občine postavljeno zavetišče uporabljala za potrebe vse mestne občine ljubljanske. Koliko občanov obeh šiški bi dobilo v tem zavetišču zavetje, bi odločala pač mestna občina sama. Po pogodbi z mestno občino iz leta 1937 bo pa imela zavetišče šiška samo za šiškarje. Šiškarji si sedaj belijo glave, kdo bo to zavetišče vzdrževal. Sami šiškarji gotovo ne, pač na tisti, ki vzdržujejo tudi druga zavetišča v Ljubljani.

Pogodbo glede cene električnega toka z mestno občino ljubljansko je zavrnilo ministrstvo. Kdo naj sedaj skuša skleniti enako pogodbo in predložiti ministrstvu v odobrenje?

denih je nekaj koles, kar je sicer zelo običajen pojav, še več je ukradenih kolesnih svetilk. Tudi tatvine denarnic z malo vsebino denarja so umevne. Naravnost čudno pa je, da se je pojavil tat, ki je iz kleti v Cernetovi ulici ukradel črpalko za preizkušnjo vodovoda, vredno 1500 din. Tat je najbrže prodal črpalko kot staro kovo in je za njo dobil kakšnih 50 ali 100 din, lastnik g. Oblak pa ima neprimerno večjo škodo.

I Nevarna nesreča pred polje. Tik pred slopljem policijske uprave na Bleiweisovi cesti, nasproti poslopja mestne ženske realne gimnazije, se je včeraj pripetila huda nesreča, za katero se je bati, da se bo zelo tragično končala. Mehanik I. R. je preizkušal nov avtomobil, ki

ga je dobil iz Nemčije in ki niti domače znamke še ni imel, temveč le znamko nemške države, hkrati pa je peljal za novim avtomobilom star polomljen avtomobil, ki ga je vodil njegov 18-letni vajenec F.Z. Gospodar R. je pravilno vodil svoj avto in pred Licejem tudi pravilno prehitel kolesarko, pač pa njegov vajenec najbrž ni popolnoma obvladal priklopljenega avtomobila. Ta avto ni imel motorskega pogona ter ga je gospodardarjev novi avto vlekel na 4 m dolgi žici. Ko je prvi avto prehitel kolesarko, se je zadnji avto zadel v zadnje kolo nesrečne kolesarke in jo podrl na tla. Kolesarka je bila pri padcu takoj nezavestna. Poklicana je bila takoj policija, ki je telefonirala po reševalni avto in v nekaj minutah je bila kolesarka prepeljana v bolnišnico. Kolesarka je bila dolgo časa nezavestna, tako da ni bilo mogoče dobiti od nje nobenih osebnih podatkov, zlasti pa še, ker ni imela pri sebi nobenih dokumentov. Pozneje so oblasti ugotovile, da je to 18-letna vajenka Frančiška Ogrinc, doma iz Podgorice pri Ljubljani. Zdravniki so ugotovili, da ima počeno lobanjo. Stanje ponešačenke je zelo nevarno. Kdo je zakrivil nesrečo, bodo ugotovile seveda oblasti, vendar se zdi, da je vmes nesrečno naključje, zlasti pa okolnost, da je vozil priklopljeni avtomobil nezkušen 18-letni vajenec. Gospodar je z vodilnim avtomobilom namreč pravilno vozil, enako pa je pravilno vozila kolesarka po desni strani Bleiweisove ceste in v zmernem tempu.

I V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika

I Obvezno zatiranje škodljivcev in bolezni sadnega drevja. Mestno poglavarstvo opozarja vse lastnike in najemnike vrtov, njiv, travnikov in podobnih zemljišč, zasajenih s sadnim drevjem, da so dolžni v smislu ban. naredbe o zatiranju škodljivcev in bolezni sadnega drevja z dne 7. januarja 1939 opraviti najkasneje do 15. aprila vsakega leta vse potrebne zatiralne ukrepe za zaščito sadnega drevja zoper rastlinske škodljivce in bolezni. Odstraniti in sežgati morajo vsa suha in po boleznih uničena drevesa in veje. Očistiti morajo vse sadno dreve mahu, lišajev, stare skorje, drevesnih gob in suhih gnilih plodov ter vse te odpadke takoj sežgati. Porezati in sežgati morajo goseniča gnezda zlatnice in glagovce belina, ki se nahajajo pozimi na vejah sadnega drevja, grmovja in živih mej. Odstraniti morajo iz nasadov staričkava sadna drevesa s preveč visokimi vrhovi, kjer pravkar omenjenih zatiralnih ukrepov zaradi višine drevja ni mogoče več izvršiti ali pa to delo spravlja delavca v življenjsko nevarnost. Mestni poljski čuvaji bodo po nalogu mestnega poglavarstva v drugi polovici aprila pregledali vse sadne nasade na teritoriji mestne občine ljubljanske in bodo takoj javili vsakega lastnika ali najemnika zemljišča, ki ne bi bil opravil zatiralnih ukrepov po citiranih naredbi. Kdor ne bi opravil predpisanih zatiralnih ukrepov do srede aprila, ga bo mestno poglavarstvo kaznovalo po § 20. zakona o zatiranju bolezni in škodljivcev kulturnih rastlin in denarju od 10 do 300 din v korist mestnega kmetijskega sklada. V smislu § 9. odstavka 4 navedenega zakona bo dalo mestno poglavarstvo po brezuspensnem opominu opraviti potrebne zatiralne ukrepe na stroške lastnika ali najemnika zemljišča.

Celje

c Spored koncerta pevskega zbora Glasbene Matice ljubljansk v Celjskem domu v ponedeljek 13. t. m. ob četrti na 9 zvečer: 1. Lajovic: Bolesni je kovač, večerna pesem, Napitnica, Kroparji, Lan, Zeleni Jurji; 2. Lajovic: Begunka pri zibel, Veter veje, Kaj bi le gledal. Samospevi. Poje Ljudmila Poljanarjeva, pri klavirju Mirca Saneinova. Po odmoru: 3. Foerster: Ljubica, Adamič: Zabučala gore, Koporce: Ukrajinska; 4. Saneinova: Trenutek, Mene ni požela kosa, Pomlad je prišla. Samospevi Ljudmila Poljanarjeva s spremljevanjem klavirja — Mirca Saneinova. 5. Švab: Zdrava Marija, sopran solo poje gđ. Zupan Poldka, Tomc: Svatake, Slavenski: Voda zvira, Mokranjac: X. rukovet. Koncert vodi zborovodja pevskega zbora Glasbene Matice ravnatelj Mirko Polič. Popoldne ob četrti na 6 bo koncert izključno le za dijake. Vstopnice v knjigarni Goričar v Celju.

c II. razstavo portretov priredi Vera Fischer-Prstovšek od 12. marca do vključno 19. marca v dvorani Mestne hranilnice v Celju. Dnevno od pol 9. do 7. Vljudno vabljeni!

c Salezijanski mladinski dom v Gaberjih uprži v nedeljo ob pol 5 popoldne krasno špansko zgodovinsko dramo v 5. dejanjih »Zareče oglje«. Ta predstava je namenjena predvsem mladini in okolici, druga predstava ob pol 8. zvečer pa za celjsko občinstvo.

c Dekliška Marijina kongregacija ima jutri, v nedeljo, ob 8. zjutraj v kapelici št. šolskih seester svoj redni cerkveni sestanek.

c Nesoglasje v celjski Strelski družini. V četrtak ob 8 zvečer je bil v Celjskem domu občni zbor celjske Strelske družine. Zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 50 članov, je vodil namesto bolnega predsednika gosp. Janka Wagnerja podpredsednik g. inž. Grajner Erich, uslužbenec v Westnovi tovarni. Poročila posameznih odborov so potekala v najlepšem redu. Zivahno je postalo šele, ko je prišlo do volitev novega odbora. Članstvo je soglasno izvolilo za predsednika gosp. Janka Wagnerja. Drugega je bilo z izvolitvijo ostalega odbora. Predlagane so bile kar tri liste. Prvo listo je predlagal ravn. g. Drago Kralj, drugo zastopnik starega odbora, tretjo pa g. Esih, uradnik v Westnovi tovarni, kot zastopnik gaberske sekcije. Ta je prinesel s seboj celo tiskano listo z odborom. Prišlo je do prekanj in zastopniki so se trudili, da bi dosegli sporazum. Posrečilo se je, da so postavili neko enolno listo, ki pa je pri glasovanju padla za 27:31. Zaradi tega je generalštabni polkovnik g. Mihajlovič predlagal, da se občni zbor prekine in preloži za 14 dni. Člani so predlog odobrili, pobrali klobuke in odšli. Po neuspešnem občnem zboru je bila v Celjskem domu otvoritev novega strelšča.

c Opozarjamo na razglas mestnega poglavarstva o varovanju planinske flore.

c Kako je s Kunstičevim oporokom, o kateri smo že včeraj na kratko poročali, še ni dognano. Celjska policija se trudi, da bi čimprej razrešila to zagonetko. Sedaj že zatrjujejo, da Kunstič ni imel toliko denarja, denar v posojilnicah pa je baje jemale v presledkih Kunstič, ki je bil znan po svoji skromnosti in je že pred vojno prišel lepo vsoto denarja, je prejel sedaj mesečno okrog 1500 din, pred leti pa je imel še vsak dan več klavirskih ur, tako bi baje moral imeti večjo vsoto denarja. Mnogi zatrjujejo, da se je pokojnik Kunstič rad pohvalil, da ima nekaj prihranjenega, celo imenoval je viske številke. Morda pa je mislil na krone, na katere se je še bolj spoznal. Ugotovljeno je, da je iz stanovanja zmanjkala zlata ura, kar pa zopet še bolj zavija vso zadevo v tajnost.

Jesenice

Na dnevnem redu so pritožbe od strani občanov v neposredni okolici Jesenic zaradi pozne dostave pisemskih in časopisne pošte. Tako n. pr. dobivajo jutranjo pošto na Zgornjem in Spodnjem Plavžu, ki sta oddaljena od mesta komaj 5 minut, šele od 2—3 popoldne. Še slabše je s pošto Javornik, kjer stranke dobe doetavo od 3—4 popoldne (na Cankarjevi cesti). Glavni vzrok je že tolikokrat omenjeno premajhno število poštnega osebja za tako obsežen teritorij, kot so Jesenice z okolico. Tukajšnja poštna uprava je že prosila direkkcijo za nastavitve novih moči, da se bo mogla opravljati poštna služba nemoteno in zadovoljivo ljudi — pa do danes še ni nobene rešitve. Prosimo merodajne faktorje pri direkkciji, naj že vendar nastavijo nujno potrebne navede moči na pošti.

Ježica

Letos mine 30 let, kar je bilo ustanovljeno na Ježici Slovensko katoliško izobraževalno društvo. Sedanje Katol. prosvetno društvo kot naslednik prejšnjega izobraževalnega društva se pripravljaja skupaj z vsemi svojimi odeskimi in krožki, da 30 letnico matičnega društva vsega katoliškega kulturnega življenja v ježenski župniji dostojno proslavi. Uvod v jubilejne prireditve bo predavanje, ki ga bo imel v nedeljo, 12. marca t. l. ob 10 popoldne v cerkveni dvorani kanonik g. dr. A. Marhar, ki je pred 30 leti vodil ustanovni občni zbor Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva na Ježici.

Brezje

V nedeljo, dne 26. februarja t. l., je bil redni občni zbor skupine Bojevnikov-Brezje z običajnim dnevnim redom. Po kratkem nagovoru predsednika, ki je posebno naglašal tovariški vez, ki druži vse bojevnike, in po poročilu funkcionarjev odbora, je bila volitev novega odbora. Izvoljen je bil v celoti stari odbor s predsednikom vred. Občni zbor se je zaključil z veselo zavestjo, da se bojevniško gibanje med nami vedno bolj in bolj širi.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah

Sedaj ko beže naši poljski delavci po zaslužek v tujino, je javno delo dobrodošlo tudi pri nas v skromni vasi na pragu Slov. gorc.

Malokdaj pride kak glas iz našega kraja v širni svet. Toda danes moramo spregovoriti in se zahvaliti onim, ki so spoznali, kako nepotrebna so javna dela tudi v najmanjši vasi. Ze v tretje se je našel mož, ki ga ni bilo sram čistiti kljuke na banovini in prosjati denar za javno delo na našem Grabškim bregu, ki bo nekdo lepše vezal Ptuj z Radgono; našemu ubožnemu ljudstvu pa bo prineslo vsaj nekaj zaslužka. S kakšnim veseljem dela naš človek od zore pa do mraka pri pičli hrani samo zato, da bi čim več prinesel domov svojim lastnim malčkom. Zares hvalevredno in socialno delo je, ki ga opravlja nam vsem ta dobro znani mož. V imenu našega kraja — iskrena hvala.

Gledališče

Sobota, 11. marca: Ob 20. Prodana nevesta. Red A. Nedelja, 12. marca: Ob 15. »Vse za šolac. Znižane cene. — Ob 20. »Maturac. Znižane cene.

Maribor

Samopomč mariborskih trgovcev

Doslej je izplačala že skoraj dva milijona podpor

Maribor, 10. marca.

Mariborski trgovci so znani zaradi svoje stanovske zavednosti, znajo pa to svojo zavednost tudi praktično uporabiti. Ze pred mnogimi leti so si osnovali razne svoje stanovske pomožne organizacije, med katere spada na prvo mesto Trgovska samopomoč. Kako lepo se ta ustanova razvija in kako koristno deluje za svoje članstvo, je pokazal občni zbor, ki se je vršil snoci v dvorani gremialne hiše ter je bil odlično obiskan. Občni zbor je otvoril in vodil dolgoletni predsednik g. Vilko Weixl, vsa poslovna poročila, tajniško, blagajniško, statistiko in preračun pa je podal agilni tajnik Franjo Znidarčič.

Iz vseh teh poročil ponemamo, da je članstvo s poslovanjem svoje Trgovske samopomoči v polni meri zadovoljno. Saj je ustanova izplačala članom od pričetka poslovanja do konca l. 1938 nič manj kot 1.834.440 din podpor v primeru smrti članov. Ta ogromni znesek je najzgovornejši dokaz za pomen te karitativne ustanove.

Trgovska samopomoč v Mariboru šteje 992

članov, ki so razdeljeni na dve kategoriji. V I. skupini je 516 članov, v drugi pa 476. Ustanova ima že lepo premoženje ter je tudi v pretečenem letu gospodarsko vzorno poslovala. Rezervni sklad narašča iz leta v leto ter so glasob bilance z dne 31. 12. 1938 znašala aktivna 350.483 din. — Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel podpori sklad obeh kategorij 532.618 din dohodkov in 416.115 din izdatkov. Rezervni sklad izkazuje z zaključkom leta saldo 262.366 din; upravniki sklad je imel 36.050 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

Vsa poročila so bila soglasno in z velikim odobravanjem sprejeta, nato pa so se vršile volitve. V celoti je ostal v svoji funkciji dosedajni odbor, v katerem je predsednik Vilko Weixl, podpredsednik Karel Jančič, odborniki pa iz Maribora: Zdravko Anderle, Anton Paš, Franc Belle, Hinko Sax, Jošip Povodnik, Franc Kosol, Ivan Slavinec in kot tajnik Franjo Znidarčič, dalje so v odboru Franjo Jošt iz Celja, Tomaž Breznik iz Ptuja, Mesiček Zvonko s Ptujске gore ter Alojz Remic iz Drovograda.

mivo sklopično predavanje o slovenskih šegah in navadah. Predava g. Melaher.

m Občni zbor Loeskega društva v Mariboru bo jutri, v nedeljo, ob 9. v lovski sobi hotela »Orek.

m 5000 koles prijavljenih. Na mariborski policiji je bilo do sedaj prijavljenih točno 5000 koles. Prihajajo pa še vsak dan zakasneli kolesarji s svojimi prijavitelji.

m Ljudski oder v Mariboru pripravlja dramo »Izguljena potat. — Premiera bo v soboto, dne 1. aprila. Dramo je spisal član Ljudskega odra France Filipič.

m Električna v Zg. Kungoti. Elektrifikacija širše mariborske okolice proti severni meji se je le premaknila z mrtve točke. Pred kratkim je bila elektrificirana Pesnica, sedaj pa ji je sledila še Zg. sv. Kungota, preko katere vodi daljnovid mestnega električnega podjetja za Svebino. Pri Zg. sv. Kungoti je včeraj dobilo električno razsvetljavo 25 posestnikov. Ljudje so zelo zadovoljni, saj bodo plačevali električni tok po 3 dinarje kilovatno uro, kakor v Mariboru.

m Podletel je. Pred nekaj dnevi so pripeljali iz Hotinje vasi v mariborsko bolnišnico 29 letnega tesarja Franca Kriva. Mož je imel globoko rano na plečih, zadano z nožem, glavo pa vso razbito od kamenja. Napadli so ga domoči fantje iz Hotinje vasi ter ga je eden zabodel, drugi pa so ga kamenjali. Kriver je nekaj dni ležal v bolnišnici v nezavesti, v noči na petek pa je poškodbam podlegel.

m Pomoč za porušeni dom. Pipenbaherjevi družini v »Besiniji« (Dobrova ob Ptujski gori) se je pred kratkim tik pred namravano vselitvijo zrušil novi, v gošči postavljeni dom za silo. Pipenbaher, pomožni železniški delavec s skromno plačico, oče štirih neprekrljenih otrok, bi si to hišo rad vnovič postavil. Pa ne more, ker zadošče zaslužek jedva za najskromnejše preživljanje njegove družine. Obača se tem potom do usmiljenih src, da bi mu z najmanjši prispevki pripomogla do nujno potrebnega doma za silo. Pomagano bi mu bilo tudi s tem, če bi žena kje dobila kakšen zaslužek s pranjem, ribanjem in sličnim

POMLADANSKI POVRŠNIK

potrebujete? In novo obliko! Izberite si blago iz velike zaloge najnovejših vzorcev, ki ga dobite izredno poceni pri

BRATA VLAJ, Wcfova 5

I Važno za trafikante! V nedeljo, dne 12. t. m., ob pol 4 popoldne, bo v lovski dvorani hotela Miklič redni občni zbor Združenja trafikantov. Na zborovanje so prijavljeni delegati iz Zagreba, ki bodo poročali o najnovejšem položaju, ki je nastal za naš stan z imenovanjem generalnega direktorja uprave monopolov, g. dr. Joža Markoviča. Nadalje boste slišali poročila, v koliko je naša stvar napredovala in kaj se je v teku leta storilo za našo stvar. — Iz pisarne Združenja trafikantov.

I Predavanje o socialnih razmerah v Bolgariji. V četrtak zvečer je v okvirju Jugoslovansko-bolgarske lige predaval v dvorani Delavske zbornice dr. Branimir Haberle o socialni zakonodaji v Bolgariji. V svojih izjavah je predaval tudi primerjal gospodarsko in socialno stanje Bolgarije in Jugoslavije ter ugotovil neko sličnost, čeprav je v Jugoslaviji več delavstva, ker je industrija boljše razvita, v Bolgariji pa več kmetijskega delavstva. Vendar pa ima Bolgarija moderno socialno zakonodajo za delavstvo ter je podpisala že skoraj vse mednarodne pogodbe za socialno zakonodajo. Od 6.200.000 Bolgarov pripada industriji, obrti in prometu 215.000 prebivalcev, to je 11%. Predavatelj je opisal dobre razmere v bolgarski industriji, ki varujejo človeško dostojanstvo in ne žalijo bolgarskega sonarodnjaka, to je industrijskega delavca. Predavanje je imelo med občinstvom ugoden odziv.

I V Ljubljani krađeje vse mogoče. Zadnje dni je zopet prijavljenih več tatvin v Ljubljani. Ukra-

KULTURNI OBZORNİK

Ob sedemdesetletnici kanonika Janka Barleta

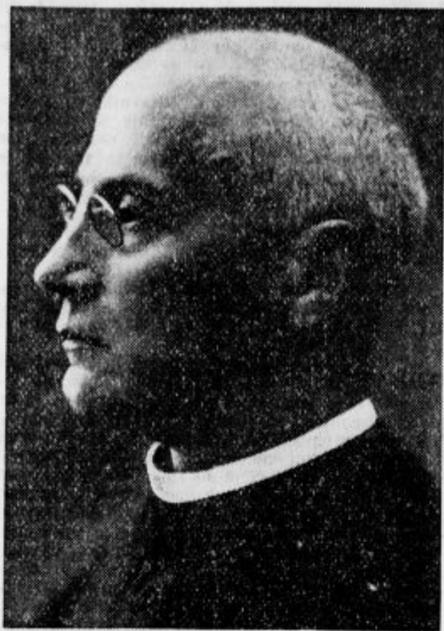
Na dan sv. Gregorja, to je jutri 12. t. m. bo preteklo 70 let, kar se je rodil Budanjih pri Vipavi učitelju Barletu sin Janko, ki se je pozneje z njim vred preselil v Podzemelj, stopil v Novo mesto v gimnazijo, jo končal v Zagrebu, kjer je stopil v bogoslovje, služil v Slavoniji ter leta 1893 stopil v knezoškofijsko pisarno, postal njen kancelar, nato pa kanonik stolne cerkve, ravnatelj nadškofijske tiskarne, predsednik Cecilijanskega društva in kot zgodovinski in etnografski pisatelj postal zglede kulturnega delovanja zagrebškega katoliškega duhovništva. Danes spada kanonik Janko Barle po prof. G. Szabu med najbolj zaslužne zgodovinarje mesta Zagreba ter je poleg kanonika čg. Stjepana Koreniča vsekakor najbolj spoštovan in ugleden zagrebški kanonik. Zagrebški publicist Ivan Esih, ki mu posveča v »Jutranjem listu« toplo pisane besede k jubileju, je ob tej priliki napisal, da bi kanonik Barle že samo s tem, da urejuje in piše glasilo »Sv. Cecilijac« v Zagrebu, imel neizmerno zaslužno za hrvatsko kulturo. Toda kanonik Barle je storil še veliko več in ima prav tako zaslužno za slovensko kulturo.

Pisateljstvu je začel že zelo zgodaj. Pod raznimi imeni kot J. B. B., J. B. B., Janko Podgorac itd., je že pisal v Dolenjske novice, v Angeljčka, Vrtec in Dom in svet, v katerem je redno poročal o srbskih in hrvatskih književnih novostih ter v letu 1897-99 priobčil par krajskih črtic. Bil je tudi so-trudnik Slovana, Ljubljanskega zvona in Slovenca. V Izvestju Muzejskega društva je imel v l. 1893 do 1905 celo vrsto zgodovinskih prispevkov, v Domu in svetu (1892-1899), pa narodopisnih stvari, kakor tudi v Letopisu Matice slovenske (1899, 1898). Predmet njegovega zanimanja v tem slovenskem pisateljstvu je bil poleg pripovedništva, v katerem se je poizkušal, predvsem življenje in običaji Belokrajincev (Zenitovski običaji v Beli Krajini, zbirka predgovorov iz narodne zakladnice itd.). Toda od leta 1899 pa se je povečini ves posvetil hrvatskim kulturnim vprašanjem ter raziskavanju hrvatske zgodovine in narodopisja.

Kot hrvatski pisatelj je začel pisati v časopis »Katoliški list«, kjer je pisal članke iz zgodovine zagrebške nadškofije, v »Obzorcu« je objavil zgodovino župnije svetega Marka, v »Prosvjetu« je izšla »Zgodovina župnije sv. Ivanca«. Pisal je zgodovino zagrebškega arhidakona (Katoliški list). Svoje študije iz hrvatske zgodovine je objavjal v revijah »Vjesnik zemaljskog arhiva« ter v »Vjesniku hrvatskog arheološkog društva«, kjer je opisal med drugimi tudi zgodovino Varaždinskih toplic. Od leta 1913 pa urejuje hrvatski glasbeni časopis »Sv. Cecilijac«, glasilo Cecilijanskega društva, ki skrbi za cerkveno glasbo. Svoj list je spravil na mednarodno višino ter njega smatrajo za glavnega poznavalca cerkvene in slovenske glasbe. Izmed razprav s področja glasbene zgodovine je važna njegova monografija o Pavlinski pesmarici.

Mnogovrstno delo kanonika Janka Barleta deli imenovani zagrebški publicist na več panog: na duhovniško, glasbeno, zgodovinsko, cerkvenozgodovinsko, ter filantropsko in organizacijsko. Poseben sloves si je pridobil kot narodopisec ter je iz tega področja njegova največja razprava, ki je izšla pri zagrebški akademiji »Priložnosti slovenskim nazivima bilja«. Že prej pa je pridobil vestno obdelano oceno leksikografske tega področja. Ni samo zapisoval, kje je to ime rože našel, temveč tudi, kje je bilo prvokrat imenovano. Posebno poglavje tvorijo njegove razprave o zgodovini zdravstva v Zagrebu, izmed katerih je največja »O zdravstvu staroga Zagreba«, v kateri je predočil zagrebško zdraviljenje v srednjem veku

za vse do l. 1800, ter tudi življenje zagrebških zdravnikov v XIII. veku, kakor tudi razvoj lekarn, zdravniških receptov in zdravniškega slovtva. Po drugi Barletovi razpravi o tem predmetu (Banarnici i ljekarnici iz franjevačkog reda) se vidi, da je ta red zelo zaslužen za razvoj zdraviljenja v hrvatskih krajih.

Kanonik Janko Barle

Največje Barletovo delo pa je »Povjest turo-polskih župa«, kjer je obdelal tudi najstarejšo kršćansko zgodovino v teh krajih, nato pa o postanku in zgodovini teh fara, ki jih je raziskaval dolgo vrsto let po zapiskih kanoničnih vizitacij raznih škofov, ohranjenih v starem škofijskem arhivu v Zagrebu. Razprava prča o izredni marljivosti in naštatanosti gospoda kanonika. S tako vestno in bogato monografijo se ne more ponasati noben drug kraj na Hrvatskem. Važna je tudi knjiga, ki jo je kanonik Barle napisal o svojem prijatelju, velikem škofu Juriju Strossmayerju in jo je izdal ob 50letnici njegovega škofovanja leta 1900 pri družstvu sv. Jeronima. V njej je pokazal zaslužno tega velikega škofa in mecena za hrvatski narod. V isti založbi so izšle tudi njegove »Slike i uspomena na selam«.

Za vsa to ogromno delo, ki ga je izvršil za hrvatsko kulturo, ga je zagrebška Akademija znanosti in umetnosti imenovala že l. 1921 za svojega dopisnega člana.

Tako pripada delo kanonika Janka Barleta dvema kulturama in dvema narodoma: slovenskemu, iz katerega je izšel in kateremu pripada, ter hrvatskemu, kjer je našel drugi dom in svoje delo. Zato predstavlja v najlepši obliki kulturno sodelovanje Slovenca s Hrvati, kar ima v današnjih časih še poseben pomen. Ob 70letnici zaslužnega dela mu želimo zdravja, da bi mogel še veliko storiti za slovensko, pa tudi hrvatsko zgodovino, narodopisje in cerkveno glasbo, na področju, kjer si je s svojim delom zapisal neveljavno ime.

okviru, kjer bi se kvaliteta razprla v vsem svojem obstoju.

Gotovo je Mimi v Puccinijevi »Bohemec« prkladen okvir za uveljavljenje umetniškega znanja in potence te značilne pevke, ki nosi v svojem umetništvu s lahno dramatičnostjo rezan lirizem. Pripomniti bi le, da je ta predstava pri nas že nekam preveč ponujana, da nima več prave privlačnosti, niti sama v sebi pravega zanosa in dovršenosti, kar vse tudi gostji sami ni v prid.

Sicer pa je iz tega okvirja vendarle posijala vrednost danega umetništva, in sicer z obeh strani. V petju je prepričeval jasen in lepo oblikovan glas, ki mu daje pevkinja volja lepe oblike, polne čustvene vsebine. Vsaj na določenih mestih se ta muzikalno čista vrednota uveljavlja, če se že na drugih nekoliko umakne in se izgubi v okolici. Smisel za veristični slog jo dviga v umetniškem učinkovanju. Igra se prav tako lepo ujema z značajem umetnine. Nosi jo odkrito čustvo, ki pa včasih nekoliko usahne, da zanesa kretljivo na postavljeni osnovi zdrava rutina čez taka nekoliko votla mesta. A celota, v kateri so previdno podprte najvažnejše sestavine, zapuša ob koncu lep dojem.

V ostalem so sodelovali stalni solisti razen g. Petroviča v vlogi Colina. V celoti je bila predstava razrahljana in že kar preveč v golo navado uklenjena. V. U.

V Pragi je izšla prva knjiga poezij pesnikinje in kiparice O. Ljatorinske, znane pod psevdonimom Oksana Pečenig, pod naslovom »Gusla«. Biblioteka »Dila« je izdala zgodovinsko povest v 2 delih iz časa Vladimira Velikega »Ljudje padajo«, ki ja je epikal J. Opilski. — Založba »Ukrajinska knjigopisilka« v Lvovu je začela z novim izdanjem spisov Lesi Ukrajinki, ene največjih ukrajinskih pisateljic. V Lvovu je izšlo tudi več pomembnih ukrajinskih del, tako: Ivan Kernickij: »Moj svet«, povesti iz kmečkega življenja. — Bogdan Kravciv: »Don Kihot v Alkazaru«. — Dr. Čehović: »Liberilizem in socializem«. — Jurij Lipa: »Pomen Ukrajine«. — O. Latorickij: »Na rekah babilonskih« (zbirka razprav). — O. Moh: »Knjiga in ljudje«, knjiga recenzij o sodobni ukrajinski literaturi. — O. Terleckij: Zgodovina Ukrajine (ilustrirana izdaja). — Dr. Andrusjak: »Mazepa in Pravoborčija«.

Radi hitrega razvoja ukrajinskega jezika na eni strani ter radi poizkusa porusiti ukrajinski jezik na drugi strani (zlasti pod svetlji), je prišlo zopet v važen stadij vprašanje popolnega slovarja ukrajinskega jezika. To ni prvi poizkus. Že Ukrajinska akademija znanosti v Kijevu je začela leta 1928 izdajati Slovarja ukrajinskega jezika (Slivnik ukrajinsko govori), ki ga je izvedla do črke I. Pozneje Slovar ukrajinskoruski, ki je prišel do črke P., dokončan tudi ni. Zgodovinski slovar ukrajinskega jezika (istorični slivnik ukrajinsko govori). Delo za slovar se je centraliziralo v Znanstvenem inštitutu imena Ševčenka v Lvovu ter v Ukrajinskem znanstvenem inštitutu v Berlinu. Cilj teh imenovanih društev ni samo izdelava slovarja ukrajinskega jezika, temveč tudi Ukrajinsko-nem-

Tridnevno tekmovanje v smuku v Sestriere (Italija)

Sestriere, 8. III. 1939.

Na potu.

Na povabilo Italijanske smuške zveze, se udeležijo tekem v Sestriere sledeči naši tekmovalci: Heim, Zvan, Koblar in Praček. Iz Ljubljane so odpotovali v ponedeljek ob 10 v smeri Trst, Milano, Torino, Ulzio-Sestriere. Naporno potovanje je izpadlo dobro, edino Zvanu se je zahotelo regrata, ko je zagledal zeleno padsko nižino. Tu je že več v zelenju, tudi česnje že cveto.

Sestriere

Izhodna postaja za zimsko letovišče Sestriere je postaja Ulzio. Od tu vodi avtomobilska cesta, asfaltirana, na višino 2030 m, kjer leže Sestriere. Tu je zimskošportni center italijanskih tekmovalcev, kakor tudi ostalih smučarjev. Široka avtocesta pripelje prav do 4 ogromnih hotelov, ki v celem sestavljajo Sestriere.

Ves kraj s hoteli, avtoceste, žične železnice, avtobusi in sploh vse, je last znane avto tvornice Fiat. Hoteli so zidani v cilindrični obliki. Ti stolpi imajo po 14 nadstropij. Sprejemo lahko precejšnjo množino gostov. Sestriere leže v Savojskih alpah na severozapadni meji Italije ob Franciji.

Žične vzpenjače

Iz enega hotela vodita dve žični vzpenjači na različna vrha. Ena na Sisses, druga na Banchetta. V tem hotelu so naši tekmovalci, ki so zelo zadovoljni, ker so tako blizu žične vzpenjače. 50 metrov vetran pa je postaja za tretjo vzpenjačo, ki vodi na 2884 m visoki vrh, odkoder vodi najtežja smuk proga. Vse tri vzpenjače so najmodernejše zgrajene in obratujejo zelo hitro.

Tereni

Tereni v okolici Sestriere so zelo lepi in ni čudno, da so si Italijani izbrali ta kraj za center svoje tekmovalne in turistične smučarje. Dalino, ki leži 2030 m nadmorske višine, obkrožajo vrhovi v višini 3200 m. Mrz, ki je običajen v teh višinah, obdrži sneg do začetka maja v dolini, v višjih predelih — 2800—3200 m — pa se drži sneg vse leto, kar omogoča italijanskim alpskim tekmovalcem letoletni trening. Snega je čez en meter, Italijani pa pravijo, da ga je letos še zelo malo.

Tekmovalne proge

so tri različne. Tekmuje se za kraljevi pokal, ki ga prejme tekmovalci, ki ima najboljši skupni čas iz vseh treh tekem. Pred leti so imeli namesto treh prog v treh dneh, tekmovanje šestih prog v šestih dneh. To pa so opustili, oziroma skrčili na tri dni, ker se je v šestih dneh običajno polomilo po več najboljših od vsakega naroda in so zmagovalci previdnejši, drugorzredni tekmovalci. Dve progi imata po ca. 700 m višinske razlike in 4 km daljave. To sta progi iz Sisses in Banchetta. Tretja pa ima 1600 m viš. razlike in je dolga 7 km. To je najtežja proga. Ker pa je močno zledenata in nevarna, jo tekmovalci zelo malo trenirajo in vozijo večinoma na ostalih dveh. Tretja proga bo najbrž skrajšana, ker spodaj že manjka snega.

Tekmovalci

Prijavljenih je 50 tekmovalcev od 8 raznih narodov. Nemci so postavili na start FIS zmagovalca Jeneweina, potem Kneisla, Müllerja in pa Pertscha ter še nekaj manj znanih tekmovalcev. Od Italijanov startajo Lacedeli Roberto, Alvera, Nogler, Lacedeli Alfonso, Confortola. To so znani kanoni, potem pa starta še precej drugorzrednih Italijanov. Švicarji so postavili znanega Mohtarja in nekaj mlajših moči iz Wengen-a. Švede zastopa Sven Nicou. Startajo še Angleži, Canada, Norvežani in naši. Naši nimajo nikakih izgledov na ugoden plasma, ker imajo za trening samo dva dni na razpolago, trenirati pa morajo 3 proge. Start je že v petek na prvi progi, na drugi v soboto, na najtežji pa v nedeljo. Pač pa bo to tekmovanje v odprti mednarodni konkurenci zanje zelo dober trening in bodo imeli prihodnjo sezono lažje stališče na tem tekmovanju.

Na vseh treh progah startajo tudi dame v mednarodni konkurenci. Letošnje tekmovanje je v znamenju široke mednarodne konkurence, kot do sedaj v tem kraju še nikoli, in bo zaradi tega zelo napeto in zanimivo.

Jutri — planiški praznik

Snežne razmere so primorale prireditelje planiškega tedna, da so nameravali prireditve moralno reducirati na en sam dan — za veliko letalnico je žal, premalo snega. Združjenje smučarjev Planica poletov na veliki skakalnici za letos sicer še ni popolnoma stavilo z dnevnega reda, čakati pa mora na neobhodno potrebni rekvizit, na sneg. Pač pa je snega dovolj, da se bo moglo v polnem obsegu nemoteno izvršiti tekmovanje v ekokih za zvezno prvenstvo, tekmovanje, ki je uvrščeno v mednarodni koledar FIS in ki je velika prireditev z mednarodno udeležbo.

Prijave tekmovalcev

Doslej so za nedeljsko tekmo v Planici prijavljeni: za nemški Fachant Senilau Gustl Meier, Josef Doujak, Karl Seelos, Anton Pfundner, Koehler Rudolf, Gregor Höll in svetovni prvak Josef Bradl. Nemški tekmovalci so pod vodstvom ing. Bildsteina včeraj že prišli v Planico. Od domačih tekmovalcev so že prijavljeni po trije skakači Ilirije (s Priboškom, ki je tudi že v Planici, na delu) in jeseniškega Bratstva (Zupan, Razinger in Poganičnik, odlični skakalci Sm. k. Ljubljane Palme, Klančnik, Bevc in Florjančič ter za SK Dobje-Mojstrana Albin Jakopič in Gregor Klančnik. Z izjemo Novška torej vse, kar v jugoslovanskem skakalnem športu kaj pomeni.

Termin prijave je podaljšan do sobote opoldne; poslali jih je na naslov JZSZ v Ljubljani, do 19 pa na naslov zveze v pensioju »Moj mir« v Ratečah. Zrebanje se bo izvršilo ob 20 istotam.

Pričetek tekmovanja je določen na 10. Prilagodil pa se bo dnevnim vremenskim prilikam in stanju skakalnice ter prihodu rednega vlaka. Vsekakor se bo s pričetkom počakalo na ta vlak.

Vstopnice se bodo, da se razbremenijo blagajne na tekmovalnem prostoru, prodajale že v

škega in Nemško-ukrajinskega slovarja, Ukrajinsko-francoskega in Ukrajinsko-angleškega. Delo nadzorujejo specialne komisije z udeležbo širših krogov občinstva.

obeh jutranjih vlakih, seveda pa tudi pri vstopu k skakalnici. Sole in dijaštvo, ki imajo znižano vstopnino, morajo v skupinah vstopiti na tekmovalni prostor. Priporočamo vsem udeležencem iz Ljubljane, da si vstopnice nabavijo že v vlaku. Na tekmovalnem prostoru bodo poslovale tudi leteče blagajne.

Znižana vstopnina

Poleg običajne nedeljske polovične karte je za tekme v Planici odobrena tudi polovična vstopnina v času 10. do 19. t. m. za odhod iz Ljubljane ter v času 12. do 21. za povratek. Pri odhodu je kupiti celo karto in obrazec »K 13«, ki ga je v Planici dati žigosati z zveznim žigom na tekmovalnem prostoru.

Obveščanje gledalcev

Za obveščanje občinstva o poteku tekmovanja, o doseženih dožinah skokov itd., bo na skakalnici montirana ojačevalna naprava. Tudi bodo dolžine skokov objavljene z daleč vidnimi številkami nasproti sodniške tribune. Za instalacijo ojačevalne naprave je zveza v pogajanjih s tvrdko Zupan iz Mojstrane.

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril se bo izvršila na prostoru pri vodnjaku sredi vasi ob 16.

Snežne razmere — smuka v Planici

Dasi je na prisojnih straneh popolnoma pobralo sneg, je v dolini preko železniške proge in prof. domu Ilirije ter v Tamarju za smuko snega še vedno dovolj in zveza vsem smučarjem, ki žele popoldne izkoristiti za smuko, priporoča, da vzamejo smučke s seboj. Do odhoda turističnega vlaka bo prilike dovolj, da se smučarji naučijo bele opojnosti.

Avtomobilistom in avtobusnim prevoznikom!

Cesta do Rateč je brez snega in lahko prevozna: Prostorov za parkiranje je v vasi in njeni bližini okolici dovolj: Večji park-prostor je tudi za postajnim poslopjem železniške postaje.

Propagandni zvezni znak

O priliki tekmovanja bo na tekmovalnem prostoru v prodaji propagandni zvezni znak po cenji din 8. Zveza poziva občinstvo, da pridno posega po znaku, ki bo vsakemu obiskovalcu tekem dragocen epom in na veliko skakalno prireditve leta 1939 v Planici in na nastop oficijelnega svetovnega prvaka Josefa Bradla, ki mu je nedeljska tekma v Planici prvi start po uspešnem nastopu na svetovnem prvenstvu v Zakopanem; prvič bo Bradl v Jugoslaviji kot službeni svetovni prvak zajadril na smučkah z mosta na doskok planiške 65 meterske skakalnice.

Po športnem svetu

Kako skrbi Finska za zimski šport

Pri Fincih ne opazimo samo velikega razvoja v napredku njihovega zimskega športa, temveč tudi pri novih zgradbah, ki jih gradijo za beli šport. Prav na vzhodu, ne daleč od ruske meje, je sedaj nastal v bližini mesta Joensuu popolnoma moderen smučarski stadion. Zraven je skakalnica, ki dopušta skoke do 55 metrov. Na zapadni strani od Joensuu leži Kuopio, kjer je bil doslej sedež finskih tekačev in skakalcev. Naprave v tem kraju so pa nepravilne in zastarele in sedaj se preurejajo. Novo progo za slalom bodo napravili, za bob bodo zgradili progo in skakalno budo preuredili, da bo dopuščala skoke do 90 metrov. S tem bo zgradila Finska športne naprave, ki bodo dopuščale vse mednarodne smučarske prireditve, pri katerih se bodo shajali evropski in drugi smučarji sveta.

Švedski sodelujejo na olimpijskem turnirju

Švedska nogometna zveza je sklenila, da se udeleži s svojim moštvo nogometnih tekem o priliki olimpijskih iger v Helsinkih.

Športni drobci

Madžarska lahoatletična zveza si hoče zagotoviti za svoja lahoatletična trenerja Amerikance Bruceja, ki bo pripravil madžarske atlete za prihajajoče olimpijske igre.

Danski veslači so lansko leto 59 krat nastopili na tekmah v inozemstvu in so zmagali nič manj kakor 35 krat.

Estonka ima samo tri in pol milijona prebivalcev in spada med one države, ki imajo najboljšo strelce na svetu. Imajo 3626 organiziranih strelcev.

Mars : Kranj

Nedeljsko nogometno srečanje med dvema starima rivaloma bo gotovo najbolj zanimiva nogometna prireditev. Ta prvenstvena tekma bo silno važna, barbena in napeta. Vrši se na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno ob 10.

Celjski šport

Jutri bo ob treh popoldne na Olimpvem igrišču v Gaberjih prvenstvena podzvezina nogometna tekma med SK Olimpom in celjskimi Atletiki. Tekma bo prav gotovo zelo zanimiva in vlada zanjo že ves teden veliko zanimanje. Sodil bo g. Presinger. Atletiki se bodo gotovo potrudili, SK Olimp pa bo ta dan posvetil vse svoje sile, da če že ne zmaga, vsaj častno odreže.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Moto-Hermes — Celje. V nedeljo dopoldne ob pol enajstih se vrši v prostorih kavarne »Evropa« v Celju članski sestanek celjske sekcije moto-kluba »Hermes«. Vsi člani sekcije so nujno pozivajo, da se tega sestanka udeležijo, ker se bodo na njem obravnavale notranje organizatorne zadeve in pa določili termini za vožnje, oziroma tekme v Celju.

Društvo prijateljev SK Ljubljane. V kratkem se bo to društvo ustanovilo in tedaj bomo o njem bolj podrobno poročali.

Iz SK Ljubljane. V smislu sklepa seje n. o. s. dne 6. marca t. l. se suspendirajo igralci: Perko Daniel, Cankar Blagošlav in Klemen Rudolf. — Odbor.

Zbor lahoatletičnih sodnikov Ljubljane. (Sizibano.) Pozivam vse gg. sodnike, da se udeležijo nedeljskega cross-country teka SK Ilirije, ki se ob 11 dopoldne pri drsališču Ilirije. — Predsednik.

ZFO

II. telovadno akademijo

priredi FO in DK Devica Marija v Polju jutri ob pol 4 popoldne. Izredno bogat in izbran spored obsega 20 točk.

Gostovanje Anite Mezetove

Zelo prav je, da se nam naša operna pevka Anita Mezetova od časa do časa predstavi v svoji umetniški rasti, kot jo živi v območju belgrajškega opernega gledališča in da nam postrže s svojo lepo umetniško darovitostjo. Človek bi si samo želel, da bi se to godilo v najprikladnejšem

Otroški kotiček.

Murenčkova vrnitev

»Toda še večja nesreča nas je doletela,« je hitel pripovedovati drugi. »Velika žaba je prišla na naš travnik in nihče ni bil več varen življenja. Noč in dan smo trepetali v stra-

hu in nihče si ni več upal iz hiše. Sedaj pa smo te nadloge rešeni. Včeraj je prišla neka orjaška žival, ki je žabo poržla.«

Vsi vprek so mu pripovedovali o svojih nezgodah, tako da naš murenček dolgo ni mogel priti do besede.

Končno se mu je pa to le posrečilo in vprašal je po svojem bratu. Čudno se mu je zdelo, kako da ga ni uzrl med drugimi.

Murni so umolknil in v zadregi zrli drug drugega.

Poziv igralcem državne klasne loterije in vsem onim, ki dosedaj še niso igrali!

Končano je žrebanje 37. kola, v katerem je zopet znana, v državi največja slovenska kolektura MILANA LAVRIČA izplačala eno glavnih premij. To je sedaj že osem premij, ki so jih v zadnjem času zadeli njeni odjemalci, poleg mnogoštevilnih dobitkov po Din 200.000.—, Din 100.000.— itd. itd.

Nov način igre – dobiti morate tudi Vi!

- 1. način:** Izrežite številke iz spodnje tablice, dajte jih v vrečko ali škatljico, dobro premešajte in nato izvlecite eno številko, Vi ali pa oni, ki ga v rodbini smatrate za najsrečnejšega. To naj bo številka Vaše srečke.
- 2. način:** Dobro si oglejte posamezna števila na tablici, kako so sestavljena in če Vam ne ugaja taka srečka, delajte kombinacije; n. pr. iz prvih ali zadnjih števil. Na ta način boste gotovo našli številko srečke, ki ima nekaj skupnega z Vašim življenjem. Morda Vam ravno ta srečka prinese srečo.
- 3. način:** V kolikor pa želite navezati svojo srečo na srečo naše kolekture, sporočite nam to z dopisnico ali pa v pismu, nakar Vam bomo mi izbrali srečko.

2 711	7 011	9 363	18 406	26 280	29 014	35 210	38 594	43 510	47 734	49 063	55 844	58 177	63 411	64 959	72 028	76 092	83 936	92 020	93 290
2 722	7 019	9 375	18 443	26 743	29 031	35 221	38 671	43 520	47 740	49 091	56 205	58 190	63 414	65 116	72 032	76 504	83 945	92 033	93 702
2 728	7 026	9 382	18 827	27 152	29 102	35 230	38 980	43 531	47 748	49 093	56 217	59 603	63 422	65 142	72 036	78 257	83 961	92 043	93 704
2 744	7 049	9 390	18 832	27 165	29 105	35 242	39 105	43 555	47 752	49 100	56 233	59 609	63 434	65 167	72 048	78 265	83 972	92 056	93 711
2 748	7 056	9 416	18 835	27 172	29 130	35 246	39 127	43 565	47 756	49 556	56 236	59 611	63 502	65 169	72 050	78 276	83 982	92 061	95 101
2 751	7 082	9 441	18 844	27 178	29 354	35 955	39 144	43 581	48 062	49 559	56 245	59 616	63 506	65 174	73 276	78 295	83 992	92 069	95 107
2 770	7 074	9 450	19 506	27 187	29 360	35 966	39 461	43 598	48 066	49 568	56 248	59 622	63 511	66 008	73 280	79 031	83 995	92 074	95 112
2 775	7 080	12 866	19 522	27 191	29 374	36 241	39 465	43 710	48 074	49 574	56 918	59 632	63 521	66 017	73 302	79 046	85 559	92 080	95 123
2 792	7 088	12 871	19 550	28 154	29 391	36 248	39 492	43 715	48 080	49 583	56 937	59 634	63 527	66 023	73 306	82 402	85 562	92 083	95 133
2 797	7 603	12 882	19 562	28 156	29 395	36 250	42 109	43 728	48 089	49 591	56 944	59 637	63 550	66 029	73 327	82 406	85 567	92 090	95 136
4 553	7 612	12 886	19 593	28 180	29 928	36 262	42 117	43 742	48 100	53 364	56 952	59 643	63 552	66 034	73 331	82 409	85 573	92 092	95 139
4 565	7 624	12 896	22 051	28 183	29 939	36 267	42 132	44 653	48 256	53 367	56 960	59 653	63 564	66 046	73 336	82 414	85 575	92 098	95 148
4 588	7 630	13 486	22 054	28 168	29 944	36 274	42 142	44 669	48 258	53 385	56 973	59 661	63 584	66 062	73 382	82 423	85 593	92 803	95 165
4 592	7 806	13 498	22 078	28 169	32 012	36 281	42 154	44 681	48 557	53 389	56 984	59 666	63 586	66 065	73 392	82 426	85 600	92 826	95 167
5 004	7 824	14 007	22 080	28 405	32 025	36 285	42 160	44 698	48 574	54 004	56 997	59 669	63 599	66 073	74 010	82 431	85 713	92 844	95 173
5 759	7 832	14 013	22 087	28 415	32 039	36 287	42 181	45 485	48 581	54 013	57 101	59 692	63 613	66 082	74 029	82 452	85 725	92 853	95 178
5 784	7 838	14 017	23 001	28 432	32 047	36 293	42 195	45 489	48 587	54 029	57 110	59 697	63 624	66 095	74 048	82 466	85 739	92 864	95 185
5 784	7 843	16 111	23 012	28 444	32 051	36 690	42 311	46 810	48 591	54 047	57 122	59 692	63 641	66 517	74 057	82 471	85 743	92 876	95 189
5 788	7 848	16 113	23 028	28 446	32 072	36 905	42 959	46 829	48 802	55 063	57 124	62 006	64 305	66 533	74 063	82 482	85 745	92 878	95 192
5 790	8 404	16 127	23 044	28 448	32 081	36 931	42 969	46 836	48 820	55 171	57 409	62 015	64 309	67 874	74 072	82 484	85 763	92 882	95 702
6 707	8 416	16 146	23 055	28 661	32 087	37 516	42 976	47 609	48 827	55 186	57 422	62 021	64 315	67 878	74 085	82 489	85 766	92 888	95 707
6 716	8 426	16 161	23 061	28 668	32 201	37 538	42 988	47 632	48 836	55 189	57 429	62 035	64 331	68 473	75 461	82 495	85 775	92 892	95 712
6 730	8 428	16 171	23 074	28 674	32 245	37 550	42 995	47 638	48 847	55 207	57 446	62 039	64 345	69 603	75 702	83 808	85 784	93 203	95 721
6 737	8 437	16 178	23 077	28 678	32 725	37 620	43 205	47 649	48 860	55 210	57 462	62 043	64 361	69 648	75 715	83 814	85 793	93 211	95 726
6 744	8 443	16 189	23 097	28 681	33 101	37 633	43 214	47 658	48 863	55 216	57 475	62 052	64 377	69 653	75 780	83 817	87 903	93 216	95 728
6 758	8 451	16 902	25 003	28 686	33 114	37 643	43 226	47 677	48 866	55 247	58 102	62 054	64 396	69 656	75 772	83 825	87 906	93 225	95 730
6 776	8 459	16 913	25 470	28 700	33 143	37 648	43 247	47 680	48 877	55 273	58 111	62 060	64 921	69 670	75 786	83 837	89 151	93 231	95 732
6 782	8 467	16 923	25 474	28 877	33 146	38 457	43 253	47 687	48 893	55 803	58 119	62 075	64 926	69 677	76 053	83 847	89 163	93 239	95 733
6 788	8 472	16 940	26 180	28 888	35 175	38 463	43 275	47 695	48 897	55 806	58 123	62 081	64 935	69 696	76 059	82 868	89 175	93 243	95 747
6 795	8 479	18 019	26 203	28 899	35 179	38 470	43 284	47 702	49 053	55 810	58 132	62 093	64 938	72 006	76 062	83 908	89 188	93 249	97 833
7 001	8 494	18 037	26 241	29 003	35 182	38 494	43 300	47 723	49 057	55 830	58 143	63 401	64 952	72 006	76 068	83 915	89 193	93 258	97 837
7 006	9 352	18 045	26 278	29 006	35 207	38 591	43 504	47 726	49 061	58 157	58 149	63 405	64 957	72 016	76 080	83 928	89 199	93 274	97 843

Izkoristite ta način igre in takoj naročite vsaj eno srečko. Najboljše je, če združite vse tri načine in naročite več števil, da boste si-gurnejše čim več zadeli. Srečke pa naročite še danes tudi radi tega, ker se lahko pripeti, če naročite samo eno šte-vilko, da bo ta medtem že prodana in da Vam v tem slučaju pošljemo drugo.

Torej izkoristite priložnost!

Če mogoče že igrate, pa niste imeli sreče dobiti premijo ali kak večji dobiček, poizkusite še to pot in naročite vsaj eno srečko pri znani, v državi največji slovenski kolekturi MILANA LAVRIČA! Prepričani bodite, da Vam ne bo žal, saj imate možnost, da se tudi Vi pridružite onim, ki bodo v novem 38. kolu dobili polnih **65 milijonov dinarjev!**

Naročene srečke plačate šele po sprejemu, a lahko tudi vse do 14. aprila, do dneva žrebanja.

Naš naslov:

MILAN LAVRIČ • BEOGRAD

kolektura državne klasne loterije ♦ Poštni predal 450

Prodajalna: PAŠIČEVA ULICA 20. Telefon 24-815

S srečkami Vam pošljemo v dar okusno izdelano listnico, skupaj z izvlečkom najvažnejših navodil za igranje. To listnico uporabite za hranitev srečk, a v izvlečku imate točno navedene datume žrebanj, zadnji rok vplačila in še prostor za beležke o nakazanem denarju.

Poslušamo na splošno zadovoljstvo svojih cenjenih odjemalcev!

LIVARNA KOVIN

Izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del, bro- nasta tekalna kolesa za turbine, vodovodne in vinske sesalke ter razna umetniška dela

LEOPOLD SUŠNIK, Zaloška cesta 71
Telefon 31-95

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3mm visoka politna vstlica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovska sotrudnica
prvovrstna, 20 let. išče zaposlitev v specijelni ali galanterijski trgovini. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Prvovrstna«.

Službo sluge
ali cerkovnika išče mladenič, prost vojašine, ki je že več let vršil tako službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3543. (a)

Zastopstvo
katerekoli vrste bi prevzel kot potnik; poznan trgovec za Goriški Kotar, kočevski okraj, Notranjsko in deloma Primorje. Prevzamem pod popolno garancijo v komisijo kolesa in dela. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1185« št. 3445. (a)

Službo dobe

Prodajalka
z daljšo prakso v manu- fakturi, se sprejma. Ponudbe na trdnico F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (b)

Avtomehanik

z mojstrskim izpitom, prvovrstna moč v tej stroki, dobi stalno name- ščenje. Ponudbe z referen- cami v podr. »Slov.« v Celju pod »Mojstrski izpit« št. 3686. (b)

Moškega

zgovornega, poštenega, vojašine prostega, ne- oženjenega, z denarjem, sprejemem za sodelovanje pri dobrem podjetju. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 3689. (b)

Spediterskega uradnika

izvežbanega, sprejme za Sušak interfacional, spe- dicitja. Potrebno je znanje nemškega jezika in strojeplajsa. — Ponudbe z zahtevo plače v upravo »Slov.« pod »1939« 2650.

Vajenci

15 let star kmečki fant
se želi izučiti v trgovini na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3655. (v)

Vrtnarskega vajenca

poštenih staršev, sprejem. Popolna oskrba. — Vrtnarstvo Valentin Ku- novar, Sv. Križ, Ljubljana. (v)

Auto-motor

Avto-interesenti, pozor!
Ugodno se prodajo razni rabljeni avtomobili: Opel, Kadett, Olympia, Morris, tovorni Ford 8 cyl., dva Blitza ter razne druge znamke. Vsi avtomobili so v najboljšem stanju. Informacije pri Opel za- stopstvu, F. Solman, Ce- lje. (t)

Zasluzek

Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zaslužek doma. Pišite: Anos, Ma- ribor. (r)

Potnikom

tehnične stroke, kakor tudi monterjem nudim s prodajo prvovrstnega predmeta izdaten zaslužek. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Elektrika 487« 3654. (l)

Pohištvu

Pohištvo
vse lastnega izdelka, ku- pite najceneje pri Andrej Kregar, št. Vid n. Ljub- ljano, poleg kolodvora. (v)

MODROČE

otomane, kauče itd. dobite po- ceni in so- lidno pri **Ivan Habič-u** tapetnik
Kopitarjeva ulica 1 nasproti »Ničmanca«.

Fino spalnico

iz orehove korenine, in kuhinjsko opremo, poceni proda Krže Franc, pohiš- tvo, Vrhnika. Ogleda se na zalogi v Ljubljani, Prečna ulica. (t)

Obrt

Slikarstvo — pleskarstvo
V. Zvegelj, Colzova c. 1. Novi vzorec! Cene vsem dostopne. (t)

Prodamo

Vrtnne maline
12 sadik 30 din, 25 sadik 50 din, s poštnino vred pri sadjarstvu Dolinsek, Kamnica, p. Maribor. (l)

»Presto« kolesa

večletna tovarniška ga- rancija. — Na ugodne ob- roke. — Na zalogi tudi ko- lesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Razpis

Cerkveno predstojništvo v Ajdovcu pri Žužem- berku razpisuje službo **cerkovnika in organista**

Prvost. imajo oni, ki so prosti vojaške službe in tudi obrtniki. Prošnje naj se vložijo do 20. marca 1939.

+

Umrl nam je v visoki starosti 89 let, previden s sv. zakramenti, naš dobri ata, stric, stari oče in brat, gospod

Janez Tomše

posestnik in cerkveni ključar

Pogreb blagopokojnega bo v soboto 11. marca ob 9 dopoldne na pokopališče v Jablanici. Šmartno pri Litiji-Gradišče, 9. marca.

Zaljujoče družine:
Tomšetova, Rojškova, Avseceva.

+

Dotrpel je danes naš nad vse ljub- ljeni sin, brat, bratranec in vnuk, gospod

Franci Goršič

Pogreb dragega pokojnika bo v ne- deljo, 12. marca ob štirih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. marca 1939.

Zaljujoči ostali.

CONTINENTAL

mesečno po Din 200.—; za državne uslužbence po Din 100.—

Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

25 nizkih vrtnic

12. kakovosti ali 50 nizkih vrtnic II. kakovosti, v najrazličnejših pre- krasnih barvah 100 din; 12 nizkih vrtnic I. kakovosti ali 25 II. kakovosti 60 din; 12 vrtnic plezalk, vmes vedno cvetoče, zdrave, najlepše sorte 60 din. Vse s poštnino in zavojni- nino ter navodilom vred. Sadike lastnega pridelka, na prostem, brez umetnih pripomočkov odgojene. V zalogi so še tudi drevesca breskve, češpelj in ja- bolčnih grmičev. Sadjar- stvo Dolinsek, Kamnica, p. Maribor. (l)

Dobro obrit-
dobre volje!

ROTBART

ZASČ. ZNAMKA

Za vsako družino

oblačila — najboljše in najcenejše — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Vagon la. sladke krme

naprodaj. Cena po dogo- voru. Vprašati pri Stojan Dramlje 10. (l)

Kupimo

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 3526. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah **CERNE, juvelir, Ljubljana**
Wolfova ulica št. 3

Izbira ni težka

kadar je treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, s katerim bo prišel za- gotovo v stik s naj- širšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEČ«, ki ga bere, posebno ob no- deljah, s malo izje- mami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o u s p e h u prepriča.

Posedstva

Enodružinska hiša
dve sobi in klet, napro- daj. Jarše 33, Ljubljana

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbne parcele ozir. posedstva - nudi v ugoden nakup **Pristavec Franjo**, realitetna pisarna v Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

Stavbna parcela

v izmeri 5000 m², ob drž. in banovinski cesti, v bli- žini kolodvora Vižmarje, pod ugodnimi pogoji na- prodaj. Pojasnila: Viž- marje 59. (p)

Dvonedstropna hiša

velika, v sredini mesta Celja, z dvema trgovski- ma lokaloma in z veliki- mi skladišči, ugodno na- prodaj. Ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Ka- pital« št. 3692. (p)

SOBE

ISČEJO:
Sobo
s posebnim vvhodom išče gospod s 1. aprilom. (Ne v predmestju in ne preko 200 din mesečno). — Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Stalno«. (s)

Stanovanja

ODDAJO:
Več dvosobnih stanovanj komfortnih, na »Iliriji«, odda s. junijem Tomšič, Kongresni trg 3-III. (c)

Vnajem

ISČEJO:
Gostilno,
krčmo ali vinotočo v Stu- dencih pri Mariboru, vza- mem v najem. Najemnik plačam za pol leta na- prej. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3680. (m)

ODDAJO:

Prostor
za krojaško delavnico se odda. Goričar, Sv. Petra cesta 29. (n)

Krasni trgovski lokali

v centru mesta (Ajdo- vščina), se v kratkem od- daje. — Informacije daje »Jugotehna«, Gospo- vetska cesta 3, levo. (n)

Lepi dvorišni lokali

primerni za delavnice, pisarne ali slično, in su- ba prostorna skladišča, v najstrožjem centru mesta - se oddajo. Informacije daje »Jugotehna«, Gospo- vetska cesta 3, levo. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Več dvosobnih stanovanj komfortnih, na »Iliriji«, odda s. junijem Tomšič, Kongresni trg 3-III. (c)

Zahvala

Nemogoče mi je, dovolj toplo se zahvaliti vsem, ki so počastili spomin mojega pokojnega moža

dr. Maksa Michelitscha

banovinskega zdravnika

za udeležbo na pogrebu, poklonitvijo vencev, z govori in petjem pri odprtem grobu.
Iskrena hvala vsem za izraze sočustvovanja!

Vel. Lašče, dne 11. marca 1939.

Ela Michelitsch

Skrivnost američanskega jezera

Vrhovni načelnik je bušil v smeh. Zdi se, da ne spoštujete prevse Mr. Brucea. »Le njegovih tedenskih domislic ne cenim,« se je suhoparno opravičeval glavni nadzornik.

»Toda, končno... sodnik je sodnik, Monar. Ima pač pravico, da nama poda svoje mnenje.«

»Brez dvoma,« je bil Monarov odgovor. »In smatram ga za — poštenjaka, dokler se ne pokaže nasprotno. Ugotavljam le, da eva že en mesec iz- vrševala domislice tega poštenjaka. Prva: »Pri- trdim na balonček močno razstrelivo. Devil Path se bo razletel v svojem letalu... Oho! Devil Path, ki ni navaden razbojnik, pač eluti, da ga bodo poskušali pognati v zrak. Uspeh? Balonček se razletel, on zasliši pok in se vrne bombardirat banko, ki se je dala zvoditi od domislic Mr. Bru- cea. Enajst mrtvih, osemnajst ranjenih. Druga so- dnikova domislica: Zemeljska obramba poti leta- lom. Sijajno streljanje, diven maneuver. Devil Path se je dvignil višje, se oddaljil in se je vrnil dve uri pozneje, ko so topničarji že pospali. Novo bombar- diranje, novo krvoprelitje: osem mrtvih, štirin- dvajset ranjenih. Tretja...«

»Vse to že vem, Monar,« ga prekine vrhovni načelnik z nekoliko razdraženim glasom. »Toda...«

»Veste? Da. Ha! Telefonirajte torej kapitanu osme eskadrile, Marineru, da zveste, kaj on misli o domislicah tega poštenjaka, on ve tudi. Morinar ve prav dobro...«

Vrhovni načelnik je skomizgnil z ramen.

»Kar pravite, je vse res, Monar, toda dobro veste, da moramo računati s sodnikom. Ponavljam vam: sodnik... je sodnik!«

»To je vsekakor res. To-la zanima naj se za svoje zadeve! Njegova dolžnost je, da izprašuje zločinca, ki mu jih izročamo in da jih pošilja na

električni stol. Svoj poklic naj izvršuje, ne da bi se vtikal v posle drugih!«

»Toda, Monar,« je strogo povzel načelnik polji- cije »kdo vam brani, da se poslužujete tudi dru- gih načrtov? Ali ste že iznašli način, kako ujeti Devila Patha?«

Namesto, da bi odgovoril, je nadzornik zmajal z rameni. Napravil je nekaj korakov po pisarni in z obraza se mu je brala zaskrbljenost.

»Upam, da ste prisostvovali bitki?« je po ne- kaj trenutkih vprašal obrnjen k načelniku.

»Ne,« je odgovoril Farringdon, »bolan sem bil in nisem mogel oditi z doma.«

»Skoda,« je zavzdihnil Monar. »Ko bi bili vi- deli leteti po nebu one štiri plamenice in kako so se pogrezle v Michigan, najbrž ne bi bili tako navdušeni za sodnikove domislice.«

»Monar, prosim vas...«

»Kako je tudi to čudno, mister Farrigdon, mislil sem, da sem vas nocoj videl.«

»Mene videl?«

»Da. V parku vojaške bolnišnice, v trenutku...«

»Vi ste neumni!«

»... V trenutku, ko je Devil Path ubil poroč- nika Purka... Da, mister Farringdon.«

Glavni nadzornik je pustil vrhovnega načel- nika skoro popolnoma zmedenega in odšel iz pi- sarne.

Ni šel na obisk k Mr. Bruceu, da bi poslušal sodnika, kako bo s svojim obotavljajočim se glas- som predlagal nove načrte za lov na Devila Patha, to bi bilo zanj neznosno.

Celo jutro se je tako naglo sprehajal po hod- nikih Douglas Parka, kakor se obrača stokrat, ti- sočkrat v kletki zaprti pič, ki zaman išče izhoda.

Proti poldnev je vstopil v bližnjo gostilno in pojedel nekaj obloženih kruhkov.

Mogoče je prav v istem trenutku smehljaje se govoril načelnik policije Mr. Bruceu, ko je od- ložil kozarec s šampanjem:

»Veste, mister Bruce, Frank Monar je vrl mož. Ne smete zameriti, da danes ni prišel. Često ima

nenavadne misli. Ali veste, da trdi, da me je si- noči, ko je Devil Path ubil Purka, videl v parku vojaške bolnišnice?... He! Ali bom moral vsaki- krat, ko bom bolan in ne bom mogel oditi z doma, pokazati Mr. Monaru zdravniško spričevalo?«

Mr. Bruce, ki je bil suh in grd možček, je z nasmeškom odgovoril:

»Zdi se mi, Farringdon, da ima Monar prav, ko trdi, da vas je videl v parku vojaške bolnišnice, kajti tudi jaz... ko sem prišel tja dol, sem se spraševal, če niste bili vi tisti mož, ki je hitel preko ene izmed vrat in se obrnil proti zamrež- nim vratom...«

Prav ko se je hotel glavni nadzornik vrniti domov, da bi se nekoliko odpočil in premislil na- tanko vso stvar, je srečal Neighboura.

»Ah, ste tulc! Je vzkliknil časnikar. »Prav, da sem vas srečal, kajti emotka mi je ugasnila, a kre- silo je že izžerpano.«

S počasno kretnjo je nadzornik ponudil zaro- čenco svoje sestre škatico vžigalice.

»Hvala,« je še dejal Neighbour, ko si je prižgal polovičko. »Ali ste toliko prijazni, da mi poveste, kaj vas tako skrbi?«

»Sprušujem se,« je odgovoril Monar »kaj po- meni vaše obnašanje. Zakaj ste hoteli, da me Emi- lija nalaže? Zakaj ne smem vedeti, kje ste bili preteklo noč?«

Časnikar ni bil niti malo iznenaden.

»Tako torej,« je odgovoril »me je izdala! Ah! Slutiti bi moral Le največji bedak moraš biti, da kaj zupaš nežnemu spolu. Kaj?«

Zasmejal se je in videlo se mu je, da je vesel, da se je stvar-tako iztekla. Toda takoj je postal zelo resen. Senca nemira mu je zakrila obraz in ko je z naglim pogledom ošinil Monara, je zamr- mal:

»Smešna zgodba, kaj, Frank?«

»Smešna, da,« odvrne Monar. »Toda pričaku- jem razlage...«

»Jaz tudi,« ga je naglo prekinil Neighbour,

Zahvala

Vsem, ki so me v dneh polnih bridkosti ob smrti moje ljubljene mame, gospe,

Lukman Ivane

tolažili, jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji zemeljski poti, ji poklonili toliko vencev in cvetja, izrekam najprijetnejšo zahvalo. Zahvaljujem se prečastiti duhovščini, posebno pa č. gospodu vikarju Blaju, ki je pokojno mamo krepčal s tolažili sv. vere. Prav posebno pa se zahvaljujem g. sreskemu zdravniku dr. Fajdigi za skrbno nego tekom bolezni. Srčna hvala Prosvetnemu društvu, Fantovskemu odseku, Dekliškemu krožku, godbi Glasbenega društva in pevskemu zboru za lepe žalostinke ob hiši žalosti in ob odprtem grobu. — Vsem, Bog plačaj!

Kranj, dne 10. marca 1939.

Lukman Ivanka

Ljubljana

Zadnje pojasnilo pred občnim zborom Električne zadruga v Šiški

Na naša stvarna izvajanja, ki smo jih objavili v četrtku, je večerajšnje »Jutro« prineslo vsaj v splošnem prav razveseljiv odgovor, ki priča o znatnem pomirjenju duhov, hkrati pa obeta tudi pripravljenost za pametno razčiščenje dolgotrajne zadeve.

Prav vse članstvo brez razlike se je res že naveličalo razpravljanja o stvarih, ki jih nikakor več ni mogoče izpremeniti. Za abstraktno akademsko razpravljanje, če je bil ta ali oni ukrep in ta ali oni korak upravičen ali ne ter temu všeč, o nemu pa ne, pametni ljudje v sedanjih časih pač nimajo več veselja, ker vedo, da z brezplodnim in nikomur koristnim preklejanjem samo zapravljajo čas, delo in denar. Obe struji sta danes prepričani, kakor dokazuje petkov članek »Jutrac«, da je pravilno sklenjena pogodba z mestno občino pravomočna, popolnoma veljavna ter neizpremenljiva.

Glede očitka, zakaj je skupna seja sklenila pogodbo z mestno občino, pa moramo spet poudariti, da pač na zahtevo in po naročilu občinskega zbora leta 1937. Ze v svojem četrtkovem članku smo podčrtali, da je zadržal občni zbor leta 1937 naročil upravi zadruga, da uprava do konca leta 1937 mora skleniti pogodbo z mestno občino ljubljansko. Če bi pa uprava tedaj ne bi bila poslušala sklepa občinskega zbora in ne bi bila sklenila pogodbe, bi bilo članstvo popolnoma upravičeno, da zato pokliče upravo na odgovor.

Vse članstvo je pa prav zadovoljno, da je opozicija še pred občnim zborom objavila, kaj hoče zahtevati na občnem zboru. Zadruga naj bi torej še nadalje obstojala, četudi z okrnjenim delokrogom. Zadruga naj bi tudi v bodoče preskrbovala članstvo z električnimi predmeti, želi opozicija.

Na to zahtevo pa spet lahko vsak kolikor toliko poučen član že danes odgovori, da bi bila trgovina z električnimi predmeti glavna pasivna. Zadržane knjige dokazujejo, da je zadruga prodala na leto za 15.000 do 20.000 din raznih pred-

metov. Reelno, da je pri tem prometu 2000 din čistega dobička. S temi 2000 din je treba plačati lokal, uslužbenca in vso drugo režijo za vse leto. Prav vladno prosimo predlagatelja, naj nam predloži proračun, kako je vse to mogoče plačati z 2000 din. Kar se pa eventualnih montaž in instalacij tiče, je pa stvar taka, da zadruga nima več koncesije. V skrajnem primeru bi bil potreben dobro plačan delovodja, ki bi moral z uspehom obvladati konkurenco. A to je sila tvegana stvar, ogrožena pri tem je pa edino nezadovoljnost koncesioniranih obrtnikov in tvrdki, ki se še sedaj pritožujejo, da zaradi premočne konkurence ne morejo shajati.

Naposled bi radi popravili napako »Jutrovega« članka glede trditve, da je uprava zabila v omrežje od leta 1934 dalje 150.000 din. Knjige navajajo vsoto 61.498 din. Zaradi neprestanih pogajanj so bila naravno narejena le najnujnejša in neizogibno potrebna dela. Ceilo sodišče ni bilo popolnoma zadovoljno s takim varčevanjem z zadržanim denarjem, pač je pa mestna občina priznala, da je uprava vzdrževala omrežje po načelih dobrega gospodarja.

Kar se pa tiče zavetišča, je pa stvar po vsej svoji vsebini taka, da bi bilo zavetišče po pogodbi z mestno občino iz leta 1934 last mestne občine ljubljanske. Ta bi seveda z denarjem zadruga in mestne občine postavljeno zavetišče uporabljala za potrebe vse mestne občine ljubljanske. Koliko občanov obeh šiški bi dobilo v tem zavetišču zavetje, bi odločala pač mestna občina sama. Po pogodbi z mestno občino iz leta 1937 bo pa imela zavetišče Šiška samo za šiskarje. Šiškarji si sedaj belijo glave, kdo bo to zavetišče vzdrževal. Sami šiskarji gotovo ne, pač pa tisti, ki vzdržujejo tudi druga zavetišča v Ljubljani.

Pogodbo glede cene električnega toka z mestno občino ljubljansko je zavrnilo ministrstvo. Kdo naj sedaj skuša skleniti enako pogodbo in predložiti ministrstvu v odobrenje?

dalje boste slišali poročila, v koliko je naša stvar napredovala in kaj se je v teku leta storilo za našo stvar. — Iz pisarne Zdrženja trafikantov.

1 Predavanje o socialnih razmerah v Bolgariji. V četrtku zvečer je v okrilju Jugoslovansko-bolgarske lige predaval v dvorani Delavske zbornice dr. Branimir Haberle o socialni zakonodaji v Bolgariji. V svojih izjavah je predaval primerjal gospodarsko in socialno stanje Bolgarije in Jugoslavije ter ugotovil neko sličnost, čeprav je v Jugoslaviji več delavstva, ker je industrija boljše razvita, v Bolgariji pa več kmetijskega delavstva. Vendar pa ima Bolgarija moderno socialno zakonodajo za delavstvo ter je podpisala že skoraj vse mednarodne pogodbe za socialno zakonodajo. Od

6.200.000 Bolgarov pripada industriji, obrti in prometu 215.000 prebivalcev, to je 11%. Predavatelj je opisal dobre razmere v bolgarski industriji, ki varujejo človeško dostojanstvo in ne žalijo bolgarskega sonarodnjaka, to je industrijskega delavca. Predavanje je imelo med občinstvom ugoden odziv.

1 V Ljubljani krađeje vse mogoče. Zadnje dni je zopet prijavljenih več tatvin v Ljubljani. Ukrađenih je nekaj koles, kar je sicer zelo običajen pojav, še več je ukradenih kolesnih svetilk. Tudi tatvine denarnic z malo vsebino denarja so umevne. Naravnost čudno pa je, da se je pojavil tat, ki je iz kleti v Černetovi ulici ukradel črpalko za preizkušnjo vodovoda, vredno 1500 din. Tat je najbrže prodal črpalko kot staro kovino ter je za njo dobil kakšnih 50 ali 100 din, lastnik g. Oblak pa ima neprimerno večjo škodo.

1 Nevarna nesreča pred poljeje. Tik pred poslopjem policijske uprave na Bleiweisovi cesti, nasproti poslopja mestne ženske realne gimnazije, se je večeraj pripetila huda nesreča, za katero se je bati, da se bo zelo tragično končala. Mehanik I. R. je preizkušal nov avtomobil, ki ga je dobil iz Nemčije in ki niti domače znamke še ni imel, temveč le znamko nemške države, hkrati pa je peljal za novim avtomobilom star polomljen avtomobil, ki ga je vodil njegov 18-letni vajenec F.Z. Gospodar R. je pravilno vodil svoj avto in pred Licejem tudi pravilno prehitel kolesarko, pač pa njegov vajenec najbrž ni popolnoma obvladal priklopljenega avtomobila. Ta avto ni imel motorskega pogona ter ga je gospodarjevo avto vlekel na 4 m dolgi žici. Ko je prvi avto prehitel kolesarko, se je zadnji avto zadel v zadnje kolo nesrečne kolesarke in jo podrl na tla. Kolesarka je bila pri padcu takoj nezavestna. Poklicana je bila takoj policija, ki je telefonirala po reševalni avto in v nekaj minutah je bila kolesarka prepeljana v bolnišnico. Kolesarka je bila dolgo časa nezavestna, tako da ni bilo mogoče dobiti od nje nobenih osebnih podatkov, zlasti pa še, ker ni imela pri sebi nobenih dokumentov. Pozneje so oblasti ugotovile, da je to 18-letna vajenka Frančiška Ogrinc, doma iz Poljane pri Ljubljani. Zdravniki so ugotovili, da ima pošteno lobanjo. Stanje ponesrečenke je zelo nevarno. Kdo je zakrivil nesrečo, bodo ugotovile seveda oblasti, vendar se zdi, da je vmes nesrečno naključje, zlasti pa okolnost, da je vozil priklopljeni avtomobil neizkušen 18-letni vajenec. Gospodar je z vodilnim avtomobilom namreč pravilno vozil, enako pa je pravilno vozila kolesarka po desni strani Bleiweisove ceste in v zmernem tempu.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zaica, torej ne več na Starem trgu. Samo kvaliteta optika.

1 Obvezno zatiranje škodljivcev in boleznih sadnega drevja. Mestno poglavarstvo opozarja vse lastnike in najemnike vrtov, njiv, travnikov in podobnih zemljišč, zasajenih s sadnim drevjem, da so dolžni v smislu ban. naredb o zatiranju škodljivcev in boleznih sadnega drevja z dne 7. januarja 1939 opraviti najkasneje do 15. aprila vsakega leta vse potrebne zatiralne ukrepe za zaščito sadnega drevja zoper rastlinske škodljivce in bolezni. Odstraniti in sežgati morajo vsa suha in po boleznih uničena drevesa in veje. Očistiti morajo vse sad-

no drevje mahu, lišajev, stare skorje, drevesnih gob in suhih gnilih plodov ter vse te odpadke takoj sežgati. Porezati in sežgati morajo gosentice, gnezda zlatnice in glagovega belina, ki se nabirajo pozimi na vejah sadnega drevja, grmovja in živih mej. Odstraniti morajo iz nasadov staričkava sadna drevesa s preveč visokimi vrhovi, kjer pravkar omenjenih zatiralnih ukrepov zaradi višine drevja ni mogoče več izvršiti ali pa to delo spravlja delavca v življenjsko nevarnost. Mestni policijski čuvaji bodo po nalogu mestnega poglavarstva v drugi polovici aprila pregledali vse sadne nasade na teritoriju mestne občine ljubljanske in bodo takoj javili vsakega lastnika ali najemnika zemljišča, ki ne bi bil opravil zatiralnih ukrepov po citirani naredbi. Kdor ne bi opravil predpisanih zatiralnih ukrepov do srede aprila, ga bo mestno poglavarstvo kaznovalo po § 20. zakona o zatiranju boleznih in škodljivcev kulturnih rastlin v denarju od 10 do 300 din v korist mestnega kmetijskega sklada. V smislu § 9. odstavka 4 navedenega zakona bo dalo mestno poglavarstvo po brezuspensnem opominu opraviti potrebne zatiralne ukrepe na stroške lastnika, ali najemnika zemljišča.

Jesenice

Na dnevnem redu so pritožbe od strani občanov v neposredni okolici Jesenic zaradi pozne dostave pismene in časopisne pošte. Tako n. pr. dobivajo jutranjo pošto na Zgornjem in Spodnjem Plavžu, k: sta oddaljena od mesta komaj 5 minut, šele od 2—3 popoldne. Se alabje je a pošto Javornik, kjer stranke dobe dostavo od 3—4 popoldne (na Cankarjevi cesti). Glavni vzrok je že tolikokrat omenjeno premajhno število poštnega osebja za tako obsežen teritorij, kot so Jesenice z okolico. Tukajšnja poštna uprava je že prosila direkccijo za nastavitve novih moči, da se bo mogla opravljati poštna služba nemoteno v zadovoljstvo ljudi — pa do danes še ni nobene restitve. Prosimo merodajne faktorje pri direkcciji, naj že vendar nastavijo nujno potrebne moči na pošti.

Ježica

Letos mine 30 let, kar je bilo ustanovljeno na Ježici Slovensko katoliško izobraževalno društvo. Sedanje Katol. prosvetno društvo kot naslednik prejšnjega izobraževalnega društva se pripravljaja skupaj z vsemi svojimi osebki in krožki, da 30 letnico matičnega društva vsega katoliškega kulturnega življenja v ježenski župniji dostojno proslavi. Uvod v jubilejne prireditve bo predavanje, ki ga bo imel v nedeljo, 12. marca t. l. ob 10 dopoldne v cerkveni dvorani kanonik g. dr. A. Merhar, ki je pred 30 leti vodil ustanovni občni zbor Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva na Ježici.

Brezje

V nedeljo, dne 26. februarja t. l., je bil redni občni zbor skupine Bojevnikov-Brezje z običajnim dnevnim redom. Po kratkem nagovoru predsednika, ki je posebno naglašal tovariško vez, ki družijo vse bojevnike, in po poročilu funkcionarjev odbora, je bila volitev novega odbora. Izvoljen je bil v celoti stari odbor s predsednikom vred. Občni zbor se je zaključil z veselo zavestjo, da se bojevniki gibanje med nami vedno bolj in bolj širi.

Odmevi govora zunanjega ministra

Posebno topli komentarji na italijanskih merodajnih mestih

Italija

Rim, 10. marca. O govoru ministra dr. Cincar Markoviča o zunajpolitičnih smernicah Jugoslavije izjavljajo na merodajnem mestu:

»Besede, ki jih je novi jugoslovanski minister govoril o trdnem prijateljstvu z Italijo in njega uspešnem razvoju, so bile v narodni skupščini sprejete s splošnim aplavzom, ki je pri nas imel pristržen odmev. Treba bi bilo podčrtati vsako besedo in stavek tega govora zaradi njegove jasnosti glede odnošajev med Italijo in Jugoslavijo kakor tudi zaradi tega, ker izjave dr. Cincar-Markoviča demantirajo vse dvome od različnih strani o kontinuiteti in doslednosti jugoslovanske zunanje politike. Ta politika, ki trdno in odkrito zasiguro mir na Jadranu in je rodila že toliko sadov z ozirom na države balkanskega in srednjeevropskega sektorja, je neodvisna od osebnih izprememb in bo to tudi ostala.«

Nemčija

Berlin, 10. marca. AA. DNB: Nemška diplomatska korespondenca komentira ekspozice jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markoviča in pravi med drugim, da so prijateljske besede jugoslovanskega zunanjega ministra na nemški naslov in o skupnosti interesov med obema državama doživele v Nemčiji isti prijateljski odmev. Simpatije med Nemčijo in Jugoslavijo, pravi dalje list, elone v prvi vrsti na okoliščini, da sta oba naroda med prvimi našla skupne točke in razumela potrebo novega sistema za rodovitno sodelovanje in da sta se zato tako hitro lahko sporazumela na tej podlagi.

Včerajšnji ekspozice zun. ministra dr. Cincar-Markoviča je sprejel nemški tisk z zadovoljstvom. V svojih poročilih posebno podčrtava prijateljstvo med Nemčijo in Jugoslavijo.

Anglija

London, 10. marca. AA. Ekspozice zun. ministra Cincar-Markoviča je deležen zelo simpatičnega sprejema vsega angleškega tiska. Podčrtavajo tista mesta, ki se nanašajo na obisk Nj. kr. Vis. kneza namestnika in knezinja Olge pri britanskem vladarskem paru. »Times« piše pod naslovom »Jugo-

slovanska politika miruc med drugim, da je dr. Cincar-Markovič dejal, da je Jugoslaviji potrebna dolga vrsta let miru in stabilnosti, nato pa citira pasus, ki govori o prizadevanju Jugoslavije, da odstrani konflikte.

Francija

Pariz, 10. marca. AA. Ekspozice novega jugoslovanskega zunanjega ministra Cincar-Markoviča je tukajšnji tisk sprejel s posebnim zanimanjem. Listi posebno podčrtavajo pasuse, ki govore o razmerju med Jugoslavijo in Francijo. Iz načina, ka-

Pred začetkom italijanskega parlamenta

Prestolni govor kralja — Mussolinijeve izjave

Rim, 10. marca. Danes je izšla lista narodnih predstavnikov, ki bodo tvorili novo fašistično in korporativno zbornico, katera se zbere na svoje prvo zasedanje 23. t. m.

Nova zbornica je sestavljena iz predstavnikov dveh skupin, to je iz funkcionarjev fašistične stranke in iz predstavnikov 22 korporacij Italije. Stranko bo predstavljalo v novi zbornici 149 voditeljev in tajnikov fašistične stranke iz vseh provinc Italije z generalnim tajnikom stranke Staraceom na čelu. Ker pa so člani nove zbornice sami po sebi tudi vsi člani vlade in drugih strankinih vodstev s člani fašističnega velikega sveta na čelu, ni še mogoče natančno ugotoviti števila vseh odposlancev stranke v korporativni zbornici.

Vojaška služba v Franciji podaljšana čez dve leti

Pariz, 10. marca. b. Poslanska zbornica je soglasno sprejela vladni predlog, da se dosedanja vojaška služba podaljša čez dve leti. Po tem zakonu bo lahko imela Francija tudi v mirnem času vedno pod orožjem pol milijona vojakov. Izdelujejo tudi načrt za obrambo proti letalskim napadom, v kateri bodo sodelovali mladi ljudje, ki jih bodo za to obrambo posebej izvežbali. Razen tega je določeno, da se morajo ustanoviti tudi posebni točaji, kjer se bodo taki mladi častniki in rezervisti seznanili z moderno vojno.

Pokojninsko zavarovanje časnikarjev

Belgrad, 10. marca. AA. Minister za socialno politiko Miloje Rajaković je z odobritvijo ministrskega sveta izdal uredbo z zakonsko močjo o razširjenju pokojninskega zavarovanja za nameščence tudi na novinarje. Pri tej priložnosti je izjavil minister novinarjem: Predsednik vlade Dragiša Cvetković je sprevidel potrebo, da morajo biti tudi časnikarji zavarovani za starost, da bodo tako mogli zmerom kar najbolje služiti splošnim državnim in narodnim interesom, zato je ustregel zastopnikom jugoslovanskega novinarskega združenja in onogočil sprejem te uredbe, a katero se to vprašanje naših časnikarjev definitivno uredi.

ko listi priobčujejo vsebino tega ekspoziceja, posebno pa iz naslovov, se jasno vidi, da so večerajnje izjave jugoslovanskega zunanjega ministra napravile zelo ugoden vtis na tukajšnje javnost.

Madžarska

Budimpešta, 10. marca. AA. Stefani: Ekspozice jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar Markoviča na večerajšnji seji jugoslovanske narodne skupščine, je doživel pri večini madžarskih listov zelo ugoden sprejem. Listi pikejo, da je ekspozice takšnega značaja, da bo olajšal zboljšanje razmerja med obema državama in ureditev razmer v podonavski kotlini. »Pester Lloyd« komentira ekspozice in pravi, da je treba, tudi če se ne bo takoj ustvaril sporazum med obema državama, priznati, da sta i Belgrad i Budimpešta postavila solidne temelje za tak sporazum.

Predstavnikov delodajalskih, delavskih, nameštenskih in drugih gospodarskih korporacij je imenovanih v novo zbornico 500, tako da bo število vseh narodnih zastopnikov znašalo 650 do 700.

Iz tržaške province bodo v novi zbornici med drugimi minister Cobolli Gigli, federalni tajnik Graziosi, Giunla, Suvich, Coceani, Artelli, Punzo in Riccardi.

Otvoritev zbornice bo zelo slovesna. Kralj in kraljica ter dvor se bodo podali v zbornico v slovesnem sprevodu. Sejo bo začel kralj s prestolnim govorom, ki bo zarisal vodilne smernice notranje obnove Italije v korporativnem duhu ter tudi podal sliko mednarodnega položaja in stališče Italije do perečih vprašanj zunanje politike. Nato bo govoril Mussolini.

Poudariti je treba, da je finančni minister Vojin Djurčić z največjo naklonjenostjo sprejel v mejah možnosti vložen predlog.

Pokojninsko zavarovanje novinarjev se je imelo urediti z uredbo glede ureditve razmerja med časnikarji in lastniki listov z dne 25. septembra 1926. Toda to se po tej uredbi ni izvedlo, ker je bila uredba računala z velikimi pokojninami in z zelo nizkim prispevkom. Ker so novinarji kljub tej uredbi ostali nezavarovani za starost in invalidnost, so prosili kr. vlado, da dokončno uredi to njihovo pokojninsko zavarovanje.

Dr. Krek namestnik

pravosodnega ministra

Belgrad, 10. marca. AA. S kraljevim ukazom je določen za zastopnika pravosodnega ministra dr. Ružiča, ki se bo nekaj časa mudil v tujini, gradbeni minister dr. Miha Krek.

Belgrad, 10. marca. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje se bodo 15. aprila vršile volitve z 4 poverjeničstva zobno-tehnične zbornice, in sicer v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, v smislu uredbe o zobno-tehnični zbornici.

Belgrad, 10. marca. m. Za veterinarskega pomočnika je postavljen Franc Deržič, diplomiran veterinar. Ostavka je sprejeta podporočniku Pavlu Furlanu. V inženirsko stroko je preveden pehotni poročnik Ciril Šleibinger.

POMLADANSKI POVRŠNIK
potrebujete? In novo obliko! Izberite si blago iz velike zaloge najnovejših vzorov, ki ga dobite izredno poceni pri
BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Važno za trafikante! V nedeljo, dne 12. t. m., ob pol 4 popoldne, bo v lovski dvorani hotela Miklič redni občni zbor Zdrženja trafikantov. Na zborovanje so prijavljeni delegati iz Zagreba, ki bodo poročali o najnovejšem položaju, ki je nastal za naš stan z imenovanjem generalnega direktorja uprave monopolov, g. dr. Joža Markoviča. Na-

Japonska pozivlja Anglijo

naj spremeni svojo politiko v Vzhodni Aziji skladno z novim položajem

Tokio, 10. marca. AA. (DNB) Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je podal častnikarjem tujih listov daljšo izjavo japonske vlade. Japonska vlada poudarja v tej izjavi poleg drugega, da je Čangkajškova valuta stala že pred polomom. Anglija ne bo mogla preprečiti finančnega propada Kitajske s sedanjim posojilom. Pomoč Velike Britanije pomeni samo injekcijo človeku, ki umira. Japonska ne more resno vzeti tega angleškega koraka. Mnogo važneje je vprašanje, kaj je dovedlo angleško vlado do tega, da je nudila pomoč generalu Čangkajšku. Stališče angleške vlade niti malo ne odgovarja sedanjemu stanju in razvoju dogodkov v Vzhodni Aziji. Oči-

vidno Velika Britanija tudi še zdaj poskuša z vsemi sredstvi, da bi obdržala status quo na Daljnem vzhodu. Japonska se nadeja, da bo Velika Britanija prišla do spoznanja, da je njena politika zgrešena.

Pri današnjem sprejemu častnikarjev so ti postavili japonskemu zunanjemu ministru vprašanje, kako je treba tolažiti zadnje izjavo ministra Arite. Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je dejal, da Japonska želi ohraniti prijateljske vezi z vsemi državami. Zaradi tega Japonska v svojem postopku ne bo delala nikake razlike med totalitarnimi in demokratičnimi državami.

KULTURNI OBZORNIK

Ob sedemdesetletnici kanonika Janka Barleta

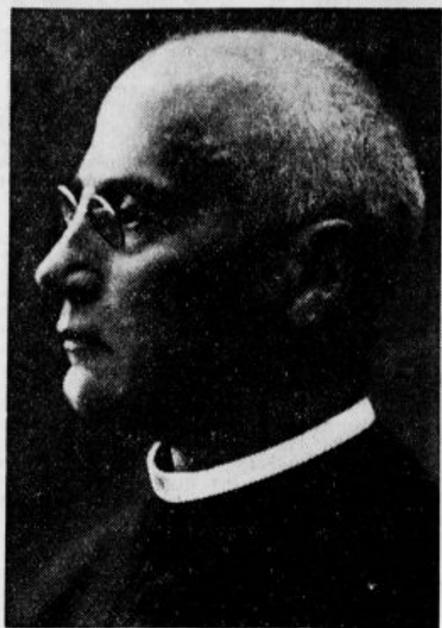
Na dan sv. Gregorja, to je jutri 12. t. m. bo preteklo 70 let, kar se je rodil Budanjih pri Vipavi učitelju Barletu sin Janko, ki se je pozneje z njim vred preselil v Podzemelj, stopil v Novo mesto v gimnazijo, jo končal v Zagrebu, kjer je stopil v bogoslovje, služil v Slavoniji ter leta 1893 stopil v knezoškofijsko pisarno, postal njen kancler, nato pa kanonik stolne cerkve, ravnatelj nadškofijske tiskarne, predsednik Cecilijanskega društva in kot zgodovinski in etnografski pisatelj postal zglede kulturnega delovanja zagrebškega katoliškega duhovništva. Danes spada kanonik Janko Barle po prof. G. Szabu med najbolj zaslužne zgodovinarje mesta Zagreba ter je poleg kanonika čg. Stjepana Koreniča vsekakor najbolj spoštovan in ugleden zagrebški kanonik. Zagrebški publicist Ivan Esih, ki mu posveča v »Jutranjem listu« toplo pisane besede k jubileju, je ob tej priliki napisal, da bi kanonik Barle že samo s tem, da urejuje in piše glasilo »Sv. Cecilijac« v Zagrebu, imel neizmerno zasluge za hrvatsko kulturo. Toda kanonik Barle je storil še veliko več in ima prav tako zasluge za slovensko kulturo.

Pisateljstvo je začel že zelo zgodaj. Pod raznimi imeni kot J. B. B.—e, Janko Podgorac itd., je že pisal v Dolenjske novice, v Angeljčka, Vrtec in Dom in svet, v katerem je redno poročal o arbskih in hrvatskih književnih novostih ter v letu 1897-99 priobčil par krajših črtic. Bil je tudi so-trudnik Slovana, Ljubljanskega zvona in Slovenca. V Izvestju Muzejskega društva je imel v l. 1893 do 1905 celo vrsto zgodovinskih prispevkov, v Domu in svetu (1892-1899), pa narodopisnih stvari, kakor tudi v Letopisu Matice slovenske (1899, 1893). Predmet njegovega zanimanja je bil poleg pripovedništva, v katerem se je poizkušal, predvsem življenjske in običajne Belokrajincev (Zemljanjaki običaji v Beli Krajini, zbirka predgovorov iz narodne zakladnice itd.). Toda od leta 1899 pa se je povečini ves posvetil hrvatskim kulturnim vprašanjem ter raziskavanju hrvatske zgodovine in narodopisja.

Kot hrvatski pisatelj je začel pisati v časopis »Katoliški list«, kjer je pisal članke iz zgodovine zagrebške nadškofije, v »Obzorje« objavil zgodovino župnije svetega Marka, v »Prosvjetje« je izšla »Zgodovina župnije sv. Ivanac«. Pisal je zgodovino zagrebškega arhidakonata (Katoliški list). Svoje študije iz hrvatske zgodovine je objavjal v revijah »Vjesnik zemaljskog arhiva« ter v »Vijesniku hrvatskog arheološkog društva«, kjer je opisal med drugim tudi zgodovino Vraždinjskih toplic. Od leta 1913 pa urejuje hrvatski glasbeni časopis »Sv. Cecilijac«, glasilo Cecilijanskega društva, ki skrbi za cerkveno glasbo. Svoj list je spravil na mednarodno višino ter njega smatrajo za glavnega poznavalca cerkvene in slovanske glasbe. Izmed razprav s področja glasbene zgodovine je važna njegova monografija o Pavliški pesmarici.

Mnogovrstno delo kanonika Janka Barleta deli imenovani zagrebški publicist na več panog: na duhovniško, glasbeno, zgodovinsko, cerkvenozgodovinsko, ter filantropsko in organizacijsko. Poseben sloves si je pridobil kot narodopisec ter je iz tega področja njega največja razprava, ki je izšla pri zagrebški akademiji »Prinosi slovenskim nazivima bilja«. Ze prej pa je priobčil vestno obdelano oceno leksikografske tega področja. Ni samo zapisoval, kje je to ime rože našel, temveč tudi, kje je bilo prvikat imenovano. Posebno poglavje tvorijo njegove razprave o zgodovini zdravstva v Zagrebu, izmed katerih je največja »O zdravstvu staroga Zagreba«, v kateri je predložil zagrebško zdravljenje v srednjem veku

za vse do l. 1800, ter tudi življenje zagrebških zdravnikov v XIII. veku, kakor tudi razvoj lekarn, zdravniških receptov in zdravniškega slovnice. Po drugi Barletovi razpravi o tem predmetu (Ranarnici i ljekarnici iz franjevačkoga reda) se vidi, da je ta red zelo zaslužen za razvoj zdravljenja v hrvatskih krajih.

Kanonik Janko Barle

Največje Barletovo delo pa je »Povijest turo-polskih župa«, kjer je obdelal tudi najstarejšo kršćansko zgodovino v teh krajih, nato pa o postanku in zgodovini teh fara, ki jih je raziskaval dolgo vrsto let po zapiskih kanoničnih vizitacij raznih škofov, ohranjenih v starem škofijskem arhivu v Zagrebu. Razprava prča o izredni marljivosti in načitanosti gospoda kanonika. S tako vestno in bogato monografijo se ne more ponasati noben drug kraj na Hrvatskem. Važna je tudi knjiga, ki jo je kanonik Barle napisal o svojem prijatelju, velikem škofu Juriju Strossmayerju in jo je izdal ob 50 letnici njegovega škofovanja leta 1900 pri društvu sv. Jeronima. V njej je pokazal zasluge tega velikega škofa in mecena za hrvatski narod. V isti založbi so izšle tudi njegove »Slike i uspomena na oclac«.

Za vse to ogromno delo, ki ga je izvršil za hrvatsko kulturo, ga je zagrebška Akademija znanosti in umetnosti imenovala že l. 1921 za svojega dopisnega člana.

Tako pripada delo kanonika Janka Barleta dvema kulturama in dvema narodoma: slovenskemu, iz katerega je izšel in kateremu pripada, ter hrvatskemu, kjer je našel drugi dom in svoje delo. Zato predstavlja v najlepši obliki kulturno sodelovanje Slovenca s Hrvati, kar ima v današnjih časih še poseben pomen. Ob 70 letnici zasluznega dela mu želimo zdravja, da bi mogel še veliko storiti za slovensko, pa tudi hrvatsko zgodovino, narodopisje in cerkveno glasbo, na področju, kjer si je s svojim delom zapisal neveljivo ime.

okviru, kjer bi se kvaliteta razprla v vsem svojem obstoju.

Gotovo je Mimi v Puccinijevi »Bohemec« prkladen okvir za uveljavljenje umetniškega značaja in potence te značilne pevke, ki nosi v svojem umetništvu za lahno dramatičnostjo rezan lirizem. Pripomnili bi le, da je ta predstava pri nas že nekam preveč ponujana, da nima več prave privlačnosti, niti sama v sebi pravega zanosa in dovršenosti, kar vse tudi gostji sami ni v prid.

Sicer pa je iz tega okvirja vendarle posijala vrednost danega umetništva, in sicer z obeh strani. V petju je prepričeval jasen in lepo oblikovan glas, ki mu daje pevkinja volja lepe oblike, polne čustvene vsebine. V celoti je določenih mestih se ta muzikalno čista vrednota uveljavila, če se že na drugih nekoliko umakne in se izgubi v okolici. Smisel za veristični slog jo dviga v umetniškem učinkovanju. Igra se prav tako lepo ujema z značajem umetnine. Nosi jo odkrito čustvo, ki pa včasih nekoliko usahne, da zanese kretljivo na postavljeni osnovi zdrava rutina čez taka nekoliko votla mesta. A celota, v kateri so previdno podprte najvažnejše sestavine, zapuščata ob koncu lep dojem.

V ostalem so sodelovali stalni solisti razen g. Petroviča v vlogi Colina. V celoti je bila predstava razrahljana in že kar preveč v golo navado uklenjena. V. U.

V Pragi je izšla prva knjiga poezij pesnikinje in kiparice O. Ljatorinske, znane pod psevdonom Oksana Pečenig, pod naslovom »Gusla«. Biblioteka »Dila« je izdala zgodovinsko povest v 2 delih iz časa Vladimirja Velikega »Ljudje padajo«, ki jo je episal J. Opilski. — Založba »Ukrajinska knjigopisilka« v Lvovu je začela z novim izdanjem spisov Lesi Ukrajinki, ene največjih ukrajinskih pisateljic. V Lvovu je izšlo tudi več pomembnih ukrajinskih del, tako: Ivan Kernickij: »Moj svet«, povesti iz kmečkega življenja. — Bogdan Kravciv: »Don Kihot v Alkazaru«. — Dr. Cehovič: »Liberalizem in socializem«. — Jurij Lipa: »Pomen Ukrajine«. — O. Latockij: »Na rekah babilonskih« (zbirka razprav). — O. Moh: »Knjiga in ljudje«, knjiga recenzij o sodobni ukrajinski literaturi. — O. Terleckij: »Zgodovina Ukrajine (ilustrirana izdaja)«. — Dr. Andrusjak: »Mazepa in Pravoberežja«.

Radi hitrega razvoja ukrajinskega jezika na eni strani ter radi poizkusa porušiti ukrajinski jezik na drugi strani (zlaeti pod sovjeti), je prišlo zopet v važen stadij vprašanje popolnega slovarja ukrajinskega jezika. To ni prvi poizkus. Že Ukrajinska akademija znanosti v Kijevu je začela leta 1928 izdajati Slovarja ukrajinskega jezika (Slovník ukrajinskogo movi), ki ga je izvedla do črke I. Pozneje Slovar ukrajinskoruski, ki je prišel do črke P., dokončan tudi ni. Zgodovinski slovar ukrajinskega jezika (Istorični slovník ukrajinskogo movi). Delo za slovar se je centraliziralo v Znanstvenem inštitutu imena Ševčenka v Lvovu ter v Ukrajinskem znanstvenem inštitutu v Berlinu. Cilj teh imenovanih društev pa ni samo izdelava slovarja ukrajinskega jezika, temveč tudi Ukrajinsko-nem-

Tridnevno tekmovanje v smuku v Sestriere (Italija)

Sestriere, 8. III. 1939.

Na potu.

Na povabilo Italijanske smuške zveze, se udeležem tekmovanju sledišči naši tekmovalci: Heim, Zvan, Koblar in Praček. Iz Ljubljane so odpotovali v ponedeljek ob 10 v smeri Trst, Milano, Torino, Ulzio-Sestriere. Naporno potovanje je izpadlo dobro, edino Zvanu se je zahotelo regrata, ko je zagledal zeleno padeko nižino. Tu je že vse v zelenju, tudi češnje že cveto.

Sestriere

Izhodna postaja za zimsko letovišče Sestriere je postaja Ulzio. Od tu vodi avtomobilska cesta, asfaltirana, na višino 2030 m, kjer leže Sestriere. Tu je zimskošportni center italijanskih tekmovalcev, kakor tudi ostalih smučarjev. Široka avtocesta pripelje prav do 4 ogromnih hotelov, ki v celem sestavljajo Sestriere.

Ves kraj s hoteli, avtoceste, žične železnice, avtobusi in sploh vse, je last znane avto tvornice Fiat. Hoteli so zidani v cilindrični obliki. Ti stolpi imajo po 14 nadstropij. Sprejemo lahko precejšnjo množino gostov. Sestriere leže v Savojskih alpah na severozapadni meji Italije ob Franciji.

Žične vzpenjače

Iz enega hotela vodita dve žični vzpenjači na različna vrha. Ena na Sises, druga na Banchetta. V tem hotelu so naši tekmovalci, ki so zelo zadovoljni, ker so tako blizu žične vzpenjače. 50 metrov vetrnan pa je postaja za tretjo vzpenjačo, ki vodi na 2884 m visoki vrh, odkoder vodi najtežja smuk proga. Vse tri vzpenjače so najmoderneje zgrajene in obratujejo zelo hitro.

Tereni

Tereni v okolici Sestriere so zelo lepi in ni čudno, da so si Italijani izbrali ta kraj za center svoje tekmovalne in turistične smučarje. Dalino, ki leži 2030 m nadmorske višine, obkrožajo vrhovi v višini 3200 m. Mraz, ki je običajen v teh višinah, obdrži sneg do začetka maja v dolini, v višjih predelih — 2800—3200 m — pa se drži eneg vse leto, kar omogoča italijanskim alpskim tekmovalcem celoletni trening. Snega je čez en meter, Italijani pa pravijo, da ga je letos še zelo malo.

Tekmovalne proge

so tri različne. Tekmuje se za kraljevi pokal, ki ga prejme tekmovalci, ki ima najboljši skupni čas iz vseh treh tekem. Pred leti so imeli namesto treh prog v treh dneh, tekmovalje šestih prog v šestih dneh. To pa so opustili, oziroma skrčili na tri dni, ker se je v šestih dneh običajno polomilo po več najboljših od vsakega naroda in so zmagovali previdnejši, drugorzredni tekmovalci. Dve progi imata po ca. 700 m višinske razlike in 4 km daljave. To sta progi iz Sises in Banchetta. Tretja pa ima 1600 m viš. razlike in je dolga 7 km. To je najtežja proga. Ker pa je močno zledenata in nevarna, jo tekmovalci zelo malo trenirajo in vozijo večinoma na ostalih dveh. Tretja proga bo najbrž skrajšana, ker spodaj že manjka snega.

Tekmovalci

Prijavljenih je 50 tekmovalcev od 8 raznih narodov. Nemci so postavili na start FIS zmagovalca Jeneweina, potem Kneisla, Müllerja in pa Pertscha ter še nekaj manj znanih tekmovalcev. Od Italijanov startajo Lacedelli Roberto, Alvera, Nogler, Lacedelli Alfonso, Confortola. To so znani kanoni, potem pa starta še precej drugorzrednih Italijanov. Švicarji so postavili znanega Mohtarja in nekaj mlajših moči iz Wengen-a. Švede zastopa Sven Nicou. Startajo še Angleži, Canada, Norvežani in naši. Naši nimajo nikakih izgledov na ugoden plas, ker imajo za trening samo dva dni na razpolago, trenirati pa morajo 3 proge. Start je že v petek na prvi progi, na drugi v soboto, na najtežji pa v nedeljo. Pač pa bo to tekmovalje v odprti mednarodni konkurenci zanje zelo dober trening in bodo imeli prihodnjo sezono lažje stališče na tem tekmovalju.

Na vseh treh progah startajo tudi dame v mednarodni konkurenci. Letošnje tekmovalje je v znamenju široke mednarodne konkurence, kot do sedaj v tem kraju še nikoli, in bo zaradi tega zelo napeto in zanimivo.

Jutri — planiški praznik

Snežne razmere so primorale prireditelje planiškega tedna, da so nameravali prireditve moralno reducirati na en sam dan — za veliko letalnico je, žal, premalo snega. Udruženje smučarjev Planica poleto na veliki skakalnici za letos sicer še ni popolnoma stavilo z dnevnega reda, čakati pa mora na neobhodno potrebni rekvizit, na sneg.

Pač pa je snega dovolj, da se bo moglo v polnem obsegu nemoteno izvršiti tekmovalje v skokih za zvezno prvenstvo, tekmovalje, ki je uvrščeno v mednarodni koledar FIS in ki je velika prireditev z mednarodno udeležbo.

Prijave tekmovalcev

Doslej so za nedeljsko tekmo v Planici prijavljeni: za nemški Fachant Schilauf Guell Meier, Josef Doujak, Karl Seelos, Anton Pfundner, Koehler Rudolf, Gregor Höll in svetovni prvak Josef Bradl. Nemški tekmovalci so pod vodstvom ing. Bildsteina včeraj že prišli v Planico. Od domačih tekmovalcev so že prijavljeni po trije skakači Ilirije (s Priboškom, ki je tudi že v Planici, na čelu) in jeseniškega Bratstva (Zupan, Razinger in Poganičnik, odlični skakalci Sm. k. Ljubljane Palme, Klančnik, Beve in Florjančič ter za SK Dvojmojstrana Albin Jakopič in Gregor Klančnik. Z izjemo Novška torej vse, kar v jugoslovanskem skakalnem športu kaj pomeni.

Termin prijave je podaljšan do sobote popoldne: poslali jih je na naslov JZSZ v Ljubljani, do 19 pa na naslov zveze v pensioinu »Moj mir« v Ratečah. Zrebanje se bo izvršilo ob 20 istotam.

Pričetek tekmovalja je določen na 10. Prilagodil pa se bo dnevnim vremenskim prilikam in stanju skakalnice ter prihodu rednega vlaka. Vsekakor se bo s pričetkom počakalo na ta vlak.

Vstopnice se bodo, da se razbremeni blagajne na tekmovalnem prostoru, prodajale že v

škeda in Nemsko-ukrajinskega slovarja, Ukrajinsko-francoskega in Ukrajinsko-angleškega. Delo nadzorujejo specialne komisije z udeležbo širših krogov občinstva.

obeh jutranjih vlakih, seveda pa tudi pri vstopu k skakalnici. Sole in dijaštvo, ki imajo znižano vstopnino, morajo v skupinah vstopiti na tekmovalni prostor. Priporočamo vsem udeležencem iz Ljubljane, da si vstopnice nabavijo že v vlaku. Na tekmovalnem prostoru bodo poslovale tudi le-teče blagajne.

Znižana vozšina

Poleg običajne nedeljske polovične karte je za tekme v Planici odobrena tudi polovična vozšina v času 10. do 19. t. m. za odhod iz Ljubljane ter v času 12. do 21. za povratek. Pri odhodu je kupiti celo karto in obrazec »K 13«, ki ga je v Planici dati žigosati z zveznim žigom na tekmovalnem prostoru.

Obveščanje gledalcev

Za obveščanje občinstva o poteku tekmovalja, o doseženih dolžinah skokov itd., bo na skakalnici montirana ojačevalna naprava. Tudi bodo dolžine skokov objavljene z daleč vidnimi številkami nasproti sodniške tribune. Za instalacijo ojačevalne naprave je zveza v pogajanjih s tvrdko Zupan iz Mojstrane.

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril

Razglasitev rezultatov in razdelitev daril se bo izvršila na prostoru pri vodnjaku sredi vasi ob 16.

Snežne razmere — smuka v Planici

Dasi je na prisojnih straneh popolnoma pobralo sneg, je v dolini preko železniške proge in proti domu Ilirije ter v Tamarju za smuko snega še vedno dovolj in Zveza vsem smučarjem, ki želo popoldne izkoristiti za smuko, priporoča, da vzamejo smučke s seboj. Do odhoda turističskega vlaka bo prilike dovolj, da se smučarji naužijejo bele opojnosti.

Avtomobilistom in avtobusnim prevoznikom!

Cesta do Rateč je brez snega in lahko prevozna: Prostorov za parkiranje je v vasi in njeni bližini okolici dovolj. Večji park-prostor je tudi za postajnim postopem železniške postaje.

Propagandni zvezni znak

O priliki tekmovalja bo na tekmovalnem prostoru v prodaji propagandni zvezni znak po ceni din 8. Zveza poziva občinstvo, da pridno posega po znaku, ki bo vsakemu obiskovalcu tekem dragocen epomin na veliko skakalno prireditve leta 1939 v Planici in na nastop oficijelnega svetovnega prvaka Josefa Bradla, ki mu je nedeljska tekma v Planici prvi start po uspešnem nastopu na svetovnem prvenstvu v Zakopanem; prvič bo Bradl v Jugoslaviji kot službeni svetovni prvak zajadral na smučkah z mosta na doskok planiške 65 meterske skakalnice.

Po športnem svetu

Kako skrbi Finska za zimski šport

Pri Fincih ne opazimo samo velikega razvoja v napredku njihovega zimskega športa, temveč tudi pri novih zgradbah, ki jih gradijo za beli šport. Prav na vzhodu, ne daleč od ruske meje, je sedaj nastal v bližini mesta Joensuu popolnoma moderen smučarski stadion. Zraven je skakalnica, ki dopušča skoke do 55 metrov. Na zapadni strani od Joensuu leži Kuopio, kjer je bil doslej sedež finskih tekačev in skakalcev. Naprave v tem kraju so pa neapraktične in zastarele in sedaj se preurejajo. Novo progo za slalom bodo napravili, za bob bodo zgradili progo in skakalno budo preuredili, da bo dopuščala skoke do 90 metrov. S tem bo zgradila Finska športne naprave, ki bodo dopuščale vse mednarodne smučarske prireditve, pri katerih se bodo shajali evropski in drugi smučarji sveta.

Švedski sodelujejo na olimpijskem turnirju

Švedska nogometna zveza je sklenila, da se udeleži s svojim moštvoim nogometnih tekem o priliki olimpijskih iger v Helsinkih.

Športni drobci

Madžarska lahkoatletika zveza si hoče zagurati za svoja lahkoatletičnega trenerja Amerikanca Bruceja, ki bo pripravljval madžarske atlete za prihodnje olimpijske igre.

Danski veslači so lansko leto 59 krat nastopili na tekmah v inozemstvu in so zmagali nič manj kakor 35 krat.

Estonka ima samo tri in pol milijona prebivalcev in spada med one države, ki imajo najboljšo strelece na svetu. Imajo 3626 organiziranih strelcev.

Mars : Kranj

Nedeljsko nogometno srečanje med dvema starima rivaloma bo gotovo najbolj zanimiva nogometna prireditev. Ta prvenstvena tekma bo silno važna, barbena in napeta. Vrši se na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno ob 10.

Celjski šport

Jutri bo ob treh popoldne na Olimpvem igrišču v Gaberjih prvenstvena podzvezina nogometna tekma med SK Olimpop in celjskimi Atletiki. Tekma bo prav gotovo zelo zanimiva in vlada zanj že ves teden veliko zanimanje. Sodil bo G. Presinger. Atletiki se bodo gotovo potrudili, SK Olimp pa bo ta dan posvetil vse svoje sile, da če že ne zmaga, vsaj častno odreže.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Moto-Hermes — Celje. V nedeljo popoldne ob pol enajstih se vrši v prostorih kavarnе »Evropa« v Celju članski sestanek celjske sekcije moto-kluba »Hermes«. Vsi člani sekcije se nujno pozivajo, da se teza sestanka udeleže, ker se bodo na njem obravnavale notranje organizatorne zadeve in pa določili termin za vožnje, oziroma tekme v Celju.

Društvo prijateljev SK Ljubljane. V kratkem se bo to društvo ustanovilo in tedaj bomo o njem bolj podrobno poročali.

Iz SK Ljubljane. V smislu sklepa seje n. o. z dne 6. marca t. l. se suspendirajo igralci: Perko Daniel, Cankar Blagoslav in Klemen Rudolf. — Odbor.

Zbor lahkoatletičnih sodnikov Ljubljane. (Složbeno.) Pozivam vse gg. sodnike, da se udeležijo nedeljskega cross-country teka SK Ilirije, ki bo ob 11 popoldne pri drsalnici Ilirije. — Predsednik.

ZFO

II. telovadno akademijo

priredi FO in DK Devica Marija v Polju jutri ob pol 4 popoldne. Izredno bogat in izbran spored obsega 20 točk.

Otroški kotiček.

Murenčkova vrnitev

»Toda še večja nesreča nas je doletela,« je hitel pripovedovati drugi. »Velika žaba je prišla na naš travnik in nihče ni bil več varen življenja. Noč in dan smo trepetali v strahu in nihče si ni več upal iz hiše. Sedaj pa smo te nadloge rešeni. Včeraj je prišla neka orjaška žival, ki je žabo požrla.«

Vsi vprek so mu pripovedovali o svojih nezgodah, tako da naš murenček dolgo ni mogel priti do besede.

Končno se mu je pa to le posrečilo in vprašal je po svojem bratu. Čudno se mu je zdelo, kako da ga ni uzrl med drugimi.

Murni so umolknil in v zadregi zrli drug drugega.

